

Tēvijas Sargs

EMPA

Sudraba bulta

Jaunsardze

Sports

Vēsture

Zemessardze

€0,85

Oktobris

2014

Nr.10

Latvijas

militārā

hronika,

jaunumi,

fakti,

sasniegumi

militārais
žurnāls

Mana misija — Afganistāna

Fotoizstāde «Mana misija — Afganistāna» atspoguļo vienu no nozīmīgākajiem Nacionālo bruņoto spēku uzdevumiem Latvijas dalības NATO 10 gadu vēsturē — Latvijas karavīru dalību starptautiskajā operācijā Afganistānā.

Latvijas karavīri starptautiskajā operācijā Afganistānā piedalās kopš 2003. gada. NATO vadītā starptautiskā operācija Afganistānā ir vērienīgākā starptautiskā operācija, kurā Latvija ir piedalījusies. Kopumā šajā operācijā 11 gadu laikā dienesta pienākumus ir pildījuši vairāk nekā 2400 Nacionālo bruņoto spēku karavīru, kas, veicinot drošību Afganistānā, ir guvuši noderīgu praktisko pieredzi un zināšanas arī nacionālās drošības stiprināšanā.

2014. gadā Starptautisko drošības atbalsta spēku (*International Security Assistance Force — ISAF*) operācija Afganistānā tiks pabeigta un lielākā daļa Latvijas karavīru atgriezīsies mājās. Vienlaikus ar mazāku karavīru skaitu Latvija turpinās piedalīties jaunajā plānotajā operācijā — Afganistānas nacionālo drošības spēku apmācībā.

Fotoizstāde sniedz iespēju gūt unikālu ieskatu šajā karavīra misijā un skatīt Afganistānu karavīra acīm — veicot dienesta uzdevumu izpildi, satiekot vietējos iedzīvotājus, kā arī iepazīstot Afganistānai raksturīgās dabas ainavas.

Fotogrāfijas iepazīstina ar karavīru dzīves aicinājumu, misijas apziņu un sirds degsmi, kalpojot Latvijas valstij un tās iedzīvotājiem arī ārpus dzimtenes robežām, jo mūsu valsts drošība ir saistīta ar

starptautiskām drošības norisēm un situāciju pasaulē. Attēli pauž personiskas pārdomas par karavīru dienestu, satiktajiem cilvēkiem, kultūru, dabas varenību un mūsdienu pasauli...

Fotogrāfiju autors — karavīrs seržants Gatis Indrēvics — Nacionālajos bruņotajos spēkos dien jau 12 gadus un ikdienā pilda Kaujas atbalsta bataljona instruktora pienākumus. Gatis starptautiskajās operācijās ir piedalījies trīs reizes — vienu reizi Irākā un divas reizes Afganistānā.

Gatis ar fotografēšanu sāka aizrauties jau 2005. gadā, kad dienesta vieta Irākā atradās tikai divus kilometrus no senās Babilonas pilsētas.

«Mana otrā lielā mīlestība ir vēsture, tāpēc, esot misijā Irākā un redzot vēsturiskās liecības, bija neiespējami nesākt fotografēt šīs unikālās vērtības. Katrs moments likās iemūžināšanas vērts, tāpēc «saslimu» ar fotogrāfiju, un nu jau gandrīz desmit gadus kopā ar ieroci rokās turu arī fotoaparātu,» uzsver Gatis.

(No fotoizstādes afišas.)

**Līdz šā gada oktobra beigām fotoizstāde apskatāma
Ropažu kultūras centrā, bet novembrī tā būs
aplūkojama Rēzeknē,
Latgales Kultūrvēstures muzejā.**

Reģistrācijas apliecība nr. 90009222536
Izdevējs — Rekrutēšanas un Jaunsardzes centrs
Dibinātājs — LR Aizsardzības ministrija

Redakcijas adrese: K. Valdemāra ielā
10/12, Rīgā, LV-1473
Tālr. 67335383, fakss 67335384, e-mail:
redakcija@sargs.lv

**Eiropas Militārās
preses asociācijas biedrs**
www.empamil.eu

Iespiests Latvijas Ģeotelpiskās
informācijas aģentūrā
O. Vācieša ielā 43, Rīgā
Iespieduma veids — ofsets
Metiens — 5000 eks.
Galvenā redaktore **Līga Lakuča** —
67335383
Literārā redaktore
Rasma Priekule — **67335391**
Žurnālists **Taivo Trams** — **67335391**
Fotoredaktors **Gatis Dieziņš** —
67335399

Fotogrāfs **Normunds Mežiņš** —
67335399
Makets **Aigars Nesters** — **67335391**

Red. pārstāvis ASV **I. Zuševics**.
7214 Elberton Avenue, Greendale,
WI 53129 USA.
Tālrunis: 4144213934
e-pasts: ivarsvz@yahoo.com

Red. pārstāve Vācijā **I. Marx**.
Tālrunis 89 4530 1802,
e-pasts: iveta_marx@web.de

Red. pārstāve Austrālijā **I. Abele**.
Tālrunis 03 9432 3603,
e-pasts: izel.abele@gmail.com

Red. pārstāvis Kanādā **J. Bilinskis**.
210-570 Proudfoot Lane,
London, ON N6H 4Z1, Canada.
Tālrunis 519 474 1080
e-pasts: jbilinskis@rogers.com

Redakcijas viedoklis ne vienmēr sakrīt ar
autoru viedokli.
Autoru manuskriptus atpakaļ neizsniedz.

Latvijas ziņas	2
«Sudraba bulta»	4
Vienojas par Latvijas dalību Apvienotajos reaģēšanas spēkos	8
Jūras spēku flotiles kuģus apmeklē jaunieši un sportisti	9
Eiropas Militārās preses asociācija iepazīst Igaunijas bruņotos spēkus	10
«Sudraba bulta 2014» ļauj izvērtēt	12
Latvijas labdaru piemiņu iemūžina «Vējiņu kausā»	14
Nopelnītā cieņa	17
Kadetu mācībstundas muzejā un Vecrīgā	20
Akadēmijā atjauno tradīcijas	21
Mūsdienu karavīru dziesmu autors	22
Ģenerāļa Matīsa laiks	23
Sports	24
Populārākie šaujamieroči un to radītāji	26
Legendārā Nāves sala	28
Pie formas tērpa nēsājamie apbalvojumi un to nēsāšanas kārtība	30
Indokānas ceļojums	32
Ārzemju ziņas	34
Peldoši roboti saudzēs jūrnieku dzīvības	36

23. septembrī Latvijas Kara muzejā notika muzeja direktores Aijas Fleijas 70 gadu jubilejas svinības. Muzeja direktori klātienē sveica Nacionālo bruņoto spēku komandieris ģenerālleitnants Raimonds Graube, bet ar «Daugavas vanagu» apbalvojumu — krūšu nozīmi zeltā — DV Centrālās valdes priekšsēdētājs Andrejs Mežmalis.

25. septembrī Lielvārdē tika atklāts Gaisa spēku aviācijas bāzes lidlauks dienas un nakts vizuālo lidojumu operācijām. Neizmantojot papildu navigācijas sistēmas, turpmāk Lielvārdes lidlaukā varēs nolaisties helikopteri un mazās un vidējās klases lidmašīnas.

Ceremonijā piedalījās Ministru prezidente Laimdota Straujuma, aizsardzības ministrs Raimonds Vējonis, NBS komandieris ģenerālleitnants Raimonds Graube un Sabiedroto spēku augstākās virspavēlniecības Eiropā komandiera vietnieks (*DSACEUR*) ģenerālis Adrians Bredšovs, kurš Latvijā ieradies, lai apmeklētu *NATO* vingrinājumus.

Atklāšanā piedalījās arī Lietuvas un Igaunijas Gaisa spēku vadība un *NATO* gaisa telpā

virs Baltijas patrulējošo Portugāles un Kanādas kontingentu komandieri, lai apliecinātu ciešo sadarbību un apsveiktu Gaisa spēku aviācijas bāzes komandieri pulkvedi Aivaru Mežoru ar nozīmīgo notikumu bāzes attīstībā. Pirmo reizi Lielvārdes lidlauka skrejceļu skāra četras kaujas lidmašīnas — divi Portugāles iznīcinātāji *F-16* un divi Kanādas *CF-188*.

«Atklājot Lielvārdes lidlauku dienas un nakts vizuālo lidojumu operācijām, varam būt lepnī par šo īstenoto Nacionālo bruņoto spēku attīstības projektu. Latvijā tagad ir izveidots *NATO* un nacionālajām prasībām atbilstošs lidlauks, kā arī mūsdienīga un daudzfunkcionāla militārā bāze,» sacīja Ministru prezidente Laimdota Straujuma.

«Šogad aprit desmit gadi, kopš Latvija ir pievienojusies spēcīgākajai militārajai aliansei, un šajā periodā ir īstenots viens no bruņoto spēku ilgtermiņa attīstības projektiem — attīstīt Gaisa spēku aviācijas bāzi Lielvārdē,» uzsvēra aizsardzības ministrs R. Vējonis.

Lielvārdes lidlauka attīstība vēlreiz apliecina, ka Latvijas prioritāte nav jaunu militāru bāžu attīstība, bet gan esošās infrastruktūras pilnveidošana, uzlabošana un pielāgošana augstajiem *NATO* standartiem.

«Šī ir liela diena bruņotajiem spēkiem, Gaisa spēku aviācijas bāzei, Latvijai un visai aliansei — Lielvārdes lidlauks ir kļuvis militāri operacionāls to uzdevumu veikšanai, ko mēs esam noteikuši sev mūsu valsts aizsardzībai un ko mums ir noteikusi dalība aliansē,» ar šiem vārdiem Gaisa spēku aviācijas bāzes lidlauku atklāja NBS komandieris.

Ģenerālis A. Bredšovs atzina, ka Lielvārdes lidlauka attīstība dod *NATO* lielu potenciālu, un apliecināja, ka Baltijas valstīs notiks arvien vairāk *NATO* militāro mācību, arī Lielvārdes lidlaukā.

Nacionālo bruņoto spēku Gaisa spēku aviācijas bāzes «Lielvārdē» attīstība ir bruņoto spēku ilgtermiņa projekts, kuru realizējot Latvijā tiks izveidots *NATO* un nacionālajām prasībām atbilstošs lidlauks, kā arī mūsdienīga un daudzfunkcionāla militārā bāze, kas ir nepieciešama, lai bruņotie spēki varētu pilnvērtīgi īstenot savus uzdevumus valsts aizsardzības nodrošināšanai, kā arī realizēt *NATO* operāciju atbalsta pasākumus un veikt *NATO* gaisa patrulēšanas lidmašīnu apkalpošanu.

26. septembrī Liepājā Jūras spēku mācību centrā tika atklāta jūras kapteiņa Ilmāra Lešinska auditorija. Pasākumā piedalījās NBS Apvienotā štāba priekšnieka vietnieks flotiles admirālis Ingus Vizulis, Jūras spēku flotiles komandieris jūras kapteinis Juris Roze, I. Lešinska ģimene un citi aicinātie viesi.

Jūras kapteinis Ilmārs Lešinskis (06.06.1957. — 18.09.2013.) no 1992. līdz 1998. gadam bija Jūras spēku Liepājas Dienvidu rajona komandieris. Viņa pienākumos ietilpa pirmo kuģu pārņemšana no zivju aizsardzības inspekcijas un to nodošana topošajiem Jūras spēkiem, kā arī rūpes par vienības izaugsmi un jaunu kuģu iegādi. 1998. gadā viņš tika iecelts par pirmo Baltijas valstu mīnu kuģu eskadras komandieri, bet jau 1999. gada augustā jūras kapteinis I. Lešinskis kļuva par Jūras spēku komandieri. Kā komandieris viņš izvirzīja trīs galvenos uzdevumus Jūras spēku attīstībai: personāla apmācība atbilstoši *NATO* prasībām, jaunu kuģu iegāde un infrastruktūras attīstība. I. Lešinskis ir sniedzis ievērojamu ieguldījumu neatkarīgās Latvijas bruņoto spēku flotes atjaunošanā un pielāgošanā *NATO* standartiem.

2005. gadā jūras kapteinis I. Lešinskis atvaļinājās no Jūras spēkiem un pievērsās pedagoģiskai darbībai Latvijā Jūras akadēmijā kā asociētais profesors, izveidojot un vadot Jūras spēku nodaļu, kā arī lasot lekcijas navigācijā un astronomijā.

Nacionālajos bruņotajos spēkos ir izveidota tradīcija, ka ievērojamu karavīru vārdos tiek nosauktas auditorijas, kurās pulcējas karavīri. Auditorijai I. Lešinska vārds dots, lai uzturētu un godinātu bijušā Jūras spēku flotiles komandiera piemiņu.

«Jau gads ir pagājis, kopš Ilmāra Lešinska vairs nav ar mums. Esam zaudējuši ne tikai profesionālu virsnieku, bet arī ļoti labu cilvēku, pie kura vienmēr varēja vērsties ar savām cilvēcīgajām problēmām un saņemt atbalstu,» atklāšanā atmiņās dalījās Jūras spēku mācību centra komandieris Uldis Zupa. «Domājot, kā godināt komandiera piemiņu, sapratu, ka vislabākais veids būtu nosaukt viņa vārdā auditoriju mācību centrā Liepājā, pilsētā, kurā viņš uzaudzis.»

«Ļoti svarīgi, ka mana dēla bijušie kolēģi un draugi nav pametuši viņa darbus novārtā un tos turpina. Auditorijā izvietotās Ilmāra personiskās lietas atgādinās tiem, kas šeit mācīsies, ka ir bijis tāds Ilmārs Lešinskis, kurš piedalījies Jūras spēku izveidē un veicinājis to attīstību,» neslēpjot aizkustinājumu, sacīja I. Lešinska māte Irēna Lešinska.

30. septembrī Ministru kabinets atbalstīja noteikumus, kas paredz bijušajiem zemessargiem apmaksāt veselības aprūpes izdevumus. Noteikumi attieksies uz tiem zemessargiem, ar kuriem līgums par dienestu izbeigts invaliditātes vai ievainojuma dēļ, kas iegūts, pildot Zemessardzes uzdevumus, vai slimības dēļ, kuras cēlonis ir saistīts ar ZS uzdevumu pildīšanu.

Patlaban bijušajiem zemessargiem veselības aprūpes izdevumi netiek apmaksāti. Līdz šim saskaņā ar Zemessardzes likumu apmaksāta veselības aprūpe tiek nodrošināta tikai dienestā esošajiem zemessargiem.

Bijušajiem zemessargiem tiks segta to zāļu iegāde, kuras iekļautas Latvijas zāļu reģistrā kā recepšu zāles, laboratoriskie izmeklējumi atbilstoši medicīniskām indikācijām un ar ārstējošā ārsta nosūtījumu, fizikālās terapijas procedūras un medicīniskās manipulācijas atbilstoši medicīniskām indikācijām un ar ārstējošā ārsta nosūtījumu, medicīniskās rehabilitācijas pakalpojumi reizi gadā, nepārsniedzot 569,15 eiro, medicīnisko ierīču iegāde un maksas veselības aprūpes pakalpojumi, ja tie saistīti ar dienesta laikā, pildot ZS uzdevumus vai piedaloties apmācībā, gūtajām traumām un ievainojumiem vai to sekām.

1. oktobrī ZS 22. kājnieku bataljona štāba teritorijā Kaugurmuižā, Valmierā, atklāta Rekrutēšanas un Jaunsardzes centra (RJC) Jaunsardzes departamenta 3. novada nodaļas jaunā ēka.

Svinīgo ēkas atklāšanas ceremoniju apmeklēja Aizsardzības ministrijas pārstāvji, NBS vadība, Valmieras domes amatpersonas, Zemessardzes komandieris, Valmieras ģimnāziju direktori un citi viesi, kā arī Valmieras pilsētas jaunsargi.

Jaunajā ēkā strādās RJC Jaunsardzes departamenta 3. novada nodaļas vadība un notiks jaunsargu nodarbības, būs arī atbilstošas telpas jaunsargu materiāli tehnisko līdzekļu glabāšanai. Jaunā ēka ļaus kvalitatīvāk organizēt Jaunsargu paraugprogrammas īstenošanu novadā, koordināciju starp novada vadību un jaunsargu instruktoriem, organizējot novada nodaļas sanāksmes, seminārus, kā arī sakārtot saimniecību, lai materiāli tehniskos līdzekļus varētu glabāt vienuviet.

14. oktobrī Ādažos notika svinīgā ASV 1. kavalērijas divīzijas 1. brigādes kaujas vienības «Ironhorse» karavīru sagaidīšanas ceremonija, kurā piedalījās Sauszemes spēku kājnieku brigādes komandieris pulkvedis Mārtiņš Liberts, kaujas vienības «Ironhorse» komandieris pulkvedis Džons Di Džambatista un ASV, Latvijas un Norvēģijas karavīri.

Pēc svinīgās ceremonijas bija iespēja vērot bruņutehnikas paraugdemonstrējumus, kuros piedalījās tanks «Abrams» un «Bradley» bruņumašīnas.

«Mēs novērtējam sabiedroto izrādīto atbalstu, kas demonstrē NATO klātesamību reģionā. Esmu pārliecināts, ka kopīgo treniņu laikā karavīri ne tikai uzlabos savietojamību, bet arī iepazīs mūsu sabiedrotos un gūs lielāku izpratni par sabiedroto valstu kultūru,» sacīja Sauszemes spēku kājnieku brigādes komandieris pulkvedis Mārtiņš Liberts.

1. brigādes kaujas vienības «Ironhorse» karavīriem ir augstas profesionālās zināšanas par tankiem un bruņumašīnām, un Latvijas Nacionālie bruņotie spēki varēs iegūt prasmes un iemaņas, sadarbojoties ar viņiem.

«Šī mūsu «Ironhorse» karavīriem ir unikāla iespēja, kāda rodas tikai reizi mūžā — ierasties šeit un trenēties kopā ar Latvijas un Norvēģijas karavīriem. Šī ir iespēja izveidot lielisku komandu profesionālu deģsmes pilnu līderu vadībā,» sacīja pulkvedis Dž. Di Džambatista. «Teksasa ir karsta vieta, mūsu tanki ir smilšu krāsā, un mēs trenējamies tuksnešainā apvidū. Mēs apgūsim jaunas prasmes un kaujas tehnikas, mācoties darboties pavisam citā vidē. Šī ir lieliska iespēja mācīties no mūsu Ziemeļeiropas un Austrumeiropas draugiem.»

14. oktobrī Latvijā oficiālā darba vizītē ieradās ASV armijas Eiropā komandieris ģenerālleitnants Donalds Kembels. Tiekoties ar NBS komandieri ģenerālleitnantu Raimonu Graubi, pārrunāta abu militāro institūciju sadarbība un reģionālās un starptautiskās drošības aspekti. Ģenerāļi pārrunāja arī turpmāko ASV armijas iesaisti reģionā, tai skaitā Latvijā.

Izsakot atzīnību par ieguldījumu Latvijas bruņoto spēku attīstībā un abu valstu militārajā sadarbībā, NBS komandieris ASV armijas Eiropā komandierim pasniedza bruņoto spēku komandiera apbalvojumu — goda zīmi «Par nopelniem». Ģenerālleitnants Kembels kā ASV armijas Eiropā komandieris veltījis daudz enerģijas ASV un Latvijas sadarbības izveidei, tai skaitā kopīgu mācību organizēšanā. Viņa pašatdeve un mērķtiecība bijusi liels ieguvums ne tikai savas valsts pārstāvošās organizācijas labā, bet arī NATO sadarbībā un attīstībā. Komandieris ir devis lielu ieguldījumu Sauszemes spēku kājnieku brigādes kaujas spēju stiprināšanā.

«Mūsu sadarbība ar Latvijas bruņotajiem spēkiem un īpaši Sauszemes spēku kājnieku brigādi aizvien bijusi ļoti laba,» uzsver ģenerālleitnants Kembels. «To vēl vairāk nostiprināja 173. kājnieku brigādes karavīri, kas šā gada aprīlī ieradās Latvijā, lai demonstrētu mūsu klātbūtni reģionā, un tagad to turpina 1. kavalērijas divīzijas karavīri. Šī nav simboliska klātbūtne, bet gan reāls ASV armijas un ASV armijas Eiropā ieguldījums NATO spēju stiprināšanā šajā reģionā operācijas «Atlantic Resolve» ietvaros, vairojot drošību reģionā.

ASV armijas Eiropā komandieris Latvijā ieradies jau ceturto reizi, tai skaitā apmeklējot mācības «Saber Strike 2013» un «Saber Strike 2014», kas ir ASV armijas Eiropā organizētās un vadītās mācības reģionā. Arī turpmāk ASV armija Eiropā plāno piedalīties mācībās «Saber Strike», «Saber Junction» un «Steadfast Javelin», kā arī citās mācībās, kas tiks organizētas nākotnē.

16. oktobrī Aizsardzības ministrijas valsts sekretārs Jānis Sārts, NBS komandieris ģenerālleitnants Raimonds Graube, AS «Latvijas valsts meži» (LVM) prezidents Roberts Strīpnieks un Rekrutēšanas un Jaunsardzes centra direktors Druvis Kleins parakstīja sadarbības līgumu. Vienošanās paredz sekmīgu sadarbību valsts aizsardzības un mežsaimniecības nozares, kā arī jauniešu brīvprātīgās kustības «Jaunsardze» atbalstīšanā un popularizēšanā.

«Paldies sadarbības partneriem. Tikai visām institūcijām sadarbojoties, varam veicināt kopējo drošību,» šādi līguma parakstīšanu un līdzšinējo sadarbību raksturoja ģenerālleitnants R. Graube.

Sadarbības līgums paredz kopējos sadarbības mērķus: valsts aizsardzības stiprināšana un jauniešu piesaiste bruņotajiem spēkiem, LVM valdījumā esošo īpašumu izmantošana jauniešu ieinteresēšanai par valsts aizsardzību un mežsaimniecību, kopīga valsts aizsardzības un mežsaimniecības nozares popularizēšana, jaunatnes zināšanu uzlabošana par mežu un par izdzīvošanu mežā, kā arī sabiedrības izpratnes veidošana par koksni kā atjaunojamu materiālu un enerģijas avotu, tīru vidi un meža nepiemēsošanu.

Sagatavoja Ieva Plēsuma.

Foto — Gatis Dieziņš, Normunds Mežiņš un Andris Gertsons.

«Sudraba bulta»

no nacionālām uz starptautiskā līmenī atzītām mili

No 29. septembra līdz 6. oktobrim Ādažu poligonā un tā apkārtnē norisinājās starptautiskās militārās mācības «Sudraba bulta 2014». Vēl tikai pirms gada Sauszemes spēku kājnieku brigādes komandieris pulkvedis Mārtiņš Liberts puda gandarijumu par brigādes un Zemessardzes profesionālo sadarbību nacionālā līmeņa mācībās «Sudraba bulta 2013». Tomēr šogad, ņemot vērā sarežģīto ģeopolitisko situāciju, sabiedroto un partnervalstu interese iesaistīties un pilnveidot bruņoto spēku savstarpējo sadarbību konvencionālajā karadarbībā bija liela, un no ilggadējām nacionālā līmeņa Sauszemes spēku kājnieku brigādes un Zemessardzes mācībām tās šogad izauga par starptautiski atzītām, un tajās piedalījās vairāk nekā 2100 karavīru no Latvijas, ASV, Grieķijas, Igaunijas, Lielbritānijas un Norvēģijas. Mācību nozīmīgumu uzskatāmi apliecināja arī ievērojamā dalībvalstu tehnikas iesaiste — ASV bruņotie spēki mācībās nodrošināja iespaidīgu gaisa atbalstu ar helikopteriem — «Apache», «BlackHawk» un «Chinook». Turklāt mācībās piedalījās arī Norvēģijas Telemarkas bataljona 3. mehanizētās kājnieku rotas karavīri, ar tās bruņojumā esošajām kājnieku kaujas mašīnām CV90 un Igaunijas Aizsardzības spēku vienības ar bruņumašīnām SISU.

Latvija šā gada vērienīgākajās starptautiskajās militārajās mācībās Baltijas reģionā bija ne tikai to uzņemošā, bet arī vadošā valsts. Tāpēc atbildība un izaicinājums, lai

nodrošinātu mācību norisi tikpat precīzu kā Šveices pulksteņa mehānisma darbību, bija divtik liela. Jau tradicionāli arī šogad mācībās «Sudraba bulta 2014» dalībvalstis pilnveidoja iemaņas klasiskajā — konvencionālajā — karadarbībā.

«Mācību plānošanas process tika aizsākts jau pagājušā gada rudenī, uzreiz pēc iepriekšējo mācību noslēguma. Tomēr pašreizējā ģeopolitiskā situācija viesa vērā ņemamas korekcijas mācību plānošanā un to norisē. Vēlmi piedalīties mācībās, lai apliecinātu savu vienotību ar Latvijas tautu un demonstrētu apņemšanos veikt noteiktas

militārās aktivitātes Baltijas reģiona drošības palielināšanai, izteica vairākas valstis. Šis ir iemesls, kāpēc mācībās «Sudraba bulta 2014» piedalījās ne tikai Latvijas karavīri, bet arī bija integrēts bataljons no Lielbritānijas, divas rotas no ASV, kā arī rota no Igaunijas un Norvēģijas,» uzsvēra pulkvedis M. Liberts.

Viņš norāda, ka strauji pieaugusi mācību sarežģītība, jo tajās realizēti plāni un manevri, ko Apvienoto spēku pavēlniecības Brunsumā vadīto korpusa līmeņa mācību «Steadfast Jazz» laikā Ādažu bāzē izstrādāja komandvadības mācību štābs. «Šos plānus

Mācību aktīvā fāze sākās ar uzbrukumu Ādažu lidlaukam un tā atgūšanu draudzīgo spēku kontrolē.

ASV 173. kājnieku brigādes karavīri desantējas no helikoptera «Black Hawk».

tārajām mācībām

izspēlēja Dānijas divīzijas štāba mācībās «Yellow Knight», un šīs mācības bija unikāla iespēja, kad viena un tā paša scenārija izspēle tiek trenēta dažāda līmeņa komandvadībā, kā arī praktiski īstenota daudz-nacionālā vidē bataljona lauka taktiskajā vingrinājumā. Papildu izaicinājums kājnieku brigādes štābam bija integrēt visu ie-nākošo dalībvalstu bruņoto spēku vienību mācību mērķus kopējā scenārijā.»

Uz mācībām bija ieradušies 350 britu karavīri no Lankasteras hercoga bataljona, un tas ir lielākais skaits Lielbritānijas karavīru, kas līdz šim iesaistījušies starptautiskajās mācībās Latvijā. Britu karavīri mācībās

veica uzdevumus starptautisko bataljonu sastāvā. Viena britu rota bija integrēta brigādes bataljonā, savukārt viena brigādes rota — britu bataljona sastāvā. Lankasteras hercoga vārdā nosauktā pulka 2. bataljona komandieris pulkvedis Heimišs Kormaks stāstīja, ka Latvijā ieradies pirmo reizi, un uzsvēra, ka uzņemšana bijusi ļoti laba. «Kopš Lielbritānija izlēma piedalīties mācībās «Sudraba bulta 2014», mēs esam iesaistījušies arī mācību plānošanā, un es varu teikt, ir ieguldīts ļoti daudz darba, lai

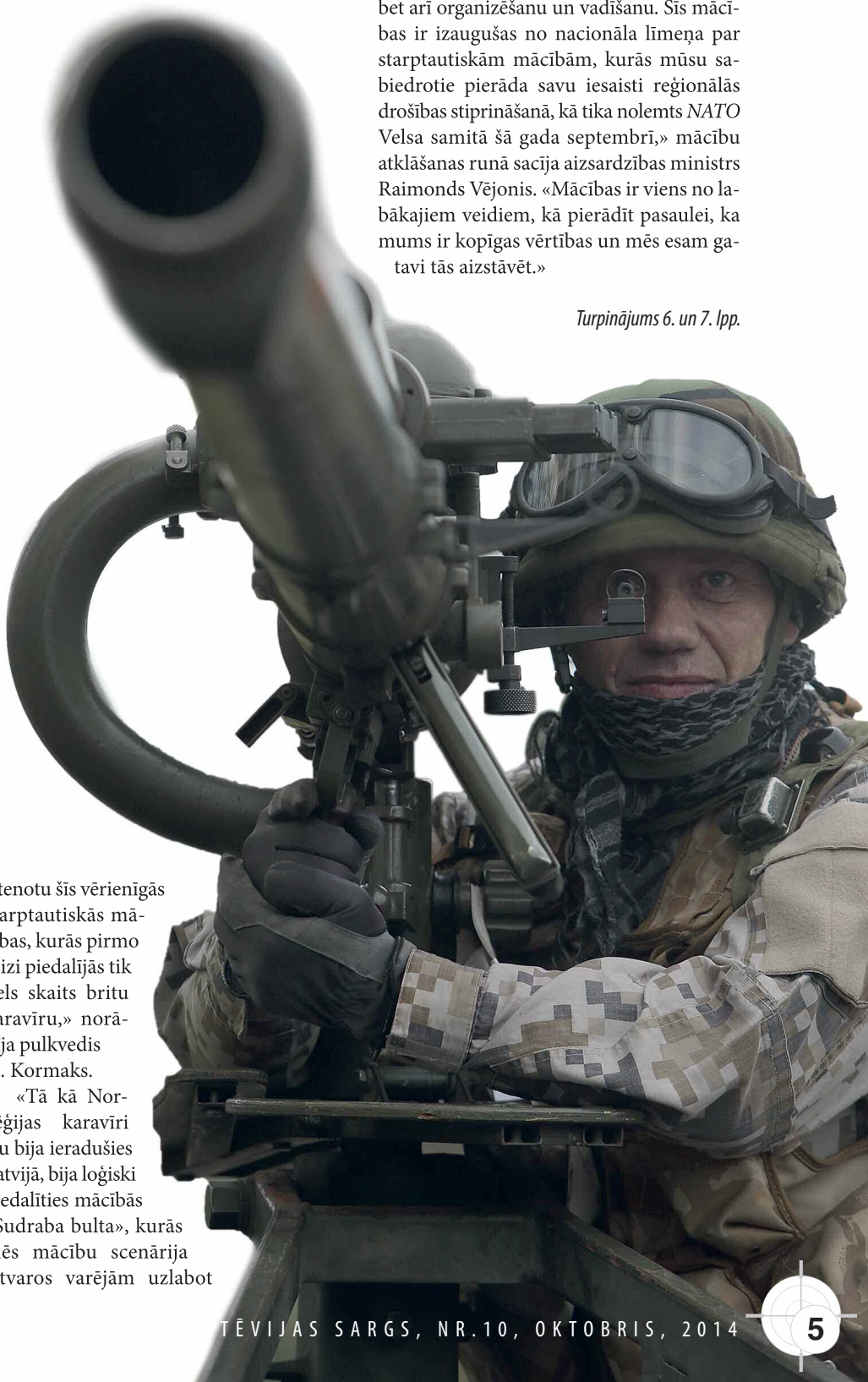
sadarbību tieši kolektīvās aizsardzības jomā,» uzsvēra majors Oto Lēvlanns, Norvēģijas augstākais nacionālais pārstāvis Latvijā. «Mācību laikā Telemarkas bataljons kopā ar Igaunijas Aizsardzības spēku karavīriem un ASV 173. kājnieku brigādes karavīriem iejutās pretinieku lomā Latvijas bruņoto spēku un Lielbritānijas bruņoto spēku bataljoniem. Mēs veicām uzbrukuma, pēc tam arī aizstāvēšanas operācijas.»

«Esmu gandarīts, ka Latvija spēj nodrošināt ne tikai tik lielu mācību uzņemšanu, bet arī organizēšanu un vadīšanu. Šīs mācības ir izaugušas no nacionāla līmeņa par starptautiskām mācībām, kurās mūsu sabiedrotie pierāda savu iesaisti reģionālās drošības stiprināšanā, kā tika nolemts NATO Velsa samītā šā gada septembrī,» mācību atklāšanas runā sacīja aizsardzības ministrs Raimonds Vējonis. «Mācības ir viens no labākajiem veidiem, kā pierādīt pasaulei, ka mums ir kopīgas vērtības un mēs esam gatavi tās aizstāvēt.»

Turpinājums 6. un 7. lpp.

īstenotu šīs vērienīgās starptautiskās mācības, kurās pirmo reizi piedalījās tik liels skaits britu karavīru,» norādīja pulkvedis H. Kormaks.

«Tā kā Norvēģijas karavīri jau bija ieradušies Latvijā, bija loģiski piedalīties mācībās «Sudraba bulta», kurās mēs mācību scenārija ietvaros varējām uzlabot

Sākums 4. un 5. lpp.

«Svarīgākais šajās mācībās ir iespēja uzlabot sadarbību, gatavība kopā strādāt, profesionālas, vienotas komandas izveide. Ārzemju karavīriem novēlu ne tikai veiksmīgas mācības un uzlabot savietojamību, bet arī iepazīt Rīgu, jo tā ir iespēja uzlabot sapratni un veicināt savstarpēju uzticību,» norādīja NBS komandieris ģenerālleitnants Raimonds Graube.

Mācību «Sudraba bulta» aktīvā fāze sākās 3. oktobra rītā ar uzbrukumu Ādažu lidlaukam un tā atgūšanu draudzīgo spēku kontrolē. Pretinieks, ko spēlēja ASV 173. kājnieku brigādes karavīru rota, kas pašlaik izvietota Igaunijā, ieņēma Ādažu lidlauku, desantējoties no ASV helikopteriem «Black Hawk». Lidlauku aizsargāja Sauszemes spēku kājnieku brigādes 2. kājnieku bataljona karavīri, kas pārspēka dēļ bija spiesti atkāpties un aicināt palīgā NATO spēkus, kurus šajās mācībās pārstāvēja ASV 173. kājnieku brigādes

karavīru rota, kas jau kopš aprīļa trenējās Ādažos. Gan pretinieki, gan draudzīgie spēki tika nogādāti Ādažu lidlaukā ar «Black Hawk» helikopteriem. «Šajā kaujas uzdevumā tika atspoguļots, kā nosacītais pretinieks ir ieņēmis kritisko infrastruktūru — Ādažu lidlauku — uzņemošās valsts aizmugurē, spēles ietvaros tas ir lidlauks, kas būtu paredzēts NATO ienākošo spēku uzņemšanas vajadzībām. Tā kā pretinieks ir ieņēmis lidlauku, uzņemošā valsts ir vērsusies ar lūgumu pie NATO spēkiem, kas arī jau ir izvietoti šajā valstī, nodrošināt lidlauka pārņemšanu atpakaļ draudzīgo spēku rokās, lai varētu izmantot šo lidlauku draudzīgo spēku ienākšanai,» uzsvēra pulkvežleitnants Kaspars Pudāns, mācību direktors.

Mācības novērot bija ieradies arī Ādažu novada domes priekšsēdētājs Māris Sprindžuks. «Ādažu iedzīvotāji jau ir pieraduši, ka poligonā notiek plašas mācības, lido militārie lidaparāti un notiek šaušanas vingrinājumi. Protams, ir iedzīvotāji, kuri to vērtē pozitīvi,

Mācību preses un viesu dienā norisinājās izšķirošās kaujas.

Militārās policijas karavīri mācību laikā pilnveidoja iemaņas pūļa kontrolē.

un iedzīvotāji, kuri nav ar troksni apmierināti. Šodien mēs redzējam, kā mācības notiek pašvaldības teritorijā, kas ir vēl satraucošāka pieredze mūsu iedzīvotājiem, bet mēs dzīvojam tādā laikā, kad Ukrainas krīze ir mainījusi drošības situāciju, un es varu teikt, ka ir daudz labāk, ka tā šobrīd ir tikai spēle, nevis īstenība,» uzsvēra M. Sprindžuks. «Šādas mācības nenotiek katru dienu, un mēs ar to norisi pašvaldības teritorijā varam sadzīvot. Tas tikai kārtējo reizi pierāda, ka dzīvojam nemierīgā laikā, bet mums ir sabiedrotie, kurus tagad redzēsim daudz biežāk, arī ārpus poligona.»

Ādažu lidlaukā pulkvedis M. Liberts pasniedza atzinības rakstu Ādažu lidlauka direktoram Anatolijam Perekrjostovam. «Sauszemes spēku kājnieku brigādei un

mācību dalībniekiem ir ļoti svarīgi sadarbības ar vietējo pašvaldību un Ādažu iedzīvotājiem, trenēties ne tikai poligonā, bet arī ārpus tā. Paldies par iespēju veikt Ādažu lidlauka teritorijā šo lauka taktisko vingrinājumu, jūsu atbalsts mums ir ļoti nozīmīgs,» teica pulkvedis M. Liberts.

A. Perekrjostovs uzsvēra, ka labprāt uzņem karavīrus Ādažu lidlaukā un šī sadarbība nekādas problēmas nesagādā. «Šis ir viens no retajiem Latvijas privātajiem lidlaukiem, kas regulāri sadarbojas ar bruņotajiem spēkiem, te ir nosēdušies arī helikopteri meklēšanas un glābšanas operāciju laikā, te var nolaisties lidaparāti, jo ir piemērots segums. Mēs esam gandarīti, ka varam palīdzēt, jo valsts drošība mums ir ļoti svarīga,» sacīja A. Perekrjostovs.

3. oktobra vēlēšanas notika izvirzīšanās uz aizsardzības pozīcijām — Sauszemes spēku kājnieku brigādes karavīriem un Lielbritānijas karavīriem pievienojās Zemessardzes 1. novada karavīri un zemessargi, kopā izveidojot trīs bataljonus, kas pārstāv draudzīgos spēkus.

Pirmās kaujas, kurās bija iesaistīta zemessargu rota, sākās jau 3. oktobra pēcpusdienā pozīcijās pie upes. Kamēr zemessargu rota veica aizkavēšanas operāciju, Zemessardzes bataljons ieņēma ātrās aizsardzības pozīcijas. 4. oktobra rītā tas stājās pretī Igaunijas skautu bataljonam, kurā bija integrēta arī Norvēģijas rota. Pretinieka spēki bija bruņoti ar CV-90 bruņumašīnām un SISU bruņumašīnām.

4. oktobra pēcpusdienā draudzīgie spēki pārgāja pretuzbrukumā, izmantojot tuvā gaisa atbalstu, ko nodrošināja Šauļos bāzētie F-16 iznīcinātāji, kurus izsauca Kaujas atbalsta bataljona gaisa atbalsta kontrolieri.

Kamēr daudziem Latvijas iedzīvotājiem nakts no 4. uz 5. oktobri pagāja vēlēšanu rezultātu gaidās, Ādažu poligonā notika vērienīgākā nakts operācija, kas jebkad norisinājusies Ādažu poligonā. Karavīriem, kuri piedalījās mācību aktīvajā fāzē, bija iespēja nodot balsi glabāšanā jau pāris dienas pirms 4. oktobra. Pirms mācību sākuma pulkvedis M. Liberts norādīja: «Plānojam, ka vēlēšanās varēs piedalīties ikviens Latvijas karavīrs un zemessargs, kurš piedalās mācībās. Karavīri savu izvēli būs izdarījuši vēl pirms ieroča pielādēšanas.»

Savukārt 5. oktobrī, mācību mediju un viesu dienā, klātesošajiem bija iespēja vērot kauju, kurā uzbrukumā bija iesaistītas Latvijas un Lielbritānijas integrētās starptautiskās vienības, aizstāvējās Norvēģijas un Igaunijas integrētie spēki, bet desanta operāciju veica ASV karavīri. Latvijas spēkiem palīdzību sniedza tuvā gaisa atbalsts — helikopteri «Black Hawk» un lidmašīnas CF-188. ASV

desanta vienību uz kaujas lauku nogādāja «Chinook» helikopteri.

Mācību noslēguma ceremonijā pulkvedis M. Liberts sacīja, ka visi mācību dalībnieki bija ļoti motivēti — gan profesionāli, gan ārvalstu karavīri, gan zemessargi: «Spēku integrācija ir iespējama, ja strādā kopā.» Šis bija lielākās starptautiskās lauka mācības, ko līdz šim organizējusi un vadījusi Latvijas Sauszemes spēku kājnieku brigāde. Šajās mācībās īpaši tika izvēlēts scenārijs, kurā vieglie kājnieki — Lielbritānijas karavīri — kopā ar Latvijas karavīriem un zemessargiem stājās pretī mehanizētām vienībām — Igaunijas Skautu bataljonam ar SISU bruņutransportieriem un Norvēģijas Telemarkas bataljonam ar CV-90 bruņutransportieriem. «Mēs mācāmies stāties pretī daudz lielākam pārspēkam, un esmu pārliecināts, ka, kopīgi trenējoties, mēs to varam izdarīt. Gūstot uzvaru viegli, mēs neko neieņemamies — mēs mācāmies no grūtībām. Mācību intensitāte bija liela — pirmo reizi tik liela uguns jaudas un dzīvā spēka integrācija mācībās, kuras viennozīmīgi bija vienas no lielākajām starptautiskajām mācībām Baltijas reģionā šogad. Norisinājās arī vērienīgas gaisa desantēšanas operācijas un operācijas ar helikopteru atbalstu. Mācību laikā netika lietota kaujas munīcija, tomēr ar ASV bruņoto spēku atbalstu šīs mācības bija tehniski nodrošinātas, lai simulētu īsto kaujas darbību. Tāpēc bija iespēja izspēlēt gan karavīru ievainošanu, gan karavīru un tehnikas vienību iznīcināšanu, dodot katram karavīram to reālo izjūtu, kā tas būtu dzīvē.»

Sagatavojusi **kapeite Sandra Brāle**,
Speciālo uzdevumu vienība.
Foto — Gatis Dieziņš.

Vienojas par Latvijas dalību Apvienotajos reaģēšanas spēkos

Taivo Trams

Foto — Gatis Dieziņš.

Septembra sākumā Ministru kabinetā tika apstiprināts Aizsardzības ministrijas sagatavotais informatīvais ziņojums par Nacionālo bruņoto spēku dalību Apvienotajos reaģēšanas spēkos, kas dod aizsardzības ministram tiesības parakstīt nodomu protokolu par iniciatīvas izstrādi.

Par Apvienoto reaģēšanas spēku izveidi tika paziņots NATO samītā Velsā 4.—5. septembrī, kad projekta dalībvalstu aizsardzības ministri parakstīja nodomu protokolu par šo spēku izveidi. Latvijas galvenie ieguvumi, iesaistoties Apvienotajos reaģēšanas spēkos, būs sadarbības padziļināšana ar Lielbritāniju, kā arī iespēja regulāri piedalīties starptautiskajās militārajās mācībās, attīstīt praktisku partnerību un jaunas spējas.

Apvienotie reaģēšanas spēki ir Lielbritānijas iniciatīva, tās mērķis ir tuvāko gadu laikā izveidot ātri reaģējošus, apmācītus un ekipētus spēkus, kuri spētu darboties dažādās operacionālās vidēs, tai skaitā ANO, NATO un Eiropas Savienības operācijās. Šā gada janvārī Lielbritānija uzaicināja arī Latviju iesaistīties šajā iniciatīvā.

Viens no būtiskākajiem Apvienoto reaģēšanas spēku izveides mērķiem ir nepieciešamība uzturēt pietiekami augstā līmenī partnervalstu armiju savstarpējo savietojamību, uzsver Aizsardzības ministrijas poli-

tikas direktors — valsts sekretāra vietnieks Jānis Garisons. «Skaidrs, ka pēc Afganistānas misijas noslēgšanās operacionālā intensitāte vairs nebūs tik augsta. Vienlaikus jāatzīst, ka Afganistānā tika sasniegti ļoti augsts savietojamības līmenis, tādēļ jautājums, kā to saglabāt pietiekami augstu arī turpmāk, ir ļoti aktuāls. Alianses spēkiem ir jābūt spējīgiem kopīgi un efektīvi reaģēt, tādēļ Apvienoto reaģēšanas spēku sastāvā, pastāvīgi veicot šo spēku apmācību uz vienas doktrinārās bāzes, būs iespēja saglabāt šo savietojamību.»

Protams, ne mazāk svarīga ir šo spēku izveide pati par sevi. Apvienotie reaģēšanas spēki atbilstoši iecerei būs spējīgi operatīvi reaģēt uz dažādām drošības apdraudējuma situācijām, un būtiskākā loma to darbībā būs Lielbritānijai, kas ir uzņēmusies veidot šo vienību, taču arī pārējo dalībvalstu devums būs ne mazāk svarīgs, atzīst J. Garisons.

Pagaidām vēl nekādas konkrētas detaļas par Apvienoto reaģēšanas spēku struktūru, darbības doktrīnu, valstu iesaistes līmeņiem utt. nav zināmas, taču darbs pie šo jautājumu izstrādes ir sācies — tiks izstrādāta Apvienoto reaģēšanas spēku struktūra, pāņākta vienošanās par šo spēku doktrināro lietojumu, kā arī citām niansēm — kādā veidā tie tiek komplektēti, trenēti u.tml. «Tad arī mēs lemsim par savu konkrēto dalību. Protams, mēs esam pētījuši situāciju jau tagad. Ņemot vērā to, kāda būs šo spēku

Viens no būtiskākajiem Apvienoto reaģēšanas spēku izveides mērķiem ir nepieciešamība uzturēt pietiekami augstā līmenī partnervalstu armiju savstarpējo savietojamību.

struktūra, mēs izvērtēsim, kā un ar cik lieliem resursiem varam piedalīties. Nekas fundamentāli jauns šajā mūsu dalībā nebūs, jo mūsu bruņoto spēku spējas un piedalīšanās līmenis līdzšinējās starptautiskajās misijās un citur ir pietiekami labi atstrādāts un zināms arī partnervalstīm. Pagaidām varam prognozēt, ka Latvija Apvienotajos reaģēšanas spēkos piedalīsies ar vismaz rotas lieluma vienību,» saka J. Garisons.

Ņemot vērā pašreizējo ģeopolitisko situāciju, Latvijai ir ļoti būtiska šādu spēku izveide, kā arī fakts, ka šajos spēkos mēs startējam kā līdzvērtīgs partneris, kas ne tikai patērē drošības resursus no citu valstu pusēs, bet spēj dot savu pienesumu. Līdztekus ar NATO Ātrās reaģēšanas spēku izveidi, par ko dalībvalstis arī vienojās jau minētajā Velsas samītā, Apvienotie reaģēšanas spēki būs vēl viena spēcīga drošības garantija, ko pretstatīt pēdējā laika aktuālajiem starptautiskajiem izaicinājumiem. **TS**

Jūras spēku flotiles kuģus apmeklē jaunieši un sportisti

Jūras spēku flotiles nolikums nosaka ne tikai militāra rakstura pienākumus, bet arī dalību kultūras, ceremoniālos un sadarbības pasākumos. Septembra sākumā Jūras spēku flotiles minū meklētāja tipa kuģus M-04 «Imanta» un M-08 «Rūsiņš» apmeklēja basketbola kluba «Liepājas lauvas» basketbolisti un asociācijas «Dzīvesprieks» treniņnometnes audzēkņi.

Uz jautājumu, kas noteica tieši šo kuģu apmeklējumu, treneris Uvis Hermanis atbildēja: «Gan jaunieši un bērni, gan Latvijas armija veido mūsu valsts seju, un man ļoti gribējās šīs lietas apvienot. Šie jaunieši arī varētu būt potenciālie Nacionālo bruņoto spēku pārstāvji, jo pēc skolas beigšanas viņiem ir jāizvēlas, ko darīt tālāk. Uzmanējot Latvijas Jūras spēku flotiles bocmani Jāni Strazdiņu, radās šī lieliskā doma par kuģa apmeklējumu. Noteikti ar «Dzīvesprieku» turpināsim meklēt sadarbību ar Latvijas armiju. Man armija asociējas ar disciplīnu un režīmu, un, strādājot ar jauniešiem, esmu sapratis, ka lielākā problēma ir disciplīnas, režīma jeb kārtības trūkums. Manuprāt, šī bija laba iespēja gan puīšiem, gan meitenēm mazliet pavērot, kā viss notiek armijā, turklāt šoreiz no iekšpusēs.»

Kuģus apmeklēja 15 jaunieši un divi audzinātāji, 16 «Liepājas lauvas» spēlētāji un trīs treneri.

Uvis Helmanis par savu piecus gadus ilgo sadarbību ar asociāciju «Dzīvesprieks» stāsta, ka viņš atsaucies uz aicinājumu izveidot audzēkņiem sporta nedēļu vasaras laikā. Katra diena ir veltīta kādam no sporta veidiem. Pasākumā ir piedalījušies kamanīņu braucējs

Mārtiņš Rubenis, hokejists Rodrigo Laviņš, soļotāja Jolanta Dukure un citi sportisti.

Asociācija «Dzīvesprieks» dibināta 1994. gadā, lai nodrošinātu sociālo aprūpi, sociālo rehabilitāciju un arodizglītību bāreņiem, bez vecāku gādības palikušajiem un jauniešiem no disfunkcionālām un riska ģimenēm. Tās ir kā mājas jauniešiem vecumā no 15 līdz pat 20 gadiem. Biedrības mērķi ir veicināt grūtos apstākļos nokļuvušu bērnu un jauniešu attīstību, dzīves apstākļu uzlabošanu un iekļaušanos darba tirgū.

Kopš 1996. gada asociācija ir palīdzējusi vairāk nekā 300 jauniešiem. 85% audzēkņu ieguvuši pastāvīgu darbu, dzīvesvietu, daudz nodibinājuši ģimenes.

Pēc kuģu apmeklējuma gan jauniešu, gan basketbolistu atsauksmes bija labas. Arī

M-04 «Imanta», M-08 «Rūsiņš»

Klase — «Imanta»

Būvēšanas gads — 1984.

Tehniskie dati

Ūdensizspāids, pilns — 595 t

Izmēri, m — 51,6 x 8,96 x 2,6

Dzinēji — 1 x «Brons-Werkspoor A-RUB 215X-12» (1860 ZS)

Ātrums, mezgli — 15 ar dīzeļdzinēju, 7 ar elektrisko

Apkalpe — 44 jūrnieki

Bruņojums

1 x GIAT 20F-2 20mm/90

Sonārs — «Thales DUBM 21B»

Pretmīnu aprikojums — 2 x PAP104

treneris U. Helmanis ar interesi iepazīties ar kuģa iekārtojumu un komandas uzdevumiem. Pirms 10 gadiem viņam bijusi iespēja apmeklēt Turcijas zemūdeni, kur viss lices pārāk mazs un šaurs. Par pārsteigumu sportistiem mūsu kuģis bija domāts «normāliem» cilvēkiem.

Kuģu komandām tika uzdoti dažādi jautājumi — par kuģu tehniskajiem parametriem un apkalpes ikdienu, par dalību starptautiskajās operācijās. Jautāja arī par kuģu krustmātēm un viņu pienākumiem, un to, kāpēc kuģiem nav savu krusttēvu. Atvadoties treneris izteica cerību, ka sadarbība ar Jūras spēku flotili turpināsies, jo jauniešu patriotiskā audzināšana ir visas sabiedrības rūpe.

Sagatavojusi JSF Krasta apsardzes dienesta sabiedrisko attiecību speciāliste Līva Veita.

Foto — no JSF KAD arhīva.

Eiropas Militārās preses asociācija iepazīst Igaunijas bruņotos spēkus

35. Eiropas Militārās preses asociācijas (EMPA) kongress šogad no 23. līdz 27. septembrim notika Igaunijā — Tartu un Tallinā. Kongresa mērķis bija iepazīstināt Eiropas militāros žurnālistus un redaktorus ar Igaunijas Bruņotajiem spēkiem un Baltijas aizsardzības koledžu (BALDEFOL). EMPA kongress Baltijas valstīs notika jau otro reizi, pirmo reizi tas notika Latvijā — 2008. gadā.

Ikgadējā kongresā pulcējās vairāk nekā 30 militāro izdevumu galvenie redaktori, žurnālisti un sabiedrisko attiecību speciālisti no Austrijas, Horvātijas, Igaunijas, Latvijas, Norvēģijas, Polijas, Somijas, Šveices, Ungārijas un Vācijas.

EMPA biedru sanāksmē tika izvērtēts gada laikā paveiktais — EMPA arhīva nodošana Bernes bibliotēkai «Am Guisanplatz» Šveicē; darbs «Rīgas konferencē 2014»; asociācijas mājaslapas (empamil.eu) dizaina uzlabojumi un citi darbi, kā arī runāts par nākotnes iecerēm.

Tradicionāli tika apbalvoti labākās publikācijas un fotogrāfijas autori. Par labākā

raksta autori tika atzīta Vesna Pintariča no Horvātijas. Žurnālā «Hrvatski vojniki» publicētais raksts «Two villages — two worlds apart» vēsta par šā brīža situāciju Afganistānā. Savukārt par labākās fotogrāfijas autori tika atzīta Velli Ehasalu no Igaunijas. Viņas fotogrāfija par militārajām mācībām «Põhjakonn» publicēta žurnālā «Kaitse Kodu!».

Tartu EMPA kongresa dalībnieki iepazinās ar Baltijas aizsardzības koledžas darbu, diskutēja un intervēja studentus no kongresā pārstāvētajām valstīm.

Tartu universitātes Sociālo zinātņu institūta vadītāja politikas zinātņu doktore Halliki Harro-Loita uzstājās ar lekciju «Vai mums ir nepieciešama profesionāla žurnālistu izglītība?». Savukārt EMPA pārstāvji no Norvēģijas Ērlings Eikli un Tors Eigils Sturdāls ar priekšlasījumu par tematu «Neatkarīgs žurnāls bruņotajos spēkos. Norvēģijas pieredze.» Pēc abām lekcijām sekoja universitātes studentu un EMPA kongresa dalībnieku diskusija.

Tartu programmas noslēgumā notika diskusija «Situācija Ukrainā», kurā EMPA kongresa dalībnieki diskutēja par valstu

drošību, NATO drošības garantijām, sankcijām, iespējamām sekām un atbildību.

Tallinā EMPA kongresa dalībnieki apmeklēja NATO Izcilības centru kiberdrošības jautājumos, kur noklausījās prezentāciju un debatēja par kiberdrošības aktualitātēm. Prezentāciju par svarīgāko Igaunijas bruņotajos spēkos sniedza Igaunijas Bruņoto spēku Stratēģiskās komunikācijas departamenta direktors pulkvedis Aivars Jaeski. Ar Igaunijas bruņotajiem spēkiem bija iespēja iepazīties arī klātienē — vizītēs 1. kājnieku bataljonā «Kalev» un Emari Gaisa spēku aviācijas bāzē.

EMPA 36. kongress notiks nākamgad no 29. septembra līdz 1. oktobrim Vācijā, kur asociācijas biedri tiks iepazīstināti ar Bundesvēra darbu un Vācijas drošības politiku. Nozīmīgi, ka kongress notiks tieši Vācijā, jo 2015. gada 3. oktobrī tiks svinēta Vācijas apvienošanās 25 gadu jubileja.

Sagatavojušas **Vineta Žilinska, Liga Lakuča un Ieva Plēsuma.**

EMPA labākā fotogrāfija 2014. gadā. Foto no mācībām «Põhjakonn» — karavīrs gaida savus komandas biedrus pārnākam no uzdevuma.

Eiropas Militārās preses asociācijas kongress ir nozīmīgākais asociācijas ikgadējais pasākums, kurā tās biedriem — militārajiem medijiem — ir iespēja apmainīties ar aktuālāko informāciju un prezentēt savu militāro mediju jaunākos sasniegumus.

Eiropas Militārā preses asociācija (The European Military Press Association — EMPA) tika nodibināta 1977. gadā. Tajā darbojas Eiropas militārās periodikas izdevumu galvenie redaktori un direktori, kā arī drošības un aizsardzības politikas eksperti, kuri publicējas Eiropas militārajos un citos medijos; asociācijā ir vairāk nekā 100 dalībnieku no 22 valstīm.

2011. gadā Rekrutēšanas un Jaunsardzes centra Militārās informācijas departamenta direktore un militārā žurnāla «Tēvijas Sargs» galvenā redaktore Liga Lakuča tika ievēlēta par Eiropas Militārās preses asociācijas prezidenti uz 4 gadiem, tādējādi Latvija ir kļuvusi par EMPA prezidējošo valsti līdz 2015. gadam.

«Sudraba bulta 2014» ļauj izvērtēt

Taivo Trams

Foto — Gatis Dieziņš un Normunds Mežiņš.

Šis gads apmācību jomā 1. Zemessardzes novadā (ZSN) ir nozīmīgs ar vairāku jaunu uzdevumu izpildi. Pirmkārt, ir aizsācies darbs pie augstākas gatavības vienību (AGV) izveides Zemessardzes bataljonos. 1. ZSN tā tika komplektēta no aktīvākajiem kājnieku bataljonu zemessargiem. Praksē tas nozīmē, ka vienību var komplektēt no četru 1. ZSN bataljonu aktīvākajiem zemessargiem. «Taču esam sev izvīrējuši uzdevumu veidot AGV uz divu bataljonu bāzes, rotas vadību uzticot vienam bataljonam,» stāsta 1. ZSN komandieris pulkvedis Jānis Gailis. «Noslēdzoties mācību gadam, analizēsim apmācību procesu, vienības organizēšanas principus un iegūto pieredzi izmantosim turpmākajā darbā.»

Ne mazāk svarīgs uzdevums novadā apmācību jomā ir bijusi regulārās apmācības turpināšana, kas, pateicoties papildus piešķirtajiem finanšu līdzekļiem, varēja realizēties daudz intensīvāk nekā iepriekš.

Treškārt, jāmin 1. ZSN bataljona Kaujas grupas dalība starptautiskajās mācībās «Sudraba bulta 2014» («Silver Arrow 2014»). Divu bataljonu apvienotais komandpunkts plānoja un vadīja bataljona lieluma vienību, kuras sastāvā bija divas manevra rotas un rota no 1. ZSN nodrošinājuma bataljona, kopā vairāk nekā 300 zemessargi, rezumē plkv. Jānis Gailis.

Mācību procesam šī gada modeli novadā kopumā tika atvēlētas 20 dienas. Šajā laikā zemessargiem bija jāsasniedz tāds līmenis, lai novada rīcībā būtu apmācīta un saliedēta vienība, kas spētu izpildīt valsts

aizsardzībai nepieciešamos uzdevumus, skaidro kapteinis Andris Spricis, 1. ZSN Mācību nodaļas priekšnieks. Būtiskākā atšķirība no zemessargu ikdienas apmācības procesa ir tieši jūtami pieaugusi apmācību intensitāte, lai zemessargi spētu aptvert pēc iespējas lielāku darba apjomu pēc iespējas mazākā laika periodā.

Šogad akcentēta to zemessargu apmācība, kuri jau pabeiguši bāzes apmācību un kuriem ir zināma pieredze dienesta gaitās. Lielākā vērība tiek veltīta kolektīvajai apmācībai, lai gan mācību process ir sadalīts vairākās daļās — bez kolektīvās apmācības zemessargiem jāapgūst arī pamatapmācības kurss un speciālistu kursi. «Ādažos mums ir kolektīvās apmācības noslēguma cikls, kur mēs veicam tādu kā pārbaudi, testējam sevi — ko esam iemācījušies un paveikuši gada griezumā,» paskaidro kapteinis A. Spricis.

Atrast cilvēkus, kuri var veltīt pietiekami ilgu laiku jaunajai sagatavošanas programmai, nav nemaz tik viegli. «Vienlīdz svarīgs uzdevums līdztekus vienības komplektēšanai bija to zemessargu apzināšana, kuri spētu savienot apmācību procesu ar saviem ikdienas darbiem un pienākumiem,» saka kapteinis Viktors Kareckis, 44. kājnieku bataljona 1. rotas un Augstas gatavības rotas komandieris.

«Nenoliedzami, apmācību intensitāte un slodze šiem cilvēkiem ir būtiski pieaugusi, darba ir vairāk, arī zināšanu apjoms pieaug. Cilvēki ar šo slodzi tomēr tiek galā labi — nekādu neapmierinātību nejūt, neviens nesūdzas. Tāpēc jau viņi ir zemessargi, ka aktīvi iesaistās apmācībās un vēlas apgūt jaunās zināšanas. Tā ir šo cilvēku brīva izvēle, viņu patriotisms un dzimtenes mīlestība,» uzsver V. Kareckis.

Nokomplektēt novada vienības un apakšvienības nav viegls uzdevums, taču lielākoties visi novada zemessargi ir idejas cilvēki un dara visu iespējamo, lai varētu pilnvērtīgi pildīt gan zemessarga uzdevumus, gan ikdienas darbus un pienākumus. «Viņi runā ar saviem darba devējiem, pārliecina viņus. Ja nepieciešams, iesaistāties arī mēs

un cenšamies viņus atbalstīt, cik vien iespējams,» piebilst A. Spricis.

Augstas gatavības rotas sastāva uzdevums ir sasniegt tādu līmeni, lai rota spētu veikt konvencionālas karadarbības atsevišķus elementus, citiem vārdiem, veiksmīgi īstenot tā sauktās zaļās taktikas uzdevumus. Radikālu atšķirību no zemessargu ikdienas apmācību procesa nav, taču lielākais izaicinājums ir prasme integrēties un kooperēties ar citām, arī partnervalstu vienībām.

Apmācību gada griezumā jaunizveidotajai rotai «Sudraba bulta» bija lielākās un nozīmīgākās mācības, kurām zemessargi

cītīgi gatavojās. «Novada bataljoni un vienības ir piedalījušies dažādās mācībās, bet šai rotai šis bija gada apmācību mērķis, lai spētu izvērtēt sasniegto, atrast savas kļūdas un uzlabot sniegumu.»

Apstiprinātais mācību plāns paredzēja, ka no 1. ZSN mācībās «Sudraba bulta» piedalās vairāk nekā 300 dalībnieku — viena bataljona lieluma vienība, kurā ir bataljona štābs, divas manevru rotas un nodrošinājuma rota, ko nodrošina ZS 45. bataljons.

Uz mācībām 1. ZSN pārstāvji bija ieradusies ar savu tehniku, piemēram, komandpunktu, var teikt, bija pašu rokām būvēts.

«Pirms diviem gadiem, kad uzsāku darbu, no pašreizējā komandpunkta bija tikai sienas, riteņi un mašīnas dzinējs. Viss pārējais laika gaitā ir savākts, saskrūvēts un salikts pašu spēkiem. Un to ir izdarījuši mūsu profesionālā dienesta karavīri un zemessargi, sakarnieki,» stāsta pulkvežleitnants Ilmārs Džeņevs, ZS 52. Jelgavas bataljona un Mācību bataljona komandieris.

Mācību koncepcija paredzēja, ka «Sudraba bultas» laikā visas vienības darbosies ciešā saskarē ar partnervalstu karavīriem un virsniekiem, kopīgi veicot gan operāciju plānošanu, gan uzdevumu praktisko izpildi.

«To, cik labi tas izdevies, rāda mācību rezultāti. Detalizēta mācību analīze vēl tiek veikta, tā ir procesā, tomēr jau tagad var teikt, ka galvenie mācību mērķi ir sasniegti.

Galvenais un lielākais ieguvums ir apliecinājums zemessargu spējai mobilizēties un veiksmīgi piedalīties kolektīvās apmācības noslēguma vingrinājumā. Mācības deva iespēju izvērtēt gan zemessargu individuālās prasmes, gan kolektīvās spējas, testēt mūsu ieročus, salīdzināt tos ar NATO valstu bruņojumu un tehnikas iespējām, kā arī praksē izvērtēt spējas stāties preti tehniski pārākam mācību pretiniekam. Šī pieredze un atziņas ir neatsveramas, tās iegūstamas, tikai piedaloties mācībās kopā ar citām NBS un partnervalstu vienībām.

Tā kā mācības «Sudraba bulta» no sākotnēji plānotajām Sauszemes spēku pārbaudes mācībām izauga līdz starptautiskām mācībām, kur līdzās mūsu ziemeļu kaimiņu, igauņu, Skautu bataljonam piedalījās arī vienības no Lielbritānijas, ASV un Norvēģijas, esam guvuši apliecinājumu mūsu spējam sadarboties ne tikai ar Sauszemes spēku vienībām, bet arī NATO dalībvalstu karavīriem,» secina 1. ZSN komandieris pulkvedis Jānis Gailis.

«Noteikti jāatzīmē pozitīvā pieredze, ko guva 1. ZSN bataljona Kaujas grupas štāba virsnieki un instruktori, veicot uzdevumus, plānojot un vadot kaujas operācijas, kā arī mūsu virsnieku ieguvums, pildot pienākumus Sauszemes brigādes štābā.

Vienlaikus ir jāatzīmē, ka esam guvuši atziņas par jomām, kur nepieciešami uzlabojumi, tālākās darbības, lai pilnveidotu Zemessardzes vienību kaujas spējas. Tas attiecas gan uz zemessargu un profesionālā dienesta karavīru individuālo un kolektīvo sagatavotību, gan uz ieroču un materiāli tehnisko līdzekļu atbilstošu nodrošinājumu. To nevar atlikt uz vēlāku laiku, tas ir jā dara tagad, tāpēc, noslēdzoties mācību izvērtēšanai, izstrādāsim konkrētu darbības plānu, kā tuvākajā nākotnē uzlabot mūsu prasmes un spējas, lai sekmīgi piedalītos nākamā mācību gada noslēguma mācībās.»

Latvijas labdaru piemiņu iemūžina «Vējiņu kausā»

Taivo Trams

Foto — no RJC un Vējiņu ģimenes arhīva.

Austrālijas latvieši Aina un Jānis Vējiņi ir vieni no tiem Latvijas atbalstītājiem, kuru vārdu ar īpašu cieņu piemin Zemessardzē un Jaunsardzē. Nu viņu piemiņa ir iemūžināta ne tikai atmiņās.

Balstījuši jaunsargus un zemessargus

Atskatoties uz ilgo un ražīgo sadarbību ar Ainu un Jāni Vējiņiem, uz viņu neatsveramo devumu Zemessardzei un Jaunsardzei, doma par abu piemiņas iemūžināšanu bija pašsaprotama. Tā tapa «Vējiņu kaus» — orientēšanās sporta sacensības jaunsargiem, kas šogad Cēsu apkaimē, Nacionālo bruņoto spēku atpūtas un sporta bāzē «Pipariņi» startēja pirmo reizi kā vēl salīdzinoši neliels pasākums, taču ar lieliem nākotnes plāniem — līdz pat starptautiskam līmenim.

Ideju par «Vējiņu kausa» izveidi izvirzīja Rekrutēšanas un Jaunsardzes centra (RJC) direktors Druvis Kleins, un šī ideja lieliski saskanēja ar jaunumiem jaunsargu apmācībā — no šī mācību gada jaunsargu sagatavošanā daudz vairāk tiek akcentēta tieši fiziskā sagatavotība. Tā palēnām doma par Aina un Jāņa Vējiņu piemiņas iemūžināšanu no idejas pārtapa pavisam konkrētā pasākumā ar ne mazāk konkrētu ceļojošo «Vējiņu kausu».

«Aina un Jānis Vējiņi bija cilvēki, kas daudz laika un līdzekļu veltīja, atbalstot Zemessardzi un Jaunsardzi laikā, kad tās vēl tikai veidojās un nostiprinājās. Jaunsardze saņēma materiālu palīdzību no Vējiņu ģimenes arī krīzes gados, tādējādi mums izdevās

sasniegt krietni vairāk, ko bez šī atbalsta mēs nepaveiktu,» stāsta RJC Jaunsardzes departamenta direktors Ansis Strazdiņš.

Sacensības visiem

«Vējiņu kaus» veidots kā maksimāli demokrātiskas sacensības, kurās var piedalīties gan pieredzējuši sportisti, gan iesācēji — katrai vecuma grupai un sagatavotības pakāpei ir sava trase un sava grūtības pakāpe. Šogad par Vējiņu kausu cīnījās vairāk nekā 120 dalībnieku, savukārt jau nākamgad paredzams, ka dalībnieku skaits būs krietni lielāks, jo jaunsargiem pievienosies arī kolēģi no Lietuvas, Igaunijas un Lielbritānijas. Nākamgad uz šīm sacensībām tiks uzaicināti arī dalībnieki no skautiem un gaidām, mazpulcēni, kā arī vanadzēni no «Daugavas vānagu» jaunatnes organizācijas. «Aicinājums piedalīties «Vējiņu kausā» tiks nosūtīts mums radniecīgajām jaunatnes organizācijām jau tuvākajā laikā,» saka A. Strazdiņš.

Kā «Vējiņu kausa» izcīņas disciplīna orientēšanās izvēlēta, jo šis sporta veids ir viens no demokrātiskākajiem, kurā droši var piedalīties arī cilvēki bez iepriekšējas sagatavotības, arī īpašs inventārs un apģērbs nav obligāts. Turklāt orientēšanās apvidū ir viena no prasmēm, ko jaunsargi apgūst savās nodarbībās, tāpēc bažīties par to, ka kāds varētu mežā nomaldīties, nav pamata. Daļa jaunsargu arī trenējas šajā sporta veidā — Jaunsardzei ir noslēgti līgumi ar vairākiem orientēšanās klubiem, izmantojot «Jauno politisko iniciatīvu» projektā paredzētos līdzekļus, tādēļ jaunsargi šajās populārākajās sacensībās var piedalīties bez maksas.

Cēsis kā pirmā «Vējiņu kausa» izcīņas vieta izvēlēta, jo tur ir sacensību sekmīgai norisei vajadzīgā infrastruktūra. Turklāt

Par jaunumiem jaunsargu sagatavošanā

Runājot par uzlabojumiem jaunsargu sagatavošanā, A. Strazdiņš uzsver fiziskās sagatavotības normatīvu ieviešanu. «Mācību gada laikā jaunsargi kārtos fiziskās sagatavotības normatīvus. Jaunsardzē mums ir trīs fiziskās sagatavotības līmeņi atbilstoši katra spējam — katrs jaunsargs pēc normatīvu nokārtošanas saņems zelta, sudraba vai bronzas nozīmīti.» Jaunsargam pieaugot un pārejot no vienas grupas uz nākamo, normatīvs būs jānokārto atbilstoši jaunajām prasībām konkrētajā grupā. «Šis jaunums jaunsargiem ir pietiekami motivējošs, lai pievērstu lielāku uzmanību savām fiziskajām spējam. Nozīmītes par izpildījumiem normatīviem būs papildu stimuls piespīsties un censties sasniegt labāku rezultātu,» uzsver A. Strazdiņš.

Otrs jaunums ir attiecināms uz Jaunsardzes instruktoru sagatavošanu, proti, instruktori ir iespēja papildināt savas zināšanas, beidzot apmācību Latvijas Sporta pedagoģijas akadēmijā. Instruktoru kursos ir iespēja apgūt dažādas programmas — no dažu mēnešu kursa līdz divu gadu apjomīgai programmai. «Svarīgākais, ko gribam papildus dot mūsu instruktoriem, ir māka saprasties un prast strādāt ar dažāda vecuma jauniešiem, citiem vārdiem — trenera prasmes un psiholoģija,» skaidro A. Strazdiņš.

Šogad uzsākta arī instruktoru metodiskā apmācība, kuras galvenais mērķis ir vienāda sagatavotības līmeņa sasniegšana instruktoriem visos novados. «Mēs veidojam instruktoru metodiskās apmācības sistēmu, kas ietvers trīs seminārus gadā, ko katram instruktoram šajā laika posmā vajadzētu apgūt. Seminārā Ādažos Jaunsardzes instruktori apgūst iemaņas, kā jauniešiem mācīt šaušanu ar pneimatisko un mazkalibra šauteni, alpinisma pamatprasmes un orientēšanās zināšanas. Cēsis savukārt instruktori apgūst individuālās lauka kaujas iemaņas nakts un dienas laikā, pirmās neatliekamās palīdzības sniegšanas prasmes, orientēšanās ar militārās kartes palīdzību nakts laikā un ar sporta karti dienā, arī ierindas mācību. «Akcentējam to, lai instruktoriem būtu vieglāk šīs zināšanas nodot tālāk. Papildus tam tiek gatavots metodiskais materiāls, ko instruktori varēs izmantot savā ikdienas darbā ar jaunsargiem. Piemēram, šajā materiālu apkopojumā būs atrodami apraksti par apmācības blokiem, kas instruktoram ļaus variēt katras nodarbības saturu un norisi atbilstoši cilvēku skaitam, arī laika apstākļiem. Tādējādi jaunsargu sagatavošanas metodikā visā Latvijā nebūs krasu atšķirību,» saka Jaunsardzes departamenta direktors.

orientēšanās sports Cēsu apkaimē ir visai populārs, un apkārtnes meži ir iemūžināti precīzās orientēšanās kartēs. Sacensību organizētāju vidū bija vairāki pieredzējuši orientieri no instruktoru vidus, arī Juris Kokins un Jaunsardzes 3. novada nodaļas vadītāja Zita Rukšāne. Tas viesa īpašu pārliecību — viss izdosies!

Austrālijā būvē Dzimtenes mīlestības pamatus

Ainas un Jāņa Vējiņu diemžēl vairs nav mūsu vidū, taču viņu idejas Latvijā turpina nest Vējiņu dzimtas nākamās paaudzes, tostarp mazdēls Dāvids Vējiņš. Dzimis un audzis Austrālijā, viņš pieņēma šķietami pārsteidzošu lēmumu pamest sakārtoto un pārticīgo dzīvi savā dzimtajā kontinentā un doties uz senču dzimteni Latviju. Šo vēlmi dzīvot un strādāt Latvijā Dāvids bija izteicis jau agrāk, un, meklējot darbu, šī iespēja radās. Savu lēmumu viņš nav nožēlojis ne mirkli.

Latvijas mīlestība Dāvidā iedēstīta apziņā, agri un pamatīgi. Pretstatā daudziem mūsdienu ekonomiskajiem migrantiem, kuri saikni ar savu dzimteni cenšas pēc iespējas ātrāk aizmirst, Vējiņu ģimene dzīvoja ar skaidru pārliecību — lai kur viņi atrastos, viņu istā Dzimtene ir Latvijā. «Mūsu dzīves pamatprincips, līdzīgi kā daudziem citiem latviešiem, kas izceļoja trimdā kara vai pēckara laikā, bija doma par savu ģimeni, tās drošību un izdzīvošanu. Taču tam visam blakus vienlīdz svarīga bija arī Tēvzeme. Esmu pārliecināts, ka viņiem visiem bija plāns kādreiz atgriezties mājās, tajā brīdī, kad Latvija būs brīva. Visādā ziņā manu vecvecāku domu gaita bija tieši tāda, un to viņi nodeva arī citiem cilvēkiem, kas bija ap viņiem,» stāsta Dāvids.

Vienmēr gribējuši atgriezties

Latvijas mīlestība Dāvidā iedēstīta apziņā, agri un pamatīgi. Pretstatā daudziem mūsdienu ekonomiskajiem migrantiem, kuri saikni ar savu dzimteni cenšas pēc iespējas ātrāk aizmirst, Vējiņu ģimene dzīvoja ar skaidru pārliecību — lai kur viņi atrastos, viņu istā Dzimtene ir Latvijā. «Mūsu dzīves pamatprincips, līdzīgi kā daudziem citiem latviešiem, kas izceļoja trimdā kara vai pēckara laikā, bija doma par savu ģimeni, tās drošību un izdzīvošanu. Taču tam visam blakus vienlīdz svarīga bija arī Tēvzeme. Esmu pārliecināts, ka viņiem visiem bija plāns kādreiz atgriezties mājās, tajā brīdī, kad Latvija būs brīva. Visādā ziņā manu vecvecāku domu gaita bija tieši tāda, un to viņi nodeva arī citiem cilvēkiem, kas bija ap viņiem,» stāsta Dāvids.

Visi četri Dāvida vecvecāki ir dzimuši Latvijā, savukārt abi vecāki — Austrālijā. Dāvids un viņa māsa ir dzimuši austrālieši, taču viņu dzīvē vienmēr bijis ārkārtīgi svarīgs ģimenē valdošais uzskats — viņi ir latvieši, un latviešu valoda ir jāmācās. Vecvecāki nekad nezaudēja cerību — kad Latvija būs brīva, pārcelsies uz Dzimteni, atceras Dāvids. Diemžēl liktenim bija citi plāni — tad, kad Latvija atguva neatkarību, Aina un Jānis saprata, ka viņi lēmumam atgriezties uz pastāvīgu dzīvi Latvijā ir par vecu, turklāt ģimene jau bija sakupļojusi Austrālijā, un mazbērņus būtu bijis grūti atstāt. «Viņi paši vēlējās to darīt, bet vecumdienās ir grūtāk sākt jaunu dzīvi,» saka Dāvids.

Šķiet, tieši tad arī radās doma par palīdzības sniegšanu atdzimstošajai Latvijai — ja ne paši pārceļamies un strādājam Latvijā labā, tad savu iespēju robežās sniedzam palīdzību. «Tā arī sākās fonda un atbalsta projekta idejas. Viņi to ļoti uzsvēra — ja paši nevar būt Latvijā un palīdzēt tās atjaunošanā uz vietas, tad vismaz var iesaistīties, lai celtu valsts limeni ar savu palīdzību.»

Sākt no apakšas un iet tikai uz augšu

Jānim Vējiņam bija militārā pieredze, dienot leģionā, tāpēc pirmās domas bija par atbalsta sniegšanu atjaunotās Latvijas militāri patriotiskajām organizācijām, tostarp Jaunsardzei un Zemessardzei. «Redzot to apgādes limeni, kāds nu tolaik bija, viens no pirmajiem atbalsta projektiem bija zābaku un mugursomu sarūpēšana zemessargiem. Vecaistēvs saprata, ka tās it kā ir diezgan elementāras lietas, taču viņš vienmēr uzsvēra,

grāmatām atjaunotajā Latvijā («Dziesmas Tēvijas sargiem», izdota 2002. gadā).» Tolaik Vējiņu ģimene iesaistījās palīdzības projektā Brāļu kapu sakopšanai. Mērķis bija atjaunot četras piemiņas vietas. «Vecaistēvs un vecāmāte abi gana aktīvi tur darbojās, viņi arī palīdzēja atrast cilvēkus, kas spēja finansiāli atbalstīt šo projektu. Viņu kontakti noderēja arī mecenātu piesaistīšanā citu piemiņas vietu atjaunošanai vai izveidei.»

ka katrs projekts un jauns aizsākums ir jāsāk, ja tā var teikt, no pašas apakšas un tad jāvirzās tikai uz augšu,» atminas Dāvids.

Jāņa Vējiņa mērķis bija sekmēt Latvijas jaunatnes patriotisko attīstību. Un šim mērķim Jānis un Aina spēja piesaistīt ne tikai draugus, bet arī plašāku Austrālijas latviešu sabiedrību.

Atbalstāmo projektu bijis ļoti daudz. «Sākumā bija palīdzība Jaunsardzei un Zemessardzei, tad nāca balvas jaunsargiem no balvu fonda (Jānis Vējiņš izveidoja sabiedrisko fondu «Austrālijas latviešu balva jaunsargiem») — tās bija konstantās atbalsta formas. Tad vēl daudzus gadus viņi palīdzēja finansēt vai paši pilnībā finansēja Latvijas vēstures grāmatu izdošanu, kuru lielākā daļa tika ziedota skolām un bibliotēkām, daži eksemplāri nonāca arī Zemessardzē. Ar Ainas un Jāņa Vējiņu atbalstu tapa arī viena no pirmajām karavīru dziesmu

Stingri un mīloši

Atceroties savus vecvecākus, Dāvids uzsver: «Bieži ir tā, ka tikai vectēvs Jānis tiek pieminēts, runājot par labdarību un dažādiem atbalsta projektiem. Bet, tāpat kā katram ķermenim ir kakls un galva, arī par viņiem es varu teikt — Aina bija tas kakls. Viņa bija tā, kas grozīja un lēma — vai kaut kas notiks vai nenotiks. Bieži vien tieši viņa izšķīra kāda projekta likteni, jo Jānim parasti bija tā — ja kaut kas iekritis prātā, tad ir jādara, un viss! Aina, ja viņa saprata, ka kaut kas nesanāks tā, kā tam vajadzētu būt, stingri pateica — nē, viss, nebūs! Bet, par laimi, tādus projektus, kas Latvijai ir svarīgi, piemēram, pieminēkļu atjaunošana, vēstures grāmatu izdošana, atbalsts Zemessardzei un Jaunsardzei, viņa vienmēr atbalstīja par visiem 100%. Aina arī pati daudz iesaistījās

Turpinājums 16. lpp.

Austrālijas sabiedriskais fonds

«Austrālijas latviešu balva jaunsargiem» (ALBJ) apsveic Jaunsardzi un priecājas par Ainas un Jāņa Vējiņu darbības atzīmēšanu, nodibinot «Vējiņu kausu».

ALBJ valde izsaka vēlmi iesaistīties un arī finansiāli nākotnē atbalstīt Jaunsardzes organizēto «Vējiņu kausa» izcīņu.

ALJB valde

Sākums 14. un 15. lpp.

ar tīri praktisku palīdzību — rakstīja vēstules vai palīdzēja to darīt, menedžēja un koordinēja projektu gaitu. Un tam bija liela nozīme, jo Jānim, kā atceros, bieži vien bija tāds teiciens — «man nav laiks». Jo viņš parasti iesaistījās reizē tik daudzās lietās, ka vienmēr bija jāmeklē veids, kā visu izdarīt ātrāk. Un tas savukārt bija jādara, lai būtu vairāk laika darīt vēl kaut ko citu, pievērsties kādam citam projektam.»

Vecmāte Aina mazdēlam joprojām ir īpaši tuvu pie sirds. «Viņa vienmēr bija tāda mīla un jauka ar visiem, viņai izdevās izveidot labu kontaktu ar jebkuru cilvēku. Pat pirmo reizi Ainu satiekot, visiem bija prieks ar viņu aprunāties,» kavējas atmiņās Dāvids. Savukārt vectēvs Jānis bija diezgan stingrs. «Ja viņš bija kaut ko iedomājies, tad vienmēr saprata, ka darīs maksimāli daudz, lai viss izdotos. Un atbilstoši prasīja to arī no citiem. Laika gaitā tas radīja lielu respektu pret viņu gan no tuvinieku, gan citu cilvēku puses. Daudzi cilvēki bieži vien svārstās — varbūt to izdarīsim, bet varbūt tas tomēr neizdosies... Vectēvam bija tā — es gribu, lai tas notiek, un tas notiks!»

Mazdēls piepilda vecvecāku sapni

Bērības gados šāda stingrība un prasīgums, kā arī rūpes un domas par tālo Latviju nav bijušas pārāk saprotamas un pieņemamas, atzīst Dāvids. «Kad biju vēl bērns, man galīgi nebija skaidrs, kāpēc man jāpalīdz locīt kaut kādas aploksnes vai jābūrus cauri telefonu grāmatai, lai atrastu latviskos vārdus no visas Austrālijas — nu, kam tas ir vajadzīgs? Tikai tad, kad pats sāku palikt vecāks un projekti, kuros palīdzēju, kļuva nopietnāki, es sāku vairāk saprast.» Toreiz, «perestroikas» un pirmo neatkarības gadu laikā arvien vairāk latviešu sāka braukt uz Austrāliju. «Tad bija tāda silta, jauka sajūta, ka tu vari runāt ar cilvēkiem, kuri ir no Latvijas un var reāli pateikt, kas tur notiek, kas ir mainījies un uzlabojies. Un bija arī lepnums, jo daļa šo cilvēku bija saistīta ar tiem projektiem, kuros bija iesaistīts vecaistēvs.»

Tā laika notikumi arī deva būtiskāko impulsu, kas pamudināja Dāvidu pārcelties uz dzīvi Latvijā. Nu viņš Latvijā dzīvo jau divus gadus un droši var teikt — ir iedzīvojies. Austrālijā dzimušā un augušā jaunā vīrieša valodā akcents tikpat kā nav jūtams, un nezinātājs nemūžam nepateiktu, ka uz Latviju viņš pārcēlies dzīvot tikai pirms nieka pāris gadiem.

«Man ļoti gribējās pašam atbraukt uz šejieni, padzīvot te un savām acīm redzēt, kas tad te ir tik īpašs un tik silts, ka cilvēki, kas jau sen kā aizbraukuši un pilnībā no

nulles izveidojuši sev citu dzīvi otrā pasaulē malā, vecumdienās tomēr izdomā, ka ir jāatbalsta tās otras valsts attīstība. Loģiskā domāšana te noteikti nav izmantojama.»

Dāvida pirmā darbadiena Rīgā pienāca vienlaikus ar skumju ziņu — vecmāte Aina todien aizgāja aizsaulē. «Protams, bija ļoti skumji, tomēr savā ziņā man bija arī tāds gandarījums, ka visi mani vecvecāki piedzīvoja to dienu, kad es sāku strādāt viņu dzimtajā Latvijā. Visi četri vecvecāki atvadījās no manis lidostā Austrālijā, un tad viņi pieredzēja, ka es, no viņu viedokļa, atgriezies mājās.»

Runājot par «Vējiņu kausu», Dāvids ir ļoti apmierināts. «Tas bija ļoti superīgs pasākums. Pašam bija prieks un gods tur būt un arī redzēt, ka visi jaunsargi, lai arī bija ļoti agra rīta un daudzi noteikti bija mērojuši tālu ceļu, bija aktīvi, ieinteresēti un priecīgi tur būt.» Viņš arī pārliecinājies, ka sacensību organizēšanā ieguldīts daudz darba un padoma. Lai gan sākums it kā ir salīdzinoši neliels, tomēr — «jāsāk vienmēr no apakšas un tad jādodas tikai uz augšu». Katrā gadījumā tā uzskatīja viņa vectēvs Jānis Vējiņš.

Austrālijas latviešu «motors»

Jaunsardzes un Rekrutēšanas centra (to reiz — Zemessardzes Jaunsardzes departaments) bijušais direktors Sergejs Čeverš ir viens no tiem cilvēkiem, kuriem bijusi iespēja tieši sastrādāties ar Jāni Vējiņu laikā, kad viņš tikai sācis sniegt palīdzību Latvijai. Abi iepazinušies 1999. gada nogalē, kad J. Vējiņš ieradās Zemessardzes štāba Jaunsardzes departamenta Jaunsardzes daļā un piedāvājis finansiālu palīdzību jaunsargiem no Austrālijas tautiešiem. Pirms tam J. Vējiņam jau bijuši sadarbības projekti ar Nacionālo aizsardzības akadēmiju un Zemessardzes Medicīnas daļu, piegādājot kadetiem armijas zābakus un zemessargiem — zobārstniecības iekārtas.

Jānis Vējiņš viņa atmiņās palicis kā savdabīgs un interesants cilvēks, atklāts, šad tad paskarbs, tāds, kas vienmēr turējis vārdu, prasīgs un punktuāls. Tajā pašā laikā viņš bijis arī diezgan liels joku plēsējs, galants pret sievietēm, godkārīgs un diezgan stūrgalvīgs. «Praktiski visu savā dzīvē Jānis bija sasniedzis pats — ar smagu darbu un gudru galvu. Viņš ar savu kundzi Ainu bija īsteni Latvijas patrioti, kuri daļu no brīvā laika veltīja Austrālijas latviešu sabiedrības konsolidēšanai, lai sniegtu palīdzību atjaunošas Latvijas armijai un Jaunsardzei,» stāsta S. Čeverš. Būtiskākie un lielākie kopīgie projekti bija saistīti ar palīdzības sniegšanu pirmajām jaunsargu skolām Aizkrauklē, Jaunaglonā, Kazdangā un Apē. Skolas saņēma video un TV tehniku, bet labākie jaunsargi — naudas balvas. Labākā no skolām ik gadu saņēma Austrālijas latviešu ceļojošo vairogu — «Jaunsargu balvu». Par Austrālijas latviešu saziņoto naudu jaunsargiem tika sagādāti vairāki simti kompasu, nopirkta dažādas vēstures grāmatas, 900 guļammaisi, vairāki simti mehānisko konstruktoru. «Tomēr galvenais mūsu sadarbības projekts, manuprāt, bija par Austrālijas latviešu Antona Rutkas ziedoto naudu šuvējas Ausmas Apšes izgatavotais Jaunsardzes karogs, kuru 2002. gada 22. augustā iesvētīja Doma baznīcā,» uzsver S. Čeverš. Atceroties sadarbību ar Ainu un Jāni Vējiņiem, Sergejs Čeverš saka, ka šis laika posms būtu veselas grāmatas vērts. «Viņš bija kā Austrālijas latviešu motors, kas dzina uz priekšu tautiešus, lai tie atbalstītu latviskas Latvijas jaunatnes patriotisko audzināšanu.» Kā pēdējais projekts, kurā viņš iesaistījies, paliek Cēsu skolnieku rotas karoga tradīciju izkopšana Ziemeļlatvijas vidusskolās. «Domāju, ka, veidojot «Vējiņu kausu» izcīņu jaunsargiem, esam devuši Jānim un Aina Vējiņiem pienācīgu godu un atceri,» uzskata Sergejs Čeverš. **IS**

Nopelnītā cieņa

Džozanna Eglīte

Foto — Gatis Dieziņš.

— Iespējams, ka jūs naudu un tās dabu pazīstat daudz labāk nekā lielākais cilvēku vairums. Latvijā daudzi no mums joprojām neprot ar naudu apieties — tērējot vairāk, nekā spēj nopelnīt. Kā cilvēks apgūst šīs prasmes?

— Apiešanās ar naudu liecina par spējām kontrolēt savas vēlmes. Man, šķiet, ka viena no ilūzijām, kas cilvēkiem izteikti piemīt, ir doma, ka par naudu var nopirkt laimes sajūtu. To mums mēģina iestāstīt arī preču reklāmas: «Iegādājoties lietu, tu nopirksi sajūtu!» Bet tas nav iespējams. Tikai mūsu pašu mērķtiecīga darbība sagādā izjūtas, pēc kurām ilgojamies. Tuvība ar cilvēkiem, aizraušanās, kurās varam sevi realizēt.

Everita Palma-Jansone ir Aizsardzības ministrijas valsts sekretāra vietniece finanšu jautājumos kopš 2002. gada, kad Latvija kļuva par kandidātvalsti dalībai *NATO*. Apzinoties, cik nopietni izklausās viņas amata nosaukums, Everita cenšas atrunāties no intervijas, sakot, ka finanšu jautājumi noteikti nav cilvēku iecienītākā lasāmviela. Izrādot pienācīgu cieņu amata nopietnībai, mēs tomēr maz runājam par finansēm. Vairāk — par Everitu pašu. Cilvēku, kurš atbild par to, lai militārajai sistēmai Latvijā būtu nauda, ar kuru rīkoties. Īpaši būtiski tas šķiet laikā, kad, rūpējoties par valsts drošību, naudas turpmāk vajadzēs ievērojami vairāk. Pati viņa savu darbu salīdzina ar atbildību par asinsriti kopējā organismā. Everita bieži sarunas laikā joko un smaida. Tomēr nemainīgi viņā jūtama iekšējā stāja, kas, visticamāk, veidojusies cauri laikam un pārbaudījumiem, ko sagādājusī dzīve ceļā no ministrijas jaunākās referentes līdz vienam no augstākajiem vadošajiem amatiem. Bez bailīga, droša, gatava nemitīgi mācīties, spējīga integrēt daudzveidīgas prasmes un zināšanas, no kurām vairākums cilvēku prot apgūt un realizēt tikai dažas skaidri definētas un norobežotas, aizrautīga un atbildīga. Pašreiz Everita jūt, ka pilnvērtīgi realizē savu iekšējo potenciālu un enerģiju. Viņai patīk savs darbs arī tieši dēļ tā nemitīgās daudzveidības. Daži cilvēki aug un pilnveidojas attiecībās, citi — lasot un strādājot ar sevi, bet Everitai šis lielais dzīves skolotājs ir darbs.

Un tās nevar nopirkt par naudu. Manuprāt, ja apzinās šo sakarību, mazinās vajadzība atsaukties katrai savai iegribai un neapdomīgi tērēt.

— Ko jums ir iemācījis darbs ar naudu?

— Kad 1996. gadā (mācoties Latvijas Universitātes Ekonomikas fakultātē, finanšu un kredītu specializācijā) sāku strādāt Aizsardzības ministrijā, Finanšu nodaļā datoru vēl tikpat kā nebija. Mani kolēģi miljonus skaitīja ar skaitāmajiem kauliņiem un pierakstīja ar zīmuli uz papīra lapām. Psiholoģiski grūtākais, kas man sevi bija jālauz — bijība pret lielām naudas summām, lieliem skaitļiem. Parasti cilvēks naudu spēj mērīt savu ienākumu rāmī. Viņam ir priekšstats, kas ir daudz, kas ir maz, cik viņš spēj nopelnīt, cik — iztērēt. Bet, strādājot ar valsts mēroga naudas apjomu, ir jāatbrīvojas no šīs personiskās vērtību skalas — sava priekšstata un domāšanas veida.

Turpinājums 18. un 19. lpp.

Sākums 17. lpp.

Tomēr attiecībā ar pašas nopelnītu naudu es esmu novērojuši kādu ironisku sakarību — ja es uz kaut ko ļoti cenšos ietaupīt un iekrāt, tad pēc mirkļa nešaubīgi notiks kaut kas, kur šī iekrātā nauda būs jāiztērē. (Sirsniīgi smejas.)

— Savā darbā jūs pārstāvat karavīru intereses. Jūs rūpējaties, lai militārajai jomai būtu līdzekļi. Kādu jūs redzat Latvijas karavīru? Kāds ir šis cilvēks, par kuru jūs «cināties»?

— Ļoti motivēts. Nesavtīgs — pašreizējais dzīgs. Stalts un ļoti patriotisks. Viņš izvēlas īpašu dzīvesveidu, kas nav viegls. Gadījuma rakstura cilvēki armijā nenokļūst vai arī — ilgi nenoturas.

— Vai jums ir pašjūta un sajūta, ka karavīri jūs sargā?

— Es zinu, kāds ir militārais reglaments, un zinu, ka viņiem mani ir jāsarūp. Karavīra zvērests jau nav tikai solījums — tas ir zvērests. Tā ir ziedošanās valstij. Dzīvesveids. Bet, ja runājam nopietni, tad es gadu gaitā esmu iepazīsusi šo cilvēku degsmi, vīrišķību, arī patriotismu, un es iekšēji jūtu, ka palaujos.

Mana pirmā iepazīšanās ar karavīru notika nevis šeit, bet gan Zviedrijā. Kad, strādājot Aizsardzības ministrijā, veidojām Latvijas aizsardzības sistēmu, pētījām citu valstu pieredzi. Mans uzdevums bija izprast un analizēt šo pieredzi finanšu jautājumu sakārtošanas aspektā. Zviedri toreiz mums ļoti burtiski demonstrēja, ko nozīmē aizsardzība. Sākot ar to, ko šajā jomā dara viņu karalis, un beidzot ar to, ka uzrunājam mazu zviedru pirmklasnieku ar jautājumu, kādu darbu viņš dzīvē izvēlētos. Tas, ko šis mazais puika teica, mani toreiz ārkārtīgi pārsteidza. Viņš atbildēja, ka pirmais lielais darbs būs dienests armijā un dzimtenes aizsardzība. Līdz tam es nebiju piedzīvojusi tiešu saskari ar militāro jomu, karavīriem un ieročiem. Manus priekšstatus noteica zināšanas par padomju armiju. Tās nebija glaimojošas vai uzticību viesošas. Zviedrijā es pirmo reizi piedzīvoju, ka karavīrs var būt labs un pašizliedzīgs. Viņš nebūt nedomā par to, kā kādu nošaut. Tas ir viņa pēdējais pienākums. Viņš gatavojas aizstāvēt savu tēvu zemi un apzinās, ka vajadzības gadījumā ziedos tai savu dzīvību. Tas mani emocionāli ļoti skāra un lika citādi palūkoties uz militāro sistēmu. Pašreiz es jūtu, ka arī mūsu karavīri ir tādi, kādus toreiz iepazīnu zviedrus.

— Ja runā līdzībās ar karavīriem, kas jūs dzīvē ir tāds, kam jūs esat gatava ziedot būtiskāko? Laiku, savu enerģiju, mīlestību, rūpes?

— (Brīdi klusu domā.) Man šķiet, ka es to daru ikdienā. Gan darbā, gan mājās — ģimenē. Jo to, ko es daru, es daru no sirds. Varbūt daudziem no mums maldīgi šķiet, ka kaut ko ziedosim, kad pienāks kaut kāda mistiskā «tā diena», bet neapzināties, ka «tā diena» jau sen ir pienākusi. Mēs tajā dzīvojam. Droši vien par mums liecina tas, kā rīkojamies krīzes situācijās. Mani nekad dzīvē nav pārbaudījuši ar dramatiskām situācijām, kad, piemēram, jāizvēlas starp darbu vai personisko dzīvi. Bet ir bijušas daudzas situācijas darbā, kurās jāizšķiras — vai nu tagad, vai nekad. Brīži, kad jāizmanto esošā situācija, jāliek lietā tas mazumiņš drosmes, kas tev piemīt, gan paužot savu viedokli, gan aizstāvēt kādu. Tās ir izšķiršanās, kad skaidri apzinos — neviens cits neiejauksies, jātiek galā pašai.

Mans ikdienas darbs ir cieši saistīts ar Ministru kabinetu. Tur situācijas sēžu laikā var nemitīgi mainīties. Ātra spēja reaģēt, palīdzot lēmumu pieņemšanā gan ministram, gan valsts sekretāram, ir izšķiroša. Risinās nemitīgas neredzamas cīņas.

Man pašai viennozīmīgi labāk patīk lēmumi, kuru pieņemšanai ir dots laiks. Tad es mēģinu situāciju aplūkot no maksimāli dažādiem skatpunktiem.

— Kas jums palīdz iegūt plašāku skatījumu?

— Ministriju iepazīnu kā visneredzamākais, mazākais darbinieks — jaunākais referents. Tāds ēnas-vīrs vai ēnas-sieviņa, kas dara melnu darbu tālākajā stūrītī un pamanā sīkumus, kam ikdienas dzīvē neviens cits nepievērš uzmanību. Es esmu iemācījusies novērtēt cilvēkus, kuri ikdienā, iespējams, nemaz nav manāmi. Viņi var piedāvāt negaidītu ideju, skatījumu vai priekšlikumu, kas rada gluži citu dimensiju redzējumā uz noteiktu situāciju vai jautājumu. Praktiski tev vienmēr pateiks vairāk nekā teorētiski, kurš visu glīti ir izdomājis uz papīra. Šie apkārtējo piedāvātie impulsi, idejas, skatījumi man ir ļoti būtiski, bet gala lēmumu pieņemu, izdzīvojot un vizualizējot risinājumu savā galvā.

— Jūsu darba pienākumu saturs ir ļoti daudzveidīgs un cilvēkam no malas, visticamāk, grūti izprotams, tādēļ prasīšu vienkārši. Ja pie jums Ēnu dienā atnāk skolnieki un vaicā, ko jūs darāt, kas ir jūsu ikdiena, kāda ir atbilde?

— (Smejas.) Kopā ar kolēģiem esam tie, kuri finansiāli plāno, pārzina un apkopo

Latvijas aizsardzības jomas nākotni, tagadni un pagātņi. Pastāvīgi notiek sadarbība ar aizsardzības ministru un armijas komandieri finanšu jautājumu risināšanā. Budžeta plānošanas laikā piedalāties ideju kaujā starp ministrijām par budžetu un tā pārdali. Parāli rit starptautiskā sadarbība, aktuālās pieredzes un aktivitāšu iepazīšana, lai pastāvīgi līdzdarbotos Latvijas kā līdzvērtīgas NATO partneres uzturēšanā citu valstu vidū. Kopš 2005. gada pārstāvu Latviju NATO Resursu komitejā, kur līdzvērtīgi 28 valstu starpā lemjam par visiem finanšu un resursu investīciju jautājumiem NATO kopējo uzdevumu veikšanai un gatavojam ziņojumus Ziemeļatlantijas padomei, kurā pārstāvēti visu dalībvalstu vēstnieki un kuru vada NATO ģenerālsekretārs.

— Kas valsts sekretāra vietnieka darbu atšķir no jebkura cita darba?

— Ciešā saskare ar valdības kodolu. Ar mehānismu, kas strādā aiz slēgtām durvīm Brīvības ielā 36. Tā ir sava pasaule, kur nejausībām ir ļoti augsta cena un smagas sekas. Pasaule ar grūtiem lēmumiem un lielu nastu. Līdzīgi kā iepazīstot kareivjus, es viņus ieraudzīju atšķirīgus no maniem priekšstatiem, arī sākot strādāt par valsts sekretāra vietnieci, atskārtu, ka šis darbs ir daudz apjomīgāks, nopietnāks un dziļāks, nekā varēju iztēloties.

Atceros, kad nedēļu biju nostrādājusi par valsts sekretāra vietnieci, man bija pēkšņi jāaizvieto valsts sekretārs viņa ārzemju komandējuma laikā. Šķietami vienkārša dzīves situācija. Un viss ir ļoti loģiski — tu esi pakāpusies karjeras punktā, kur jūties komfortabli ar savām zināšanām, bet pasaule, kur esi nokļuvusi, ir pilnīgi sveša. Citur ir skolas, kur šīs zināšanas un prasmes apgūst. Latvijā ir dzīves skola. Viss atkarīgs no tā, cik nu kurš spēj un ir gatavs mācīties.

— Kas jūs aizrauj šajā darbā?

— (Ilgi domā, sakot, ka jautājums ir vienkāršs, bet atbilde — galīgi ne.) Droši vien — gandarījums par sasniegto. Dažkārt tā ir dalība vēsturiskās uzvarās, piemēram, Latvijas uzņemšana NATO, bet dažkārt tās ir mazas, neredzamas cīņas, kurās paveiktais sniedz gandarījumu. Kad gatavojamies dalībai NATO, pārliecināt vislielākos skeptiķus par to, ka mums kaut kas sanāks, jau bija puse no panākumiem, bet pierādīt, ka mēs esam kaut ko sasnieguši, bija vēl būtiskāk. (No 2002. līdz 2004. gadam Everita Palma-Jansone bija pārstāve Ministru kabineta izveidotajā Latvijas Republikas delegācijā sarunām par iestāšanos NATO. Delegācijas galvenais uzdevums bija vienoties par uzņemšanas politiskajiem, militārajiem,

finansālajiem, informācijas aizsardzības un juridiskajiem jautājumiem.) Tas, ka esam to paveikuši, vieš lepnumu.

Tomēr gribu uzsvērt, ka es nestrādāju viena — šis ir komandas darbs, un tie ir komandas nopelni. Es esmu komandas cilvēks. Un to, iespējams, esmu iemācījusies ciešajā sadarbībā, sazobē ar armijas cilvēkiem.

Turklāt jau sen esmu sapratusi, ka realitātē, lai arī pārstāvu finanšu jomu, kur tiek izmantota ciparu valoda, visu izšķir cilvēciskas attiecības. Ja tu neproti sarunāties, pārliecināt, panākt uzticību, cipariem pašiem par sevi nav nozīmes. Lēmumus vienmēr pieņem cilvēki.

— Pavirši domājot, šķiet, ka gatavošanās dalībai NATO ir politisks un militārs process, bet — kā tas atsaucās uz jūsu darbu ministrijas finanšu jomā?

— Deviņdesmitajos gados uz Latviju pastāvīgi brauca dažādi eksperti, kurus maz interesēja, cik ieroču mums ir noliktavā. Viņi bija noskaņoti gana skeptiski un gribēja noskaidrot, kādas ir mūsu prasmes pārvaldīt, pieņemt lēmumus, cik rūpīgi mēs uzskaitām, kā mēs protam ielānot, ko un no kā pērkam. Strādāju dažādās darba grupās, padomēs un komisijās. Mēs tobrīd visi darijām visu. Es guvu ieskatu ļoti atšķirīgās jomās, un, lai sāktu orientēties, man daudz nācās pašai mācīties. Līdztekus regulāri notika braucieni uz ārzemēm. Citās ministrijās tā bija balva, ko visi gaidīja, bet mūsu ministrijā komandējums bija grūts darbs, uz kuru cilvēki nebūt nerāvās, jo katra šāda

ārvalstu vizīte bija kā brauciens uz eksāmenu. Turklāt mēs bijām gados jauni. No vienas puses, tas bija labi, jo pietika gan izturības, gan maksimālisma, gan spēka, bet, no otras — īpaši sākumā — mūs neuztvēra nopietni. Ministrijā ir tāds patiesībā balstīts joks — atveras durvis, ārzemju kolēģi izbrīnā skatās uz saujiņu jauniešu un nespēj noticēt, ka šie cilvēki pārstāv valsti.

Arī pirms iestāšanās NATO, kad ministrijā tika radīta pozīcija valsts sekretāra vietniekam finanšu jautājumos, es atceros pirmos gadus, kad braucu ārvalstu vizītēs un ar grūtu darbu pakāpeniski pelnīju ārvalstu kolēģu cieņu un uzticību. Piemēram, britu valsts sekretāra vietnieks tevi vienkārši var nepieņemt, jo esi pārāk jauna. Ir bijis jāiegulda liels darbs, lai mani uztvertu kā līdzvērtīgu.

— Jūs vairākkārt pieminējāt komandu kā pamatnosacījumu rezultatīvam darbam.

— Ministrijā vadu Resursu plānošanas departamentu un ministrijas Centrālo grāmatvedību. Kopumā tie ir 28 cilvēki. Mani tiešie kolēģi ir valsts sekretārs un trīs viņa pārējie vietnieki. Es uzskatu, ka tam, kādi cilvēki ir ap mums, ir liela nozīme. Par saviem kolēģiem varu teikt, ka mēs cits citu labi pazīstam, papildinām un laika gaitā esam pārliecinājušies, ka varam cits uz citu palauties. Tomēr uz cilvēkiem skatos realitiski — ideālu nav, toties katram no mums ir savas stiprās puses. Manuprāt, lai komanda varētu veiksmīgi un saliedēti strādāt, ir svarīgi ikvienā atrast šīs stiprās puses un ļaut realizēt, nevis mēģināt lauzt vājas.

Es to iemācījos, kad no nulles vienai bija jāveido jauna struktūra ministrijā — Finanšu plānošanas nodaļa. Bija jāsavāc komanda, jāapmāca un jānodod uzdevumi. Pagāja laiks, kamēr to iemācījos, bet šis zināšanas ļoti noderēja vēlāk.

— Kādu jūs redz un pazīst kolēģi?

— (Aizrautīgi smejas.) Man liekas, mēs katrs otrā cilvēkā redzam kaut ko citu. Domāju, — mans priekšnieks uzskata mani par emocionālu. Kolēģi — iespējams, par nosvērtu. Pieņem, ka katram būtu savs priekšstats un viedoklis.

— Ko jūs visvairāk cienāt citos cilvēkos?

— Tā viennozīmīgi ir atbildība par saviem darbiem un dotā vārda turēšana. Īpaši cienu spēju atcerēties dotos solījumus un turēt tos arī tad, ja pagājuši gadi. Uz tādiem cilvēkiem droši varu palauties. Gan darbā, gan sadzīvē es citos novērtēju pozitīvismu, godīgumu un līdzcietību, kā arī aizrautību, jo tā spēj uzmundrināt citus.

— Šķiet, darbs jūsu dzīvē ir lielākais izaicinājums, kas nemitīgi licis augt un pilnveidoties. Tas, visticamāk, ir aizņēmis ļoti daudz jūsu laika arī ārpus noteiktām darba stundām. Kāda ir jūsu dzīve, kad jūs aizverat ministrijas durvis? Kas vēl jūs aizrauj?

— Jā, es patiesi nekad darbu neesmu mērijusi stundās. Tomēr, kopš man ir ģimene, esmu iemācījusies šo laiku vairāk strukturēt un cenšos regulāri aizvērt darba durvis darba dienas beigās.

Ārpus darba man patīk viss, kas saistīts ar mieru un tā gūšanu. Vislabāk es atpūšos, neko nedarot — lasot grāmatu, sēžot pie jūras kāpās vai labā kafejnīcā. Laiku pa laikam man ļoti vajadzīgs klusums un šķietama bezdarbība. Tomēr, kad cilvēkam ir ģimene, šādi privāti mirkļi nav bieži. Tāpat mani uzlādē arī tuvu cilvēku klātbūtne — ģimenes locekļu un draugu. Mana meita joko, ka mammai ir tikai viens hobijs — krāt receptes. Nav jau tā, ka es ikdienā negatavoju, bet receptes es krāju ar domu, ka gan kādreiz noderēs.

Mani aizkustina un virza vīzija par «pēdējo dzīves kadru» — kad esmu veca, sēžu pie kamīna, kas kuras, un klēpī man ir mazbērni. Bet tā ir pati dzīves nogale, līdz kurai vēl ir ceļš ejams. Es neesmu cilvēks, kas rūpīgi plāno savu dzīvi uz priekšu. Pēc laika varu sevi iedomāties arī gluži citā darbā un jomā, bet pagaidām man joprojām ir ļoti interesanti. Šo gadu laikā, kopš strādāju par valsts sekretāra vietnieci, vēl nekad neesmu piedzīvojusi rutīnu. Iespējams, tas ir iemesls, kādēļ man šis darbs tik ļoti patīk.

Akadēmijā atjauno tradīcijas

Stalta stāja, kulturāla uzvedība, māka dejot — arī šīs prasmes raksturo mūsdienu virsnieku. Kopš 2013. gada Latvijas Nacionālajā aizsardzības akadēmijā atkal ir atjaunota balles deju un uzvedības etiķetes apgūšana gan teorētiski, gan praktiski. Teorētiskajā daļā ietilpst uzvedības kultūra saviesīgos pasākumos, balles deju vēsture, apģērba un uzvedības kultūra. Praktiskā daļā ietver lēnā valša, Vīnes valša, lēnā fokstrotā, svinga, sambas, Argentīnas tango un polonēzes apguvi. Deju kursa noslēgumā kadeti kopā ar savām partnerēm apmeklēja deju vakaru «Mazajā ģildē», kur pārliecinās par iegūtajām zināšanām un prasmēm. Balles deju kursu kadeti apgūst deju pasniedzējas Lienes Timbras vadībā.

«Nacionālā aizsardzības akadēmija ir 1991. gadā dibinātās Latvijas Kara skolas pēctece, tādēļ iespēju robežās cenšamies turpināt tās tradīcijas. Latvijā starpkaru posmā armijas virsniekam bija ļoti prestižs statuss. Katrs zināja, ka, satiekot virsnieku, būs iespēja iepazīt izglītotu cilvēku ar labām

manierēm un labi izkoptu stāju. Virsnieks bija apguvis lietišķo etiķeti un prata dejot.

Tieši dejošana ir tas, ko mūsdienās daudzi cilvēki neprot. Ja domājam par tradīciju pārmantošanu un izkopšanu, tad viena no tradīcijām ir kadetu balle. Man ir bijusi iespēja paviesoties ārvalstu militārajās izglītības iestādēs, arī tur šāda veida tradīcijas tiek turētas augstā godā. Igaunijā Baltijas aizsardzības koledžas kadetu balle tiek organizēta ļoti augstā līmenī. Tieši atgriežoties no šīs kaimiņvalsts, radās ideja par kadetu balles atjaunošanu. Liels bija mans prieks, kad pasniedzēja Liene Timbra piedāvāja kadetiem mācīt balles dejas. Akadēmijas vadība uzņēma šo ierosinājumu pozitīvi un sniedza atbalstu nodarbību organizēšanā. Nodarbības izvērtās ļoti produktīvas, un pat tiem, kuri neticēja, ka spēs iemācīties dejot, nācās atzīt, ka tas ir izdevies. Esam organizējuši jau divas balles, un kadeti dejot patīk,» par īstenoto ieceri stāsta **kadets Kaspars Kukša**.

«Balles deju apgūšana — tas ir pamatīgs solis ārpus komforta zonas, tas ir izaicinājums sev — kā jau tas mēdz notikt ar lietām un notikumiem, kad jāmacās kas jauns. Pirmajā deju nodarbībā, pārvarot domas «ko es te daru», «es nekad neatcerēšos visus tos soļus», «nākamreiz noteikti nenākšu» un iemācoties pamatsoļus, bet katrā nākamajā nodarbību reizē iemācoties arvien vairāk un vairāk, ir patīkami apzināties, ka esi ticis tālāk par tiem, kuri ballē kustas katrs savā manierē — «pa vienkāršo». Ar pirkstu jau neviens nerādīs, tomēr ir patīkami zināt, kā to dara pareizi, un dejot skaisti. Un vēl — obligāts priekšnoteikums dejošanai ir istā partnerē!» atzīst **jaunākais virsnieks Armands Logins**.

«Man patīk mācīties balles dejas, jo, pirmkārt, tas ir aizraujoši un vienmēr ir kur augt. Dažkārt liekas, ka es daudz protu, tomēr arvien atrodas lietas, ko var uzlabot, nemaz nerunājot par to, cik daudz balles deju elementu vēl nav apgūts. Otrkārt, uzskatu, ka ikvienam virsniekam jāprot dejot balles dejas, jo virsniekam ir jāprot ne tikai vadīt padotos kaujas laukā, bet arī saturīgi pavadīt laiku saviesīgos pasākumos. Treškārt, balles deju apgūšana ir interesants brīvā laika pavadīšanas veids, un tā lieti noder, apmeklējot dažādus formālus un neformālus pasākumus, jo balles deju kursā tiek mācīta arī uzvedības etiķete,» par savu attieksmi pret dejošanu pastāsta Kaujas atbalsta

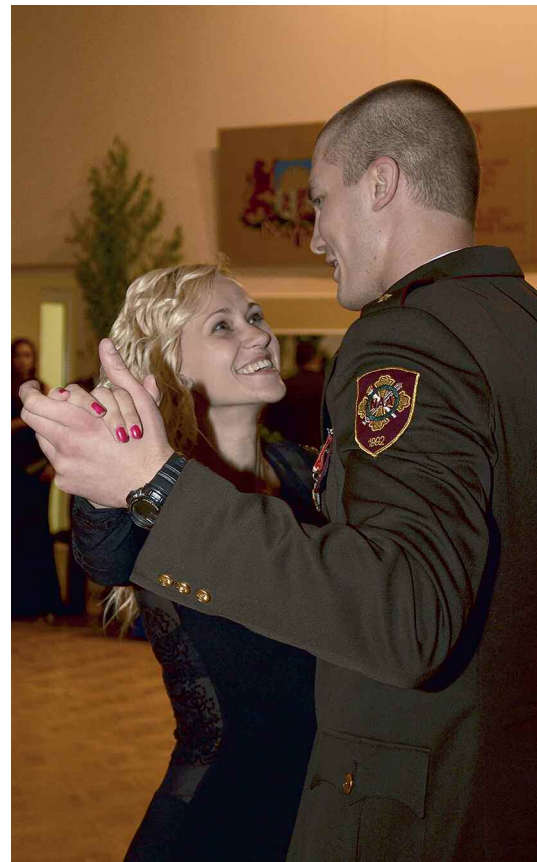
bataljona Uguns atbalsta rotas mīnmetēju vada komandiere **leitnante Santa Morozova**.

«Vēlme apgūt dejošanu man bija jau kopš bērnības, taču treniņu dēļ dejām neatlika laika. Uzzinot, ka Nacionālajā aizsardzības akadēmijā var apgūt balles dejas, nolēmu, ka šī iespēja ir jāizmanto. Kā nekā virsniekam ir jābūt ne tikai labam komandierim, bet arī jāprot uzvesties sabiedrībā. Turklāt cilvēki, kas nodarbojas ar dejām, izceļas ar savu labo stāju. Arī karavīriem tas nav mazsvarīgi, tātad, ja ir vēlme strādāt pie savas stājas uzlabošanas, dejas noteikti ir istā nodarbe. Otrkārt, apmeklējot deju nodarbības, prāts atbrīvojas no ikdienas raizēm, jo ir pilnībā jākoncentrējas uz konkrētās dejas kustībām. Treškārt, varu apgalvot, ka dejas uzlabo arī garastāvokli. Visbeidzot, apgūstot dejot prasmi, palielinās pašnovērtējums un pārliecība par saviem spēkiem. Protams, tas nenotiek pāris nodarbībās, taču pēc trīs mēnešiem biju gatavs savai pirmajai ballei,» ar saviem secinājumiem par balles deju kursu dalās GS AB PAD PAB 3. PGA vada komandieris **leitnants Artjoms Rekuņenko**.

Sagatavojusi Liene Timbra.

Balles deju nodarbībā.

Latvijas Nacionālās aizsardzības akadēmijas 2014. gada izlaiduma ballē.

Mūsdienu karavīru dziesmu autors

Džoanna Eglīte

Foto — no A. Strēlnieka personiskā arhīva.

Rakstot savas dziesmas, Artūrs Strēlnieks (muzikālais pseidonims — R.2.R.S. (izrunājot anglicki burtu savienojumu — Artūrs) sacer stāstus, kuros sevi atpazīst daudzi karavīri. Darbā — dižkareivis, vecākais militārais policists Militārajā policijā. Artūrs ir fiziski spēcīgs, emocionāli stiprs un izturīgs kā jebkurš kareivis, kurš izvēlēties militāru dzīves ceļu. Tomēr no citiem viņu atšķir spēja piedzīvoto, pārdzīvoto, savas domas un attieksmi pret dzīvi pārvērst stāstos — ļoti personiskos. Iespējams, tieši tādēļ R.2.R.S. dziesmas atklāj pieredzi, kas ir kopīga daudziem viņa biedriem. Artūra klipiem youtube.com ir desmitiem tūkstošu skatījumu. Tās komentē vīrieši — tie, kuri paši ir pieredzējuši, ko nozīmē armija, dalība misijās, dzīvības draudi, skarbi apstākļi, ilgas pēc savas sievietes, kura gaida mājās.

Artūrs militārajā sistēmā ir septiņus gadus. Piedalījies divās misijās Afganistānā. Trīs gadus precējies ar meiteni, kuru satika pirms astoņiem gadiem. Vairākās paaudzēs latvietis un mārupietis. Reiz Artūrs mēģinājis irēt dzīvokli daudzstāvu mājā Pļavniekos un pēc mēneša sapratis, ka nespēj baudīt šādu dzīvi. «Droši vien esmu īsts privātmājas bērns», saka Artūrs. Viņš ir uzcēlis nelielu ģimenes mājīgu Mārupē starp pļavām un mežiem. Kaimiņos ganās govīs un dažkārt, izejot uz lieveņa, viņš redz stirnas un zaķus. «Mājas man ir ļoti svarīgas, jo tās patiesi dod spēku», saka Artūrs.

Kopš skolas laika Artūrs raksta dzejoļus un smeļoties saka, ka tas ir labs veids, kā iekarot meiteņu simpātijas. Viņš labprāt būtu gribējis savos trīsdesmit gados turēt rokā svaigi izdotu paša dzejoļu grāmatu, bet dzīve iegrozījās mazliet citādi. Šogad viņš nospēlējis pirmos divus koncertus.

Kareivis mieram

Ar hiphopu Artūrs bija aizrāvis jau sen, bet tikai pirms dažiem gadiem nolēma mūziku apvienot ar paša rakstītiem dzejoļiem. Viņš iemācījās dzejoļus rakstīt ritmiskos stāstījumos, kas atbilst hiphopa specifikai. Dzejoļu vietā tapa pirmās dziesmas. «Man reps ir visprecīzākais veids, kā pavēstīt citiem to, ko vēlos pateikt», saka Artūrs. «Rakstot poētiskus dzejoļus, es daudz biežāk tiku pārprasts. Man likās, ka cilvēki ne vienmēr uztvēra to, ko gribēju pateikt.»

Vairums viņa dziesmu ir patriotiskas un atklāj personisku attieksmi pret dzimteni, aizbraucējiem, cieņu pret tiem, kas reiz cīnījušies par Latvijas brīvību, lepnumu par saknēm šai zemē, ticību, ka mūsu tautai ir visas iespējas kļūt veiksmīgai un pašapzinīgai.

Artūra jaunākā dziesma «Kareivis mieram» plašākai publikai internetā kļuva pieejama vasaras nogalē. Līdz šim tā savākusi vairāk nekā 10 000 skatījumu. Dziesmas vārdi liek aizdomāties, ka militārā pieredze un atbildība, ko tā uzliek, var izrādīties cilvēkam par smagu — īpaši, ja viņam nav stabili dzīves vērtību, piepildījuma sajūtas un drošas aizmugures — mīļotā cilvēka, kas atbalsta. «Es negribu kādu aizbaidīt no armijas. Bet man bija svarīgi parādīt, ka tā nav tikai medus maize. Tādēļ dziesma ietver vairāku satiktu kareivju likteņus un pieredzi.»

Dziesmas pieaugušajiem

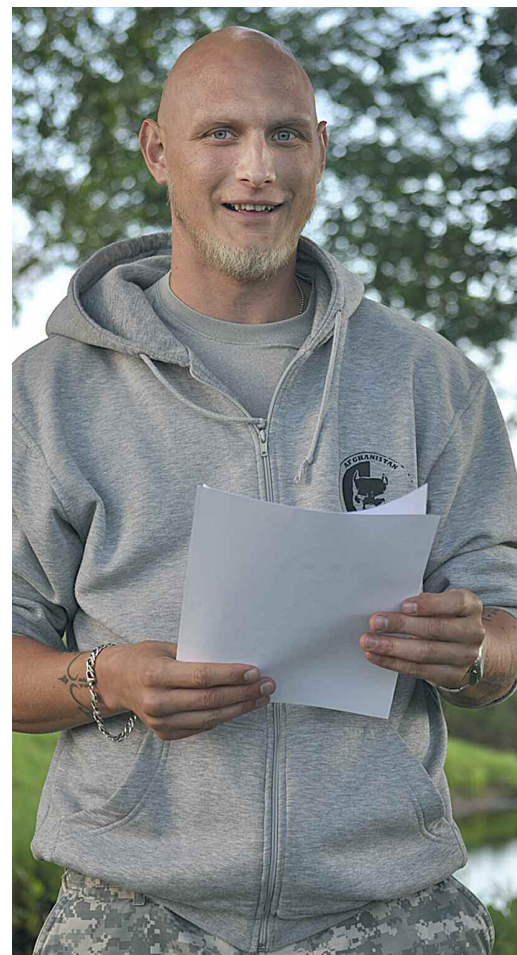
Dziesmu klipi tiek filmēti par Artūra draugu, ģimenes locekļu un biedru — karavīru — ziedotu naudu. Šādi cilvēki apliecina, ka tas, ko Artūrs dara, viņiem ir svarīgs. «Es rakstu dziesmas pieaugušajiem», saka Artūrs. «Lai saprastu vārdus, ir jāuzkrāj zināma dzīves pieredze.» Artūra mūziku atzinīgi vērtē, piemēram, viņa vecmāmiņa.

Bet pats viņš dziesmā «Sevi ieskaties» aicina nepazaudēt bērnbai raksturīgo atvērtību pasaulei un ticību, ka visas vēlēšanās ir piepildāmas. Šāda pieeja virza un aizrauj mūs, pasargā no kļūšanas par noslēgtiem, neinteresantiem cilvēkiem. Iespējams, tieši šī atvērtība un labvēlība pret pasauli ir Artūra radošo spēju atslēga. Viņš atzīst, ka, rakstot dziesmas, jūtas pieslēdzies «kosmosam». Tēmas, vārdi un vēstījums vienkārši atnāk — dažkārt neļaujot aizmigt un liekot celties nakts vidū, lai rakstītu.

Artūra topošā dziesma, kura interneta vidē parādīsies, iespējams, novembrī, nebūs militāra un patriotiska, bet gan filozofisks stāsts par dzīvi — jūtām, ļaunumu, mīlestību, Dievu. Artūrs ir pārliecinājies, ka mūsdienu tehnoloģiju laikmetā dziesmām ir nepieciešami klipi. Tām jābūt vizuālām, jo cilvēki tā ir pieradināti.

...visu, kas ir man, es veltu tev

Artūrs pats uzskata, ka pēc rakstura ir ātras dabas. Viņš mīl ātrumu un izaicinājumu arī pie auto stūres. Lielu daļu brīvā laika ārpus militārā dienesta aizņem mūzika, radoši, mākslinieciski meklējumi. Tomēr vienlaikus Artūrā apvienojas skaidras

un stabila vērtības. Viņš ir veltījis ļoti personisku dziesmu savai sievai — «Atzišanās». Atklājot, cik sarežģīts, šaubu un ilgu pilns bijis laiks, dzīvojot šķirti misijā Afganistānā. Ir jābūt drosmīgam, stipram un vienlaikus godīgam pret savu cilvēcīgo ievainojamību, lai uzticētu šo stāstu klausītājiem. Bet mīļotā sieviete, mājas, Latvija ir viņa lielākās vērtības, un Artūrs nekastrējas to atzīt un runāt par to dziesmās.

«Kareivja sieva apprecas nevis ar konkrēto cilvēku, bet gan armiju,» jokojot saka Artūrs. Kareivja dzīve ir pakārtota tās notikumiem un uzdevumiem. Tieši sieva Artūram ir pirmais klausītājs, kura vērtē viņa uzrakstīto. «Prasu, lai viņa ir atklāta un tieša, jo labāk, ja nepilnības pamana tuvs cilvēks, nevis uz tām norāda citi.»

«Visu, ko es daru, es daru sev. Bet visu, kas ir man, es veltu tev,» teikts dziesmā «Atzišanās». Un, šķiet, šajos vārdos ir iekodēta Artūra būtība un atbilde uz jautājumu, kādēļ viņš raksta dziesmas. Artūrs ir piepildījis savu dzīvi ar saturu, kas viņam ir svarīgs un sagādā prieku. Dziesmas ir veids, kā šajā pieredzē dalīties ar citiem. **ES**

Ģenerāļa Matīsa laiks

Mūsu esība ir Noslēpums.

Šis Noslēpums ir lielāks par visu un spēj saturēt kopā pilnīgi visu. (...)

Pat neiespējamo — Dzīvi, Nāvi un Mūžību — tā,
ka kopā sanāk Mīlestība.

Juris Rubenis

Edīte Sondoviča

Foto — no Matīsu ģimenes arhīva.

Pirms 20 gadiem 24. oktobrī Latvijas Nacionālās aizsardzības akadēmijas rektors pulkvedis Valdis Matīss kolēģu un draugu pulkā atzīmēja piecdesmito dzimšanas dienu. Nemanot bija aizvadīti divi spraiga darba gadi, iekārtojot akadēmijas mājvietu, pieaicinot pasniedzējus, bet vispirms pārliecinot bijušos Latvijas armijas virsniekus par augstākās militārās mācību iestādes nepieciešamību Latvijā. Raiņa bulvāra 4. nama 325. telpā līdz vēlam vakaram nerima debates par šo jautājumu. Sirmie vīri dzīvoja romantiskās atmiņās par Latvijas Kara skolu 20. gadsimta trīsdesmitajos gados. Valdis Matīss vērigi ieklausījās, bet pacietīgi skaidroja, ka valsts aizsardzība jāveido atbilstoši laika garam, ka vajadzēs savu zemi sargāt un tāpēc armijai nepieciešami augsti izglītoti virsnieki. Latviešu virsnieku apvienības priekšsēdētājs atv. kapteinis Arnolds Zariņš atbalstīja domu par akadēmiju, piebilstot, ka tās tradīcijas, kas bija Kara skolā un armijā, gan vajadzēs atjaunot. Kopā ar Aizsardzības ministrijas Kultūras daļu Latviešu virsnieku apvienības biedri Arnolds Zariņš, Edvīns Ozols, Valdemārs Veldre, Verners Liguts un citi (20. gs. 90. gadu sākumā Latviešu virsnieku apvienībā darbojās bijušās Latvijas armijas virsnieki) atjaunoja Melnās kafijas vakaru.

Klausoties kolēģu un draugu suminājumos un laba vēlējumos, Valdis Matīss tā pa istam apjauta, cik daudz padarīts šajos pāris gados. Šķiet, nesen — 1993. gada jūnijā, īsi pirms Līgo vakara, NAA ciemojās Pirmā pasaules latviešu virsnieku saietā dalībnieki. Bija patīkami dzirdēt to latviešu virsnieku atzinīgos vārdus par jauno mācību iestādi, kuriem bija laba militārā izglītība un pieredze dienesta gaitās gan ASV, gan Lielbritānijas armijā. Pēc tās sirsnīgās tikšanās uz Rīgu, Ezermalas ielu 8 regulāri sāka pienākt grāmatas no Austrālijā dzīvojošā virsnieka Ivara Kronīša. Citi brauca uz

Latviju un neliedza savā mūžā gūtās zināšanas gan kadeti, gan pasniedzējiem. Šajos divos gados arī akadēmija bija devusi savu ieguldījumu, lai sabiedrība saprastu, ka ir ne tikai sava valsts, bet tiek atjaunota

Latvijas Universitātē — pāvesta Jāņa Pāvila II vizītes laikā Latvijā 1993. gada septembrī.

arī armija. Muzejos, teātros, īpaši prestižajā Baltajā namā skatītāju vidū izcēlās kadeti no NAA — laba stāja, izskatīgs formas tērps, teicama uzvedība. Cik saviļņoti akadēmijas saime soļoja pa Brīvības ielu 1992. gada 22. augustā — pirmajā bruņoto spēku militārajā parādē! Cik lepni pirmā paātrinātā leitnantu kursa kadeti, saņemot militārā dienesta pirmo pakāpi 1992. gada 2. oktobrī, sacīja: «Gods kalpot Latvijai!» 73 jaunie leitnanti uzsāka dienestu, lai atjaunotu un darītu stipru Latvijas armiju.

Tovakar vairākkārt atmiņā uzplauksnija skolotāja Ādolfā Matīsa vārdi, ka Latvija atgūs neatkarību un tai būs vajadzīgi savi militārie speciālisti. Jā, to viņš teica, kad pēc Bērzpils vidusskolas absolvēšanas 1962. gadā

dēls Valdis Matīss izlēma doties uz Pēterpili (Ļeņingradu). Neticami, ka jau piecdesmit, bet patiešs gandarījums, ka tēva vēlējums piepildījies, ka abi ar māmuļu viņi sagaidīja Latvijas valstiskuma atjaunošanu un viņu dēls ir to pulkā, kuri atjauno Latvijas armiju.

1993. gada septembrī pulkvedis Matīss saņēma pāvesta Jāņa Pāvila II svētību. Tas spēkam, jo daudz darāmā. NAA rektors jutās drošs, jo kopš 1994. gada 31. augusta Latvijā nebija okupācijas karaspēka. Arī par to bija jādama oktobra zeltainajā pievakarē. «Piecdesmit — ne maz, ne daudz, vēl mums kopā daudz paveicamā,» pateicoties saviem suminātājiem, sacīja pulkvedis, NAA rektors Valdis Matīss.

24. oktobrī ģenerālim, pirmajam NAA rektoram, militārajam diplomātam Valdim Matīsam būtu 70. dzimšanas diena. Taču jau četrus gadus viņš ir aizsaulē. Mums, kas strādāja kopā ar Valdi Matīsu, viņa tuvajiem

cilvēkiem ģimenē pieder atmiņas. Tās jāapkopoj grāmatā, lai paliek Latvijas vēsturei, kurā spilgtu lappusi ar savu mūža devumu ierakstījis inteliģentais, gudrais un sirsnīgais cilvēks, Latvijas armijas virsnieks Valdis Matīss.

Latvijas Nacionālajā aizsardzības akadēmijā ir ģenerāļa V. Matīsa auditorija, kas neļaus izzust tās pirmā rektora vārdam no atmiņas. Dzimtajā pusē Balvu novada muzejs no V. Matīsa ģimenes saņēmis daudz materiālu. Savukārt Bērzpils vidusskola varētu lūgt piešķirt tai Valda Matīsa vārdu, jo Latvijā nav daudz novadu, kuri varētu lepoties ar atjaunotās Latvijas armijas ģenerāļiem. Cienot savus diženos cilvēkus, būs vieglāk saglabāt nacionālo stāju un pašcienu. **IS**

Edgars Bertuks un Aļona Melņika uzvar krosa čempionātā

25. septembrī Ādažu garnizona apkārtnē norisinājās tradicionālais Nacionālo bruņoto spēku čempionāts krosā, kurā piedalījās 14 komandas no dažādu regulāro spēku veidu un Zemessardzes vienībām. Pirmo gadu čempionātā startēja arī Amerikas Savienoto Valstu bruņoto spēku pārstāvji.

Sacensības pirmās sāka sievietes un 3. vecuma grupas vīrieši. Dalībnieki veica 3000 metru distanci. Pārliecinoši pirmais pēc 12 minūtēm un 9 sekundēm finiša līniju sasniedza maj. Andrejs Liepa no Apvienotā štāba (AŠ). 49 sekundes vēlāk finišēja maj. Aldis Grudinskis no Nodrošinājuma pavēlniecības 3. reģionālā nodrošinājuma centra (NP 3. RNC), bet 3. vietā ierindojās srž. Romāns Krapauskis (12:56) no Militārās policijas (MP).

Savukārt sieviešu konkurencē pārliecinoši uzvarēja vzs. Aļona Melņika no Zemessardzes 56. kājnieku bataljona (ZS 56. KB). Uzvarētāja skrējienā piekāpās vien maj. A. Liepam, uzrādot otro labāko laiku (12:31). Pēc 28 sekundēm aiz Aļonas finišu kā otrā sasniedza vlt. Rudite Everte no Mācību vadības pavēlniecības (MVP), bet trešā ātrākā izrādījās šā gada spartakiādes 2000 metru uzvarētāja kadete Gerda Miglava, finišējot pēc 13 minūtēm un 11 sekundēm.

Nākamie uz starta stājās 1. un 2. vecuma grupas dalībnieki, to skaitā arī četri ASV karavīri. Dalībnieki veica 5000 metru krosa distanci, kur pirmais pēc 15 minūtēm un 9 sekundēm finišēja orientēšanās izlases līderis un pagājušā gada Latvijas čempions 8 kilometru krosa distancē vzs. Edgars Bertuks (ZS St. Bn). Zaudējot uzvarētājam 19 sekundes, kā otrais finišēja zs. Jānis Razgalis no Zemessardzes 25. KB, bet trešais ātrākais izrādījās vēl viens orientierists vzs. Andris Jubelis (ZS 56. KB) ar laiku 15 minūtes un 32 sekundes.

Komandu vērtējumā labākā izrādījās ZS 56. KB komanda (1.00:53), 2. vietā ierindojās ZS St. Bn (1.02:58), bet 3. vietu ieguva ZS 25. KB (1.03:44).

Pavisam sacensībās uz starta stājās 84 skrējēji, to skaitā 27 daiļā dzimuma pārstāves.

Grupu rezultāti

V-1 grupa

1. vieta vzs. E. Bertuks (ZS St. Bn) 15:09;
2. vieta zs. J. Rezgalis (ZS 25. KB) 15:28;
3. vieta vzs. A. Jubelis (ZS 56. KB) 15:32.

V-2 grupa

1. vieta maj. Ē. Kārklis (GS AB) 17:57;
2. vieta plt. R. Brauns (ASV) 18:13;
3. vieta vlt. U. Jakubovskis (ZS 25. KB) 18:44.

PD grupa, 5000 metri

1. vieta kpt. V. Bodnieks (MP) 15:42;
2. vieta kpt. M. Ābele (MP) 15:51;
3. vieta kpt. M. Ozoliņš (MP) 16:47.

PD grupa, 3000 metri

1. vieta maj. A. Liepa (AŠ) 12:09;
2. vieta maj. A. Grudinskis (NP 3. RNC) 12:49;
3. vieta srž. R. Krapauskis (MP) 12:56.

S-1 grupa

1. vieta vzs. A. Melņika (ZS 56. KB) 12:31;
2. vieta kad. G. Miglava (MVP) 13:11;
3. vieta zs. L. Buķe (ZS St. Bn) 13:16.

S-2 grupa

1. vieta vlt. R. Everte (MVP) 12:59;
2. vieta kpr. M. Anspaka (SZS KBde) 14:05;
3. vieta kpr. I. Priedīte (NP 3. RNC) 14:17.

S-3 grupa

1. vieta kpt. L. Klauža (AŠ) 13:57;
2. vieta srž. I. Volāne (NP 3. RNC) 14:01;
3. vieta bcm. M. Roste (JSF) 16:00.

PD grupa, sievietes

1. vieta vlt. R. Everte (MVP) 12:59;
2. vieta kad. G. Miglava (MVP) 13:11;
3. vieta lt. E. Kārklīņa (SZS KBde) 13:20.

Foto — no SK arhīva.

Dižmatrozis Andris Bartkevics — trīskārtējs čempions galda tenisā

8. oktobrī Latvijas Universitātes Ķīmijas fakultātes telpās norisinājās Nacionālo bruņoto spēku (NBS) čempionāts galda tenisā. Pavisam 42 galda tenisisti sadalīja medaļu komplektus gan individuālajā, gan komandu vērtējumā.

Sacensības sākās ar apakšgrupu cīņām. Labāko astoņu tenisistu skaitā iekļuva katras grupas 1. vietas ieguvējs, automātiski kvalificējoties ceturtdaļfinālā. Četrās ceturtdaļfināla spēlēs noskaidroja divu pusfinālu pārus. Pirmajā no tiem tikās pagājušā gada finālspēles dalībnieki dmtr. Andris Bartkevics no Jūras spēku flotiles (JSF) un kpt. Māris Mazapšs no Militārās policijas (MP). Mārim tā arī neizdevās revanšēties Andrim par pagājušajā gadā piedzīvoto zaudējumu, rezultāts — 7:11; 7:11 un 8:11. Otrajā pusfinālā srž. Ēriks Kukutis (MP) trīs setos bija pārkāps par vsrž. Helmutu Dežurovu no Gaisa spēku aviācijas bāzes (GS AB).

Fināla spēlē, gluži kā pirms diviem gadiem, dmtr. Andris Bartkevics izrādījās spēcīgāks par srž. Ēriku Kukuti. Lai gan

NBS čempionāta uzvarētājs dmtr. Andris Bartkevics.

spēlē lielāku iniciatīvu izrādīja un vairāk uzbruka Ēriks, demonstrējot skaistu spēli uzbrukumā, tomēr gala rezultātā četros setos ar 11:7, 9:11, 11:4 un 11:8 veiksmīgāks izrādījās nu jau trīskārtējais NBS čempions galda tenisā Andris Bartkevics, vēlreiz pierādot, ka iepriekšējie panākumi nav bijuši nejauši.

Savukārt spēlē par čempionāta bronzas medaļu vsrž. Helmutam Dežurovam spraiģā un smagā piecu setu cīņā izdevās uzvarēt pagājušā gada sudraba medaļas ieguvēju kpt. Māri Mazapšu. Lai gan Māris pirmajos spēles setos visai pārliecinoši uzvarēja Helmutu (11:3 un 11:6) un viņu no uzvaras šķīra tikai viens uzvarēts sets, tomēr šoreiz viņam pie panākuma neizdevās tikt. Vsrž. H. Dežurovs spēja saņemties un, uzvarot atlikušos trīs setus ar 14:12, 11:7 un 11:8, izcīnīja skaistu uzvaru.

Komandu vērtējumā, kur ieskaitē tika ņemti vērā divi labākie dalībnieki, 13 komandu konkurencē, tāpat kā pagājušajā gadā, pārliecinoši uzvarēja MP komanda. 2. vietā ierindojās Štāba bataljona komanda, bet 3. vietu izcīnīja Mācību vadības pavēlniecības komanda.

Foto — no SK arhīva.

Latvijas karavīri pasaules čempionātā militārajā piecīņā

No 10. līdz 15. oktobrim Dienvidkorejas Republikā, Jončhonā jau 61. reizi norisinājās Starptautiskās militārās sporta asociācijas (CISM) karavīru pasaules čempionāts militārajā piecīņā, kurā piedalījās 34 valstu bruņoto spēku pārstāvji. No Latvijas kpt. Maigurs Ozoliņš un dkar. Dainis Stepe — individuālajās sacensībās. 150 dalībnieku konkurencē dkar. Dainis Stepe ierindojās 33. vietā, bet kpt. Maigurs Ozoliņš — 55. vietā.

Jau pirmajā piecīņas disciplīnā abi Latvijas sportisti nerādīja savu labāko sniegumu, kpt. M. Ozoliņš divās šaušanas sērijās ar 176 punktiem (91; 85) ieņēma dalītu 53. vietu, savukārt dkar. D. Stepe ar 172 punktiem (89; 83) ierindojās dalītā 70. vietā kopā ar Itālijas, Turcijas, Nīderlandes un Bahreinas sportistiem.

Atklāšanas parādē karogus nes dkar. Dainis Stepe.

Šķēršļu joslas disciplīnā mūsu bruņoto spēku pārstāvji ierindojās 21. un 49. vietā. D. Stepe distanci veica 2 minūtēs un 23,7 sekundēs, bet M. Ozoliņš finišu sasniedza 5,2 sekundes vēlāk.

Trešajā sacensību dienā peldbaseinā norisinājās 50 metru brīvā stila peldējums ar šķēršļiem, kur absolūti labāko laiku uzrādīja kpt. Andrē Torress no Brazīlijas (24,7 s). M. Ozoliņš ierindojās 61. vietā (28,6 s). D. Stepe bija vēl par 2 sekundes simtdaļām lēnāks un kopā ar Venecuēlas pārstāvi lt. Enriki Gregori ieguva dalītu 71. vietu.

Kpt. Maigurs Ozoliņš veic krosa distanci.

Granātas mešanas sektorā, kur starptautiskajās sacensībās sportisti granātu met ne tikai uz precizitāti, bet arī tālumā, kpt. M. Ozoliņš sasniedza 7. labāko rezultātu, bet dkar. D. Stepe ierindojās 53. vietā. Kolumbijas pārstāvji ieguva pirmās divas vietas.

Pēdējo militārās piecīņas disciplīnu kpt. M. Ozoliņš uzsāka, kopvērtējuma tabulā atrodoties 27. vietā, 2 minūtes un 23,5 sekundes aiz sacensību līdera, bet D. Stepe pēc četrām disciplīnām atradās 48. pozīcijā (+3:30,3). 8 kilometru krosa distancē Dainis spēja pacelties par 15 pozīcijām, gala rezultātā ierindojoties 33. vietā (5151,7 punkti), bet Maigurs atkrita uz 55. vietu (5077,5 punkti). Par 2014. gada pasaules čempionu ar 5382,0 punktiem kļuva vlt. Guobao Gongs no Ķīnas, 2. vietā ierindojās lt. Sergejs Alpatovs no Krievijas, bet 3. vietu ieguva Krievijas bruņoto spēku pārstāvis vsrž. Aleksejs Svečnikovs.

Komandu vērtējumā spēcīgākā izrādījās Krievijas militārās piecīņas komanda (21342,6 punkti), 2. vietā ierindojās Ķīnas komanda (21284,9 punkti), bet pie bronzas medaļām tika Brazīlijas piecīņas komanda (21152,1).

Foto — www.cism-milspport.org.

Šaušanas čempionātā uzvaru izcīna ZS Studentu bataljons

Ar Zemessardzes Studenta bataljona (ZS St. Bn) komandas uzvaru 16. oktobrī Ādažu sporta šautuvē noslēdzās Nacionālo bruņoto spēku čempionāts šaušanā, kurā piedalījās 21 komanda no dažādu regulāro spēku veidu un Zemessardzes vienībām. Dalībnieki sacentās ne tikai komandu, bet arī individuālajā vērtējumā, kur dubultuzvaru guva vsz. Edgars Vīlītis (ZS St. Bn).

Šaušanas vingrinājumā ar automātisko triecienšauteni (ATŠ) dalībnieki veica divas ieskautes sērijas pa 10 šāvieniem 5 minūtēs un vienu sēriju — 10 šāvienus 1 minūtē. 60 sportistu konkurencē visprecīzākais bija vsz. Edgars Vīlītis ar 260 punktiem, apsteidzot 2. vietas ieguvēju vlt. J. Kriuliņu no Štāba bataljona (ŠB) par 17 punktiem. Sacensību uzvarētājs pirmajās divās šaušanas sērijās ieguva vienādu punktu skaitu, pa 87 punktiem katrā, bet otrajā šaušanas sērijā sasniedza par punktu sliktāku rezultātu. 3. vietā ar 242 punktiem ierindojās št. vsrž. Ēriks Filipēnoks no ZS 51. kājnieku bataljona (51. KB), kurš otrajā šaušanas sērijā, neveiksmīgi ieņēmis šaušanas stāvokli, pirmos divus šāvienus raidīja tālu prom no mērķa centra, zaudējot svarīgus punktus.

Šajā vingrinājumā profesionālā dienesta karavīru grupā 1. vietu un zelta medaļu izcīnīja vlt. Jānis Kriuliņš (ŠB) ar 243 punktiem, 2. vietā ar 234 punktiem ierindojās otrs dienas neveiksminieks vlt. Mareks Jansons (ZS St. Bn). Mareks vienā no šaušanas sērijām kļūdījās un raidīja vienu no desmit šāvieniem blakus koleģa

mērķi. 3. vietu ar 228 punktiem ieguva vsrž. Ivans Vasla-boinikovs (ŠB).

Vzs. Edgars Vīlītis (ZS St. Bn) palika nepārspēts arī šaušanas vingrinājumā ar dienesta pistoli (DP), svinot dubultuzvaru čempionātā. Arī šaušanā ar DP dalībnieki veica divas ieskautes sērijas pa 10 šāvieniem 5 minūtēs un vienu sēriju pa 10 šāvieniem 1 minūtē. Arī šeit vsz. Edgars Vīlītis konkurentiem nedeva nekādas cerības uz uzvaru, sērijās iegūstot 96; 97 un 92 punktus (285 p.). 2. vietā ar 268 punktiem ierindojās kpt. Jānis Prāvs (ŠB), bet 3. vietu, atpaliekot par diviem punktiem no sudraba medaļas ieguvēja, izcīnīja kpt. Juris Ancāns no ZS 34. artilērijas bataljona.

Šajā vingrinājumā profesionālā dienesta karavīru grupā zelta medaļu izcīnīja kpt. Jānis Prāvs (ŠB; 268 p.), sudraba medaļu — kpt. Juris Ancāns (ZS 34. ATB), bet bronzu — dkar. Artjoms Savins no Mācību vadības pavēlniecības (259 p.).

Sacensību uzvarētāji — ZS Studentu bataljona komanda.

Komandu vērtējumā, kur tika ņemti vērā labākie trīs rezultāti no katra šaušanas vingrinājuma, ar 1524 punktiem čempionu kausu izcīnīja ZS St. Bn komanda (vzs. E. Vīlītis, vlt. M. Jansons, vzs. J. Neļķe, vzs. R. Razums, vzs. Dž. Jansone). Negaidīti 2. vietā ar 1435 punktiem ierindojās ŠB komanda (kpt. J. Prāvs, kpt. E. Krauze, vlt. J. Kriuliņš, vsrž. I. Vasla-boinikovs, kar. P. Filipovs), bet 3. vietā — ZS 51. KB komanda (maj. I. Prikulis, št. vsrž. Ē. Filipēnoks, vsrž. A. Lasenbergs, vzs. L. Gelba, vzs. I. Strautmanis, vsz. V. Celmiņš).

Sagatavojusi NBS SK FSSN 1. klases speciāliste dkar. Gerda Krūmiņa.

Foto — no NBS SK arhīva.

POPULĀRĀKIE ŠAUJAMIEROČI UN TO RADĪTĀJI

Egils Gelderiņš,

Latvijas Kara muzeja Ieroču nodaļas vadītājs.

Foto — no interneta vietnēm.

Semjuels Kolts (*Samuel Colt*), visā pasaulē pazīstamais ieroču konstruktors un rūpnieks, kura uzvārds kļuvis par sugas vārdu revolveriem, dzimis 1814. gada 19. jūlijā Hartfordā, ASV, Konektikutas pavalstī, audēju un tirgotāju ģimenē. Jau bērnībā Sems iepazīs dzīves skarbumu, jo septiņu gadu vecumā viņš zaudēja māti, bet drīz pēc tam tēva uzņēmums nežēlīgās konkurences dēļ izputēja. Desmit gados Semjuels kļuva par tekstilkrāsotāja mācekli, vienlaikus apgūdam zināšanas ķīmijā, ko viņš vēlāk izmantoja, lasot lekcijas un demonstrējot publikai saistošus ķīmijas eksperimentus. Tomēr tekstilkrāsotāja amats viņu ilgstoši nesaistīja. Kādu laiku viņš bija laukstrādnieks un tikai 16 gadu vecumā iestājās skolā. Taču drīz vien viņš salīga darbā par matrozi uz tirdzniecības kuģa, kas devās uz Indiju. Ilgajā jūrasbraucienā Semjuels brīvos brīžus izmantoja, izgudrojot oriģinālas konstrukcijas revolvera modeli, kura detaļas izgriezā no koka. Atgriezies Amerikā, Semjuels vēl pilnveidoja šo konstrukciju un 1831. gadā pasūtīja ieroču meistaram savu koka modeli izgatavot no metāla. Jaunais izgudrotājs nolēma šādus revolverus ražot rūpnieciski, lielās partijās.

Revolveri ir ieroču tips ar rotējošu veltni, kurā ir vairākas lādiņu kameras (patrontelpas). Apaļā, ap savu garenasi pagriežamā veltna veida patronkārbā deva nosaukumu šim ierocim (angļu val. *to revolve* — griezties). Galvenā revolvera priekšrocība — īsā laika sprīdī no viena stobra izdarīt vairākus šāvienus. Daudzstobru pistoles ar krama uzsitiena aizdedzi bija pazīstamas jau senāk. Tās bija ļoti dārgas, jo to izgatavošana bija sarežģīta, arī to nēsāšana un lietošana nebija ērta. Taču kapsēles izgudrošana un tās plašāka lietošana 19. gadsimta vidū pavēra iespēju revolveru tālākai attīstībai.

1834. un 1835. gadā S. Kolts, kam pie-mita veikaliņa dotības, bija sakrājis līdzekļus rūpnieciskās darbības uzsākšanai. No 1833. gada līdz 1835. gadam viņš Baltimorā organizētā ražotnē izgatavoja kapsēles uzsitiena aizdedzes revolverus un šautenes. Galvenā viņa konstrukcijas novitāte bija veltna automātiska pagriešana, uzvelkot ieroča gaili. Sadarbībā ar ieroču

meistaru Džonu Pīrsonu (*John Pearson*) S. Kolts izstrādāja sava revolvera projektu, ko jau 1835. gada 18. decembrī patentēja Lielbritānijā, jo Eiropā, salīdzinot ar ASV, to varēja izdarīt daudz ātrāk un bez informācijas noplūdes. Jāatzīmē, ka literatūrā nav vienota viedokļa par Dž. Pīrsona devumu Kolta pirmā revolvera radīšanā, iespējams, viņš darbojās tikai tā mehānikas izstrādē. Daļa vēsturnieku uzskata, ka Kolta revolveris bija pirmais, kurā izmantoja konisko lodi. Kolta ideja iepriekš lietoto apaļo lodi nomainīt ar konisku lodi radikāli uzlaboja ieroču ballistikos rādītājus.

Atgriezies ASV, S. Kolts 1836. gada 25. februārī savu izgudrojumu patentēja arī Amerikā. Nepilnu 22 gadu vecumā viņš nodibināja savu firmu «*Paterson Arms & Co*» Patersonas pilsētā Jaundžersijas pavalstī un jau pēc 10 dienām uzsāka revolveru ražošanu. Jaunais ierocis ieguva nosaukumu «*Paterson*» no pilsētas vārda, kurā šī firma atradās.

Revolveri «*Paterson*» ražoja līdz 1842. gadam. Tas bija kapsēles uzsitiena aizdedzes revolveris ar piecu lādiņu veltni un vienkāršās darbības SA (*Single Action*) gaiļa mehānismu. Šim modelim bija 34. (.34) stobra kalibrs ar 4,5 collu (114,3 mm) garu stobru, atlokāma sprūda mēlīte bez aizsargskavas un atvērts salikts rāmis. Ieroča masa bija 1100 g. Vēlākos ražojumus papildināja zem stobra uz šarnīra piestiprināts lādspiķis. Firma ražoja arī šī revolvera variācijas — 31. (.31) kalibra «kabatas modeli» un 44. (.44) kalibra kavalēristu revolveri ar dažādiem stobru garumiem. S. Kolts pie-saistīja dažus talantīgus mehāniķus un tādēļ varēja ieviest daudzveidīgus modeļus rūpnieciskajā ražošanā.

Tomēr S. Kolta uzņēmējdarbību skāra arī krīze, jo nācās konkurēt ar joprojām ļoti populārājiem vecajām — kapsēles uzsitiena aizdedzes pistolēm ar vienu stobru, kas pirms katra šāviņa bija no jauna jāpārlādē. Tās bija lētākas un arī pierastākas par Kolta firmas ražojumiem. 1842. gada beigās mazā noieta dēļ viņa firma bankrotēja un tika slēgta. Taču ASV — Meksikas kara laikā 1845.—1846. gadā strauji palielinājās pieprasījums pēc moderniem ieročiem, un veiksmē no jauna uzsmaidīja Koltam.

1847. gadā S. Kolts izveidoja jauna parauga revolveri «*Army Model 1847 «Walker»*» un saņēma pasūtījumu vairāk nekā diviem tūkstošiem izstrādājumu. Arī šim modelim bija kapsēles aizdedze. Tas bija 40 cm garš sešu lādiņu ierocis ar .44 kalibra (11,2 mm) stobru un gravējumiem uz veltna. Plašākai darbībai 1848. gadā savā dzimtajā pilsētā Hartfordā S. Kolts nodibināja jaunu firmu «*Colt's Patent Fire-Arms Manufacturing Company*» un rūpniecību, kuras ražotie ieroči guva lielu piekrišanu. «Zelta drudzis» Kalifornijā atkal izraisīja pieprasījuma vilni pēc Kolta revolveriem. Pārdošanā nonāca vairāki modeļi daudzās variācijās ar dažādiem kalibriem un stobru garumiem. Piemēram, «*Colt «Dragoon»*» modeli ražoja ar kalibru no .31 līdz .45. Ja pircēju neapmierināja piedāvājums, viņš varēja veikt individuālu pasūtījumu.

Jāatceras, ka S. Kolta 1836. gadā ASV izņemtais patents līdz pat 1857. gadam aizliedza ASV teritorijā citiem ražot un tirgot jebkuras konstrukcijas revolverus. Tā S. Kolts bija nodrošinājis sev monopolstāvokli ASV tirgū. S. Kolta firma gāja augšup un izlaida vēl vairākus revolveru modeļus. Amerikas Pilsoņu kara laikā S. Kolta ražojumus lietoja kā ziemeļnieki, tā dienvidnieki, kā karavīri un reindžeri, tā civilie un noziedznieki. Viņā firmā izgatavoja arī šautenes «*Colt Repeating Rifle Model 1855*» ar piecu lādiņu veltni un .56 kalibra (14,22 mm) stobru, kam gailis bija novietots spala sānos. Šautei bija garš stobrs, un tā spēja trāpīt mērķi no 680 jardu (apm. 620 m) attāluma. S. Kolta rūpnīcā pirmo reizi ražošanā izmantoja daļītu darba operāciju metodi un speciālus darbagaldus, tā izvirzoties industriālās revolūcijas avangardā. Laikā no 1849. līdz 1875. gadam S. Kolta dibinātā firma pārdeva apmēram 330 tūkstošus dažādu konstrukciju kapsēles aizdedzes revolverus. Viens no populārākajiem modeļiem bija «*Colt Navy 1851*» ar 6 lādiņu veltni un .36 kalibra stobru, kas laika gaitā ieguva visdažādākos uzlabojumus un variācijas.

ASV stingri ievēroja S. Kolta patenta noteikumus, bet Eiropā, īpaši Krievijā, ar to daudz nerēķinājās. Lai paplašinātu savas firmas noieta tirgu, S. Kolts Krievijas impērijā ciemojās gan 1854. gadā pie cara Nikolaja I, gan 1858. gadā pie cara Aleksandra II un

ražoja viņa firmas revolverus, pārkāpjot jebkādas patenta ierobežojumus.

Talantīgais rūpnieks un darbu organizators mira 48 gadu vecumā 1862. gadā, būdams viens no bagātākajiem cilvēkiem ASV. Visu īpašumu mantoja viņa atraitne, bet pēc viņas nāves firmu pārņēma investori, kuru vadībā Kolta firmas augšupeja, pateicoties izcilu ASV un Eiropas ieroču konstruktoru piesaistišanai, turpinājās. S. Kolta revolverus ar kapsēles uzstienā aizdedzi izgatavoja līdz pat 1875. gadam.

apdāvināja augstdzimušās personas ar īpaši grezniem 1851. gada «*Navy*» revolveriem. Dāvanas gan pieņēma, bet līgumus par ieroču piegādi nenoslēdza. Pazīstamais rūpnieks nespēja iedomāties, ka jau 1854. gada pavasarī, pirms viņa vizītes Krievijā, Tulas ieroču meistari cāram bija uzdāvinājuši Kolta revolvera kopiju ar grezniem krievu meistarū gravējumiem. Nikolajam I dāvana patika, un viņš pavēlēja izgatavot vēl 400 šādus ieročus saviem gvardes jūras virsniekiem. Pasūtījumu izpildīja nesen nodibinātā Tulas ieroču rūpnīcas Paraugu darbnīca. No S. Kolta ražotajiem šie atšķīrās vienīgi ar mainītu stobra kalibru un pārveidotu rokturi. Tā S. Koltam nezinot, Krievijā

Pēc 1857. gada ar S. Koltu konkurējošā ASV firma «*Smit & Wesson*» sāka ražot revolverus ar metāla unitāro patronu. Tas bija jauns un nozīmīgs solis ieroču attīstībā. Arī Kolta firma 19. gs. 70. gadu sākumā līdztekus kapsēles revolveriem sāka projektēt un ražot ieročus ar unitāro patronu, pirmajā laikā pārveidojot kapsēles aizdedzes revolverus tā, lai tajos varētu lietot unitāro patronu. Tā radās t.s.

konversijas revolveri, kuri radīja bāzi 1873. gada parauga «*New Model Army*» jeb «*Colt «Peacemaker»*». Šim ierocim bija .45 kalibra sešpatronu veltnis un dažādu garumu stobri, tam bija vienkāršs darbības SA (*Single Action*) gaiļa mehānisms. Tā izveidojās vēlāk slavu ieguvušais «miera radītājs» jeb «izlīdzinātājs», kurš savu uzvaras gājieni sāka 10 gadus pēc S. Kolta nāves. Šo revolveri ražoja līdz pat 1982. gadam, un to skaits sasniedza pāri par 500 000 eksemplāru. 1876. gadā konstruktors V. Meisons izstrādāja pirmo paraugu revolverim ar dubultās darbības DA (*Double Action*) mehānismu — iespēju gaili uzvilkt, spiežot sprūda mēlīti. Šis revolveris ieguva nosaukumu «*Colt «Lightning»*», un, tāpat kā daudziem priekšgājējiem, tam bija vairākas variācijas gan kalibros, gan stobra garumā. Arī pārējos neskaitāmos Kolta firmas revolveru modeļus ražoja lielā skaitā, un daudzi no tiem joprojām ir populāri gan profesionāļu, gan kolekcionāru vidū.

20. gs. sākumā Kolta firmas nozīmīgākais pavērsiens bija pusautomātisko pistoļu radīšana, kuras izgudrojis beļģu ieroču konstruktors Džons Moše Braunings (*John Moses Browning*). Pirmais .38 kalibra Kolta pistoles modelis taps 1897. gadā. Pirmajā pasaules karā lielu popularitāti ieguva Kolta firmas ražotā un Dž. Brauninga konstruētā .45 kalibra (11,43 mm) pusautomātiskā pistole «*Colt M1911*». Ar nelielām izmaiņām to ražo vēl šodien, un tā gūst atzinīgu vērtējumu gan amerikāņu karavīru, gan daudzu ieroču cienītāju vidū visā pasaulē.

S. Kolta dibinātā firma, mainoties un attīstoties, darbojas joprojām, un tās ražotie ieroči arī mūsdienās gūst pelnītu atzinību.

Turpinājums sekos.

Leģendārā Nāves sala

Klāvs Zariņš,

Latvijas Kara muzeja vēsturnieks.

Foto — no Latvijas Kara muzeja krājuma.

1915. gadā visu Eiropu bija pārņēmušas Pirmā pasaules kara norises. Pavasarī tiešā karadarbība sasniedza arī Latvijas teritoriju, aizsākot traģisku notikumu virkni. Simtiem tūkstošu iedzīvotāju bija spiesti pamest savas mājas un doties bēgļu gaitās. Sākās rūpniecības evakuācija, un uz Krievijas iekšieni devās tūkstošiem strādnieku ar ģimenēm. Savas mājas pameta arī valsts iestāžu darbinieki, skolotāji un citu profesiju pārstāvji. Stāvoklis bija smags, un Krievijas karaspēks strauji atkāpās. Armijai atkāpjoties, izveidojās neliels placdarms Daugavas kreisajā krastā pie Ikšķiles, kurš turpmākajos gados ieguva Nāves salas nosaukumu.

Placdarma izveidošanās

Ikšķiles priekštilta nocietinājumi jeb tā sauktā Nāves sala izveidojās 1915. gada rudenī, kad pēc straujās atkāpšanās no Kurzemes un Zemgales, kuru pavadīja salīdzinoši nelielas kaujas ar uzbrūkošo ienaidnieku, Krievijas karaspēks bija spiests pārcelties uz Daugavas labo krastu un ieņemt aizsardzības pozīcijas. Daugavas kreisajā krastā iepretim Ikšķīlei saglabājās neliels placdarms (1916. gada sākumā tā teritorija bija trīs kilometru gara un apmēram pusotra kilometra plata), kura izveide ir saistīta ar jau 1915. gada pavasarī Krievijas armijas uzbūvētu koka tiltu pār Daugavu, paredzētu uzbrukuma operācijām. Placdarms līdz ar to bija nozīmīgs kopējās aizsardzības sistēmas elements, kuru nedrīkstēja atdot ienaidniekam.

Sīvas kaujas par jaunizveidoto placdarmu un koka tiltu, kuru vācu karaspēks bija nolēmis iznīcināt, sākās jau 1915. gada oktobra pirmajās nedēļās, kad placdarmu aizstāvēja Možaiskas kājnieku pulka karavīri. Starp pirmajiem Nāves salas aizstāvjiem bija arī latvieši (zināmākais — oficiāli pirmā brīvprātīgā latviešu strēlnieka Roberta Pogas vecākais brālis Arvids). Viņiem izdevās varonīgi atvairīt vācu uzbrukumus oktobra kaujās (no kurām dažas norisinājās arī nakts laikā). Pēc neveiksmīgajiem mēģinājumiem ieņemt placdarmu, vācu karaspēka vadība mainīja taktiku — straujas ofensīvas tika pārtrauktas, un vācieši sāka veidot ierakumus, mēģinot iznīcināt koka tiltu un ienaidnieka

pozīcijas ar smagās artilērijas palīdzību. Tiltu izdevās iznīcināt oktobra pēdējās dienās. Lai to kompensētu, tika uzbūvēts jauns tilts virzienā uz Rīgu, taču arī jauno tiltu iznīcināja. Gandrīz vienlaikus oktobra pēdējās dienās Krievijas karaspēks pārgāja ofensīvā. Uzbrukums izrādījās sekmīgs, un Nāves salas teritorija centrālajā daļā tika palielināta. Taču tas arī bija pēdējais nozīmīgais teritoriālais ieguvums 1915. gada rudenī — 1916. gada pavasarī. Abas karojošās puses nostiprinājās, un ziema pagāja salīdzinoši mierīgi; placdarma aizstāvus nomainīja sībiriešu pulki. 1916. gada pavasarī, kad karadarbība iegāja aktīvākā fāzē, Nāves salā ieradās pazīstamākie tās aizstāvji — latviešu strēlnieki.

Latviešu strēlnieki Nāves salā

1916. gada pavasarī nomainīja visas placdarmā dislocētās vienības, reizē pastiprinot nocietinājuma sistēmu un dažādos aizsardzības elementus, lai apgrūtinātu jebkādas potenciālās ienaidnieka ofensīvas. Aprīlī Nāves salā ieradās 3. Kurzemes latviešu strēlnieku bataljona karavīri, nomainot vienu 12. Sibīrijas strēlnieku pulka

bataljonu un uzsākot placdarma labējā kaujas iecirkņa aizstāvēšanu. Tā paša mēneša beigās kurzemniekus nomainīja 2. Rīgas latviešu strēlnieku bataljona karavīri. Kopā abi bataljoni līdz rudenim Nāves salā pavadīja 119 dienas (kurzemnieki — 89, ridznieki — 50), aizstāvot placdarmu, kas daudziem latviešiem kļuva liktenīgs.

Nāves salas aizstāvēšana izvērtās ļoti sarežģīta. Strēlnieki atradās neizdevīgā pozīcijā — ienaidnieks bija ļoti tuvu un nelielā uzkalnā, kas ļāva ļoti vienkārši apšaudīt strēlnieku ieņemtās pozīcijas. Vienīgā saikne ar cietzemi — koka laivas un kuteri, kuri uz Nāves salu veda gan municiju, gan pašus karavīrus (1916. gada jūnija beigās — jūlija sākumā uzbūvēja arī koka tiltu kājniekiem). Karavīru nomaiņa parasti notika naktīs, lai nepievērstu lieku vācu uzmanību.

Lai gan lielākās kaujas norisinājās vasaras mēnešos, nepārtraukti bija novērojamas savstarpējas apšaudes, jaunu nocietinājumu veidošana un izlūku sadursmes. Nāves sala kļuva par savdabīgu pazemes pilsētu ar neskaitāmām ejām un zemnīcām, kurās nogurušie karavīri centās patverties no ienaidnieka raidītajām lodēm un šāviņiem.

3. Kurzemes latviešu strēlnieku bataljona strēlnieki pozīcijās Nāves salā.

5. Zemgales latviešu strēlnieku pulka karavīri gāzu uzbrukuma mācībās.

Izbūvējot un nostiprinot pozīcijas, latviešu karavīri Nāves salu bija pārvērtuši par smagi nocietinātu punktu, kuru ienaidniekam ieņemt būtu ļoti sarežģīti. To atzina arī 12. armijas vadība un ģenerālis Radko Dmitrijevs, kurš apmeklēja karavīrus Nāves salā 1916. gada maijā. Taču Nāves salas aizstāvjiem nācās stāties pretī arī neredzamam ienaidniekam — ķīmiskajām gāzēm, kuru izmantošana pārsteidza karavīrus nesagatavotus 1916. gada oktobrī.

Pozīcijas Nāves salā 1916. gada vasarā. Fonā artilērijas uguns izpostītā kapliņa un kapi.

Ķīmisko ieroču izmantošana

Pirmajā pasaules karā plaši izmantoja ķīmiskos ieročus — ar indīgām gāzēm pildītus šāviņus, rokas granātas un gāzes balonus, tā meklējot jaunus veidus, kā iznīcināt ienaidnieka karavīrus smagi nocietinātajās ierakumu sistēmās. Latviešu strēlnieki ar kaujas gāzēm saskārās jau pirmo kauju laikā 1915. gada rudenī. Savukārt 1916. gada pirmajos mēnešos norisinājās mācības, kurās tika imitēti gāzu uzbrukumi un strēlniekiem izsniegtas gāzmaskas. Taču apmācības nenorisinājās sistemātiski.

Arī Nāves salas karavīriem gāzmaskas bija jātur gatavībā. Tieši Nāves salas vārds saistīts ar lielāko gāzu uzbrukumu Pirmā pasaules kara laikā Latvijas teritorijā, proti, 1916. gada 8. oktobrī vācu karaspēks veica gāzu uzbrukumu placdarma aizstāvjiem. Šajā brīdī latviešu strēlnieki Nāves salas pozīcijās neatradās. Smagi cieta 173. Kameņecas kājnieku pulka karavīri, no kuriem 240 zaudēja dzīvību. Pēc gāzu uzbrukuma kameņeciešus steidza nomainīt 2. Rīgas latviešu

strēlnieku pulka strēlnieki, no kuriem pāris desmiti saindējās. Arturs Tupiņš vēlāk spilgti aprakstīja notikušo: «Pirmās rotas drīzi vien sakārtojās un steidzas uz bīstamo labo iecirkni. Iet neslēpdamies. Šrapneļu krusā un ložu lietū tie dodas tik uz priekšu. Vienā rokā šautene ar durkli, otrajā gāzes maska. Pa satiksmes ejām nav iespējams kustēties — tās liķiem aizkrikušas vārda pilnā nozīmē. Visas tekas ir dzīvo un mirstošo pārpildītas. Izvērtie cilvēku ķermeņi lokās, ķeras pie gājēju kājām, brēc un lūdz pēc palīdzības. Latvieši soļo pa šo nāves salu ar šausmās pārvērstām sējam un sakostiem zobiem. Viņi jūt, ka apavi mīda mirušas un dzīvas miesas. (...) Latviešu bataljona komandieris nokāpj komandanta blindāžā. Tur sēd pa pusei sagīftātais Kameņecas pulka komandieris ģenerālis Kuļešins. Viņš klusu ciezdams uzklausa latviešu komandiera ziņojumu un skumji māj ar

galvu. Ko tas lai teiktu? Paldies par atnākšanu. Kameņecas pulka vairs neesot. (...) Pozīcija vēl turoties, jo to apsargājot nāvei nolemtās, mirstošās pulka atliekas. Paldies latviešiem, kas piesteigušies istā laikā. Mūsu gods esot izglābts un Ikšķiles priekštilta nocietinājumi arīdzan. Vienā naktī nosirmojis un novecojis, tas smagi atkrit gultā.»

1916. gada rudenī noslēdzās latviešu strēlnieku gaitas Nāves salā. Gandrīz pusgads bija pavadīts Ikšķiles priekštilta nocietinājumos. Neskaitāmi strēlnieki bija atdevuši savu dzīvību, aizsargājot nelielo, lēzeno placdarmu. Neskatoties uz zaudējumiem, bija arī slavas mirkli. Par smagajām kaujām Nāves salā bija iegūti apbalvojumi — Sv. Jura ordeņi, krusti un medaļas. Par varonību Nāves salā 16 strēlnieki vēlākajos gados saņēma arī Latvijas augstāko militāro apbalvojumu — Lāčplēša Kara ordeni. Taču latviešu strēlniekiem lielākais pārbaudījums vēl bija tikai priekšā — Ziemassvētku kaujas jeb Jelgavas operācija, kurai gatavošanās sākās vēl 1916. gada rudenī. **ES**

Pie formas tērpa nēsājamie apbalvojumi un to nēsāšanas kārtība

Sākums žurnāla šā gada jūlija un augusta numurā.

Karavīrs pie ikdienas, svētku, parādes vai viesību formas tērpa nēsā ordeņus, goda zīmes, medaļas vai to lenšu atgriezumus šādā secībā:

1. valsts apbalvojumus:

- 1.1. Triju Zvaigžņu ordenis vai Triju Zvaigžņu ordeņa goda zīme,
- 1.2. Viestura ordenis vai Viestura ordeņa goda zīme,
- 1.3. Atzinības krusts vai Atzinības krusta goda zīme,
- 1.4. 1991. gada barikāžu dalībnieku piemiņas zīme;

2. ārvalstu ordeņus pēc to šķiras (pakāpes) un saņemšanas kārtības;

3. aizsardzības ministra apbalvojumus:

- 3.1. aizsardzības ministra apbalvojums «Atzinības goda zīme»,
- 3.2. aizsardzības ministra apbalvojums goda zīme «Par ieguldījumu bruņoto spēku attīstībā»,
- 3.3. aizsardzības ministra apbalvojums piemiņas medaļa «Sekmējot Latvijas dalību NATO»,
- 3.4. aizsardzības ministra apbalvojums piemiņas medaļa «NATO samits 2006»,
- 3.5. aizsardzības ministra apbalvojums «Krūšu nozīme»;

4. NBS komandiera apbalvojumus:

- 4.1. NBS komandiera apbalvojums goda zīme «Par nopelniem»,
- 4.2. NBS komandiera apbalvojums goda zīme «Par centību militārajā dienestā»,
- 4.3. NBS komandiera apbalvojums piemiņas medaļa «Par piedalīšanos starptautiskajās operācijās»,
- 4.4. NBS komandiera apbalvojums medaļa «Par sprāgstošu priekšmetu iznīcināšanu»,
- 4.5. NBS komandiera apbalvojums goda zīme «Varonības krusts»;

5. NBS regulāro spēku vienību un ZS komandiera apbalvojumus (pēc to dibināšanas datuma):

- 5.1. Latvijas Republikas Saeimas un Valsts prezidenta drošības dienesta (turpmāk — SVPDD) apbalvojums «Atzinības zīme»,
- 5.2. ZS komandiera apbalvojums «Zemessardzes nopelnu zīme»,
- 5.3. ZS komandiera apbalvojums «Zemessarga izdienas zīme»,

5.4. NBS Speciālo uzdevumu vienības (turpmāk — SUV) komandiera apbalvojums «SUV 5 gadu pastāvēšanas jubilejas medaļa»,

5.5. NBS Jūras spēku komandiera apbalvojums goda zīme «Par nopelniem»,

5.6. SVPDD komandiera apbalvojums goda zīme «Par ieguldījumu Drošības dienesta attīstībā»,

5.7. SVPDD komandiera apbalvojums piemiņas zīme «Par ieguldījumu I policijas bataljona izveidošanā»,

5.8. SUV dibināšanas 10. gadadienai veltītais apbalvojums «Piemiņas nozīme»,

5.9. NBS Štāba bataljona komandiera apbalvojums «Goda zīme», veltīts NBS Štāba bataljona atjaunošanas desmitajai gadadienai,

5.10. NBS Gaisa spēku komandiera apbalvojums goda zīme «Par nopelniem»,

5.11. Militāras pretizlūkošanas dienesta apbalvojums goda zīme «Par ieguldījumu Militārās pretizlūkošanas dienesta attīstībā»,

5.12. NBS Militārās policijas komandiera apbalvojums goda zīme «Par nopelniem Militārās policijas attīstībā»,

5.13. ZS komandiera apbalvojums «Par kalpošanu Zemessardzei»,

5.14. NBS Jūras spēku komandiera piemiņas medaļa «Latvijas kara flotei 85 gadi»,

5.15. NBS Mācību vadības pavēlniecības komandiera apbalvojums goda zīme «Par nopelniem Mācību vadības pavēlniecības attīstībā»,

5.16. Latvijas Nacionālās aizsardzības akadēmijas (turpmāk — NAA) rektora apbalvojums «Atzinības zīme»,

5.17. ZS komandiera apbalvojums piemiņas medaļa «Zemessardzei 15 gadi»,

5.18. ZS komandiera apbalvojums goda zīme «Par kalpošanu tautai un Latvijai»,

5.19. NBS Sauszemes spēku komandiera apbalvojums goda zīme «Par nopelniem»,

5.20. NBS Štāba bataljona komandiera apbalvojums «Goda zīme»,

5.21. SUV komandiera apbalvojums goda zīme «Par nopelniem»,

5.22. NBS Nodrošinājuma pavēlniecības komandiera apbalvojums goda zīme «Par nopelniem»;

6. citu valsts drošības iestāžu un valsts iestāžu piešķirtie apbalvojumi;

7. ārvalstu goda zīmes un medaļas.

Apbalvojumus pie formas tērpa nēsā krūšu kreisajā pusē tā, lai apbalvojumu rindas vidējais apbalvojums atrastos pret krūts kreisās puses vidu, izņemot AM krūšu nozīmi, kura uzliekama krūšu kreisajā pusē uz krūšu zīmju līnijas kā pirmā zīme.

Zemessargs pie formas tērpa nēsā ordeņus, goda zīmes, medaļas vai to lenšu atgriezumus iepriekš noteiktajā secībā, izņemot aizsardzības ministra apbalvojumu «Krūšu nozīme», kura uzliekama krūšu kreisajā pusē uz krūšu zīmju līnijas kā pirmā zīme.

SVPDD komandiera apbalvojumu «Atzinības zīme» (turpmāk — SVPDD atzinības zīme), ZS komandiera apbalvojumus «Zemessardzes nopelnu zīme» (turpmāk — ZS nopelnu zīme) un «Zemessarga izdienas zīme» (turpmāk — Izdienas zīme), SVPDD komandiera apbalvojumu goda zīmi «Par ieguldījumu I policijas bataljona izveidošanā» (turpmāk — SVPDD goda zīme «Par ieguldījumu I policijas bataljona izveidošanā»), SUV dibināšanas 10. gadadienai veltīto apbalvojumu «Piemiņas nozīme» (turpmāk — SUV piemiņas nozīme) un NAA apbalvojumu «Atzinības zīme» (turpmāk — NAA atzinības zīme) nēsā virs apbalvojumu rindas.

Karavīrs pie ikdienas un svētku formas tērpa nēsā ordeņu, goda zīmju un medaļu lenšu atgriezumus (32 mm x 10 mm) un virs apbalvojumu lenšu atgriezumus rindas — SVPDD atzinības zīmi, ZS nopelnu zīmi (tās miniatūrzīmi) un Izdienas zīmi, SVPDD goda zīmi «Par ieguldījumu I policijas bataljona izveidošanā» (tās miniatūrzīmi), SUV piemiņas nozīmi un NAA atzinības zīmi. Lenšu atgriezumus liek virs kreisās krūšu kabatas, un tos drīkst kārtot vairākās rindās. Vienā rindā liek ne vairāk kā trīs lenšu atgriezumus.

Zemessargs, pildot dienesta pienākumus (izņemot lauka apmācības), pie lauka formas tērpa drīkst nēsāt ordeņu, goda zīmju un medaļu lenšu atgriezumus (32 mm x 10 mm) un

viens apbalvojumu lenšu atgriezumus rindās — SVPDD atzinības zīmi, ZS nopelnu zīmi (tās miniatūrzīmi) un Izdienas zīmi, SVPDD goda zīmi «Par ieguldījumu I policijas bataljona izveidošanā» (tās miniatūrzīmi), SUV piemiņas nozīmi un NAA atzinības zīmi. Lenšu atgriezumus liek viirs kreisās krūšu kabatas, un tos drīkst kārtot vairākās rindās. Vienā rindā liek ne vairāk kā trīs lenšu atgriezumus.

Pie ikdienas formas tērpa krekla ar īsajām piedurknēm nēsā tikai ordeņu, goda zīmju un medaļu lenšu atgriezumus noteiktajā kārtībā. Viirs apbalvojumu lenšu atgriezumus rindās liek SVPDD atzinības zīmi, ZS nopelnu zīmi (tās miniatūrzīmi) un Izdienas zīmi, SVPDD goda zīmi «Par ieguldījumu I policijas bataljona izveidošanā» (tās miniatūrzīmi), SUV piemiņas nozīmi un NAA atzinības zīmi.

Karavīrs ordeņus, goda zīmes un medaļas (vai to miniatūrzīmes) nēsā oficiālos pasākumos pie svētku, parādes un viesību formas tērpa. Nedrīkst nēsāt vienlaikus ordeņus, goda zīmes, medaļas un to miniatūras. Ordeņu, goda zīmju un medaļu miniatūrzīmes ir tiesības iegādāties par personiskajiem līdzekļiem. To nēsāšana nav obligāta.

Zemessargs ordeņus, goda zīmes un medaļas (vai to miniatūrzīmes) nēsā tikai svētku, atceres un atzīmējamās dienās, kā arī militāros pasākumos.

Ordeņus, goda zīmes un medaļas pie svētku vai parādes formas tērpa liek pēc pulksten 19.00 oficiālos pasākumos. Pirms pulksten 19.00, ja nav atsevišķa rīkojuma, liek apbalvojumu lenšu atgriezumus.

Ordeņus, goda zīmes un medaļas nenēsā pie ikdienas formas tērpa krekla ar garām piedurknēm, džempera, darba formas, speciālā tērpa, formas mēteļa un virsjakas.

Pēc apbalvošanas ar augstākas šķiras (pakāpes) ordeni, goda zīmi vai medaļu tā pašā apbalvojuma zemākas šķiras (pakāpes) ordeni, goda zīmi vai medaļu vairs nenēsā. Pēc apbalvošanas ar ordeni šā ordeņa goda zīmi vairs nenēsā.

Ja apbalvojumus nevar salikt vienā rindā citu blakus citam, atļauts tos sakārtot pamīšus tā, lai augstākie apbalvojumi nedaudz pārsegtu katru nākamo zemāko. Apbalvojumus nedrīkst kārtot vairākās rindās.

Karavīrs un zemessargs drīkst nēsāt likvidēto un reorganizēto vienību apbalvojumus noteiktajā kārtībā.

Karavīrs un zemessargs nedrīkst nēsāt ordeņus un goda zīmes kopā ar to lenšu atgriezumus.

Karavīrs un zemessargs pie formas tērpa nedrīkst nēsāt līdz 1991. gadam piešķirtos okupācijas varas apbalvojumus.

Karavīrs valsts apbalvojumu ordeņu lenšu atgriezumus un miniatūrās goda zīmes, kā arī piemiņas zīmju mazās nozīmes nēsā pie ikdienas un svētku formas tērpa, bet ordeņu zvaigznes, krustus un lentes, kā arī miniatūrās ordeņu zīmes nēsā tikai valsts svētkos vai svinīgos gadījumos pie svētku un parādes formas tērpa.

Karavīrs valsts apbalvojumu ordeņu zīmes, miniatūrās ordeņu zīmes un ordeņu goda zīmes nēsā oficiālos pasākumos pie svētku, parādes un viesību formas tērpa.

Zemessargs valsts apbalvojumu ordeņu lenšu atgriezumus un miniatūrās goda zīmes, kā arī piemiņas zīmju mazās nozīmes nēsā pie lauka formas tērpa, pildot dienesta pienākumus, bet ordeņu zvaigznes, krustus, ordeņu zīmes, miniatūrās ordeņu zīmes un ordeņu goda zīmes nēsā tikai valsts svētkos, atceres un atzīmējamās dienās, kā arī militāros pasākumos.

Valsts apbalvojumus — Triju Zvaigžņu ordeni, Viestura ordeni, Atzinības krustu un to goda zīmes, 1991. gada barikāžu dalībnieku piemiņas zīmi nēsā Valsts apbalvojumu likumā noteiktajā kārtībā.

Kaklā nēsā tikai nozīmīguma ziņā augstāko no kaklā nēsājamām ordeņa zīmēm, bet pārējās — attiecīgā ordeņa statūtos un pēc nozīmīguma noteiktajā kārtībā. Ordeņu zīmes piestiprina pie formas tērpa malas ārpus pogu līnijas tā, lai augšējā ordeņa zīme būtu vienā līnijā ar apbalvojumu lenšu līniju.

Ja karavīrs vai zemessargs apbalvots ar vairākiem valsts apbalvojumu ordeņiem, augstāko ordeņa zvaigzni liek pirmo, bet pārējās — zem tās ieslīpā līnijā uz iekšu, ievērojot valsts apbalvojumu nēsāšanas secību. Pār plecu nēsā augstākā ordeņa lenti.

Citu valstu apbalvojumus karavīrs un zemessargs var pieņemt, bet publiski nēsāt — vienīgi ar Valsts prezidenta atļauju Valsts apbalvojumu likumā noteiktajā kārtībā. Valsts prezidenta atļauja piešķirtā citas valsts apbalvojuma publiskai nēsāšanai nav nepieciešama karavīriem, kuri to saņēmuši, pildot aktīvo dienestu.

Ja citas valsts apbalvojumu saņem no dienesta atvaļināts karavīrs vai zemessargs un vēlas to publiski nēsāt, viņš par to paziņo Ordeņu kapitulam triju mēnešu laikā no apbalvojuma pasniegšanas dienas. Apbalvotā persona paziņojumā norāda piešķirtā apbalvojuma nosaukumu, valsti, kura apbalvojumu piešķirusi, un apbalvojuma piešķiršanas datumu un paziņojumam pievieno apbalvojuma diploma kopiju. Paziņojumu par citas valsts apbalvojuma piešķiršanu un atļauju to publiski nēsāt publicē laikrakstā «Latvijas Vēstnesis».

Citu valstu apbalvojumu miniatūrzīmes, miniatūrās goda zīmes un lenšu atgriezumus var nēsāt ikdienā. Karavīrs citas valsts apbalvojumu nēsā oficiālos pasākumos pie svētku, parādes un viesību formas tērpa.

Ja valsts apbalvojuma zīmi, diplomu vai apliecību nozaudē, apbalvotajai personai ir pienākums par to ziņot Ordeņu kapitulam. Apbalvotai personai nozaudēto apbalvojumu ir iespējams atjaunot, bet ar to saistītos izdevumus tā sedz no personiskajiem līdzekļiem.

Citu valsts drošības iestāžu un valsts iestāžu apbalvojumus nēsā, tikai apmeklējot attiecīgo organizāciju.

Svarīga informācija karavīriem

Apbalvojumu miniatūrās zīmes var pasūtīt SIA «Kalvis» (Ģertrūdes ielā 95/2, tālr. 26319399, 67244931) par personiskiem līdzekļiem.

Firmas rīcībā ir sekojošu AM un NBS apbalvojumu miniatūru zīmju presformas:

1. Aizsardzības ministra apbalvojums «Atzinības goda zīme»;
2. Aizsardzības ministra apbalvojums goda zīme «Par ieguldījumu bruņoto spēku attīstībā»;
3. Aizsardzības ministra apbalvojums piemiņas medaļa «Sekmējot Latvijas dalību NATO»;
4. NBS komandiera apbalvojums goda zīme «Par nopelniem»;
5. NBS komandiera apbalvojums goda zīme «Par centību militārajā dienestā»;
6. NBS komandiera apbalvojums piemiņas medaļa «Par piedalīšanos starptautiskajās operācijās»;
7. NBS komandiera apbalvojums goda zīme «Par sprāgstošo priekšmetu iznīcināšanu».

SIA «Kalvis» un SIA «Dailrade RC» (Čiekurkalna 1. līnija – 11, tālr. 67367625, 29539348) ir iespējams izgatavot par personiskajiem līdzekļiem apbalvojuma lenšu atgriezumus turētājus. Par cenu un izgatavošanas termiņiem jāvienojas ar firmām.

Indoķīnas ceļojums

Edmunds Vītols,

NBS rezerves kapteinis.

Foto — no autora personiskā arhīva.

Sākums žurnāla marta, aprīļa, maija, jūnija, jūlija un augusta numurā.

Manī nemitīgi cīnījās spēcīgu izjūtu kontrasts. No vienas puses — priecēja skaistā, sakoptā pilsētiņa, Smaržu upes rimtais plūdums un aizliegtās pilsētas varena arhitektoniskais stāvs, bet, no otras, netiku vaļā no domas par šausmām, asiņu plūdiem un šaviņu postījumiem šai vietā. Dzīve turpinās un rāmi plūst kā Smaržu upe, kuras jasmīnu aromāts virmo no ūdens, un ļautiņi sēž upes krastā, vēro laiviņas, makšķerniekus, un ir tik labi... bez kara.

Savukārt par paradīzi zemes virsū lika domāt Miņ Manga karaliskās kapenes, kas celtas arī kā karaļa aizsauls pils. Valdniekam bijušas 33 sievas un 107 mīļākās, un šī milīgā kompānija viņam sarūpējusi 142 bērņus. Nīprs valdnieks... Savu mauzoleju viņš izplānojis pats, visu veidojot ķīniešu stilā un pūloties panākt saskaņu ar fen šui kanoniem. Piecpadsmit hektāru platībā stiepās lielisks ainavu dārzs, kurā bija izvietoti 35 objekti — celtnes, tiltiņi, kanāliņi un diķi, divi akmens dārzi un ezers. Te visus apņēma pilnīgs miers un harmonija. Nekur vairs negribējās iet, es apsēdos valgaļā zālienā pie neliela diķa un lūkojos uz zivīm, kuras rāmi slidēja pa šauru, ar gludiem akmeņiem izklātu kanālu. Tas savienoja atkal ar citu diķi, kas atradās turpat netālu.

Taču bija jāceļas, lai brauktu tālāk. Šoferītis veda mūs uz austeru audzētavu. Jāatzīst, ka nebiju domājis ieraudzīt tik oriģinālu pieeju šai lietai. Piebraucām pie sekla, bet plata diķa, kas bija piebāzts ar vecām automobiļu riepiņām. Izrādās, austeres bija aplīpušas ap riepiņām, izvēloties tās kā omulīgu mājvietu. Kāds vietējais izvilka riepu un dauzīja pa to ar āmuru. Austeres bira no riepas kā no pārpilnības raga. Tad tās tika savāktas bļodās un nodotas nākamajai «brigādei», kas austeres pārlasīja un sašķiroja pēc lieluma. Tad pie lietas ķērās darbinieki ar lieliem, asiem nažiem, veikli atlauza gliemežvākus un izņēma austeres. Tās tika samestas citos traukos un uzreiz vestas uz ēstuvēm. Tik vienkārša tehnoloģija, toties ātra un efektīva.

Braucot tālāk uz Hojanas pilsētu, pietājām pie tā dēvētajiem Marmora kalniem,

kur nelielā platībā slejas piecas stāvas klinčis. Vjetnamieši uzskata, ka katra no klinčim simbolizē kādu no pasaules pirmelementiem, proti, koku, uguni, zemi, metālu un ūdeni. Kāpām kalnā, lai aplūkotu tur esošās alas, kurās ir izveidoti budistu altāri. Kāpiens nebija viegls, jo kāpnes bija stāvas, diena — nežēlīgi karsta, bet gaisa mitrums — ārkārtīgi augsts.

Katrā alā bija Budas figūriņa, kūpēja smaržu kociņi un dega sveces. Ļaudis nāca un godināja šīs vietas — paklanījās, uzlika smaržu kociņus, iededza svečītes, pastāvēja klusumā un ļāvās, lai runā sirds. Arī es darīju tāpat un paklanoties godināju gan šo vietu, gan svešos cilvēkus sev blakus, gan to ar aci neredzamo, kas mūs vēro vienmēr un visur. Alas griestos bija redzama sprauga, pa kuru iespīdēja vājš gaisma stariņš. Tam pretī smaržu kociņu dūmu vērpētes vijās augšup, nesdamas gaisā vēstījumus, ko ļaužu sirdis pauda šajā sakrālajā telpā.

Netālu no Marmora kalniem atradās slavenā kūrortpilsēta Dalonga, kurp kara laikā atpūsties brauca ASV armijas karavīri un virsnieki. Mēs uz turieni nebraucām, jo bija pārāk karsts, lai vēl trauktos uz pludmali.

Hojana 15. gs. bijusi svarīga osta un liels tirdzniecības centrs, kurp kuģi no visas pasaules veda kravas ar tēju, porcelānu, garšvielām un citām precēm. Daudzi tirgotāji apmetušies tur uz dzīvi, pilsēta augusi plašumā, un izveidojušies pat lieli tirgotāju kvartāli. Vēl tagad Hojanā var apskatīt lieliski saglabājušās ēkas no 18. gs. Taču viss strauji gājis uz leju līdz ar pārmaiņām upes gultnē 18. gs. beigās. Upē vairs nevarēja ieiet lielie kuģi, un osta zaudēja savu nozīmi. Par laimi, tieši tas paglāba pilsētu no postījumiem gan franču, gan amerikāņu karā, jo tai vairs nebija stratēģiskas nozīmes kā ostas pilsētai.

Par pilsētas simbolu kļuvis neliels koka tilts, kas būvēts 1594. gadā un joprojām pilda savas funkcijas.

Par kaučuku — pa ceļam pietājām pie kaučuka jeb gumijkoka plantācijas. Vjetnamā šos augus ievēduši franči. Koks aug ļoti ātri, un jau pēc četriem gadiem tas sāk ražot īpašu sulu — lateksu. Plantācijas efektīvais vecums ir divdesmit gadi, tad to izcērt un stāda jaunu. Kaučuks ir viena no svarīgākajām eksporta precēm Vjetnamā. Mūsu šoferītis jutās varen lepns, redzot, kā mēs cītīgi pētījām griezumus kokos, pa kuriem speciālos toveriņos tek baltā sula. Varētu domāt, ka viņš ir šīs plantācijas īpašnieks.

Nākamajā rītā braucām uz Danangas lidostu, lai tālāk lidotu uz Vjetnamas industriālo un biznesa centru Hošiminu jeb Saigonu. Pateicāmies savam šoferītim par kopā pavadīto laiku un viņa lieliski paveikto darbu, jo bijām apskatījuši visus iecerētos objektus, iekļaujoties plānotajā laikā.

Saigonā uzreiz kāpām autobusā, kas tūristus vadā uz Ku Či pazemes pilsētu, kura ir slavena ar savu vēsturisko nozīmi kara laikā. Tuneļu sistēma džungļos veidojās jau tad, kad vjetnamieši cīnījās ar frančiem. Pazemes komunikāciju eju kopējais garums pārsniedza 250 kilometrus, un tur nemiernieki slēpās no pretinieka un devās kaujas reidos ienaidnieka aizmugurē. Vjetnamas un ASV kara laikā pazemes ejas tika paplašinātas un modernizētas, izveidojot komunikāciju tīklu trijos līmeņos astoņu līdz desmit metru dziļumā. Pazemē vjetnamieši bija iekārtojuši slimnīcas, ēdnīcas, maizes ceptuves, dzeramā ūdens rezervuārus, ieroču remontdarbnīcas un daudz ko citu. Ventilācijas tuneļi, ieejas un izejas šajā tuneļu sistēmā bija lieliski nomaskēti, izveidotas neskaitāmas lamatas un strupceļi, viltus ieejas, kas bija mīnētas. ASV spēki, uzzinot par šo tuneļu sistēmu tiešā Saigonas tuvumā, sāka teritoriju nežēlīgi un regulāri bombardēt, bet lielu panākumu nebija, jo

vjetnamieši atkal un atkal uzbruka ienaidniekam no aizmugures.

Man arī piedāvāja ielist šādā tunelī, pamēģināju un gandrīz netiku no tā ārā. Pazemē valdīja tumsa un nežēlīga sutoņa, likās absurds, ka tādos apstākļos vēl var karot ar ienaidnieku, kura ieņemtajā teritorijā atrodies. ASV armijā Vjetnamas kara laikā bija īpaši apmācītu kaujinieku komandas, kas specializējās karošanai alās, viņus dēvēja par «alu žurkām».

Kāds vjetnamiešu gids, tērpiens kara laika lauka formas tērpā, demonstrēja mums nomaskētas lamatas, kuras tika veidotas no džungļos pieejamajiem materiāliem un bija ļoti efektīvas ienaidnieka karavīru neitralizēšanai. Smailas bambusa nūjas tika sasietas ar līnām un izvietotas visdažādākajās konstrukcijās. Kolīdz kāds tās aizķēra vai uzkāpa svirai, lamatas momentā nostrādāja. Viens piemērs — džungļu takas vidū tika izrakta tainstūra bedre, ne dziļāka par pusmetru, tajā iespraustas kādas desmit nomailinātas bambusa nūjas, ar aso galu uz augšu. Virsū tika uzklāts plāns zemes un lapu slānis, kas pilnībā nomaskēja lamatas. Ja karavīrs uzkāp pārsegam, viņš pakļūp seklaajā bedrē, un bambusa nūjas ieduras viņa kājā. Šāds ievainojums nenogalina, bet kareivis vairs nav kaujas ierindā, un viņš

steidzami jāevakuē palīdzības sniegšanai. Vjetnamietis vēl piebilda, ka uzasinātie bambusi dūrušies cauri amerikāņu zābakiem kā caur sviestu, traumējot pēdas kaulus un muskuļus. Bieži vien šādās lamatās vjetnamieši atstājuši fekālijas uz bambusiem, kas, ieduroties upura kājā, izraisīja asins saindēšanos. Briesmīgas metodes, bet tā karā notiek. Arī ASV armija nebija saudzīga — mazās pretkājnieku mīnas, kas atgādināja plakanas vardes, tika izkaisītas no helikopteriem un lidmašīnām virs rajoniem, kur bija manīta ienaidnieka pārvietošanās. Mīnas nesprāga, nokritot uz zemes, bet sprāga, kolīdz tām uzkāpa. Arī šajā gadījumā karavīrs netika nonāvēts, bet izkropļots gan, jo pēda tika sašķaidīta. Vēl tagad, kad karš palicis nosacīti tālā pagātnē, visā Indoķīnā katru gadu simtiem vai pat tūkstošiem cilvēku, mājlopu un meža zvēru uzkāpj uz šādām mīnām, un ciešanas turpinās. Lielākais pretkājnieku mīnu upuru skaits ir mazi bērni, kas mēdz spēlēties visur ložņāt, un daudzviet nekādi atmiņēšanas darbi nav veikti.

Hošimina (Saigona) ir Vjetnamas industriālais un ekonomiskais centrs, un tajā dzīvo astoņi miljoni iedzīvotāju. Tā kļuvusi par iespaidīgu biznesa centru visā Indoķīnā. Pilsēta ir skaista, kopta un moderna.

1862. gadā Saigona kļuva par Francijas koloniālo galvaspilsētu visā Indoķīnā. Koloniālajā stilā arī tika veidota un būvēta šī pilsēta. Piemēram, administratīvās ēkas, pasta ēka, gubernatora pils, pat vesels kvartāls ir celts rietumnieciskā stilā.

Maskētas lamatas ar asmeņiem.

Hošiminas ielas bija pārpildītas ar motocikliem un motorolleriem, likās, ka iedzīvotāji pārvietoja tikai ar tiem. Ja pilsētas centrā ir četru joslu iela, tad pa trīs joslām plūst tikai motociklu jūra. Brauc visi, jauni un veci, sievietes, vīrieši un pusaudži. Redzēju arī veselu ģimeni sēžam uz neliela motocikla, bet ķivere bija galvā tikai vīrietim, kas to vadīja, sieviete un trīs bērni bija bez ķiverēm.

Pilsētas centrā atrodas liela svētās jaunavas Marijas statuja, aiz kuras paceļas katoļu Dievmātes katedrāle.

Hošimina krasi atšķīrās no ziemeļu galvaspilsētas Hanojas. Protams, arī šeit redzējām sarkanos karogus un piecstaru zvaigznes un vectētiņa Ho monumentu pilsētas centrā, bet tas viss nelikās tik uzbāzīgi kā Hanojā. Kopti dārzi, strūklakas un soliņi. Parkos redzēju jauniešus un gados vecākus ļaudis, kas nelielos bariņos un arī individuāli izpildīja taidzi vingrojumus.

Pie tā dēvētās Apvienošanās pils apskatāma ASV kara laika tehnika — gan tanki, gan bruņutransportieri, gan kaujas un transporta helikopteri.

Šim ceļojumam atvēlētās dienas man bija beigušās. Tas bija lielisks. Kopā ar ceļabiedriem bijām veikuši garu ceļu no valsts ziemeļiem līdz pašiem dienvidiem un daudz redzējuši. Sirsnīgi pateicos poļu kompānijai par kopā pavadīto laiku un aicināju viņus kādu reizi doties līdz uz Nepālu, kur es viņiem varētu atklāt Himalaju valstību visā krāšņumā, jo turp dodos teju katru gadu. Sacijām atvadu vārdus, apskāvāmies, pat kamols iespiedās rīklē, un meiteņu acis iezaiņojās asariņā. Kas zina, varbūt atkal tiksimies kādā tālā pasaules nostūrī... **ES**

Kaimiņvalsts formē ātrās reaģēšanas spēkus un palielina militāro budžetu

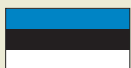
Šī gada 14. oktobrī Lietuvas prezidente Daļa Gribauskaitē apmeklēja Bruņoto spēku vienību Alitā, kas piedalās Ātrās reaģēšanas spēku (ĀRS) formēšanā. D. Gribauskaitē uzsvēra, ka ĀRS sāks funkcionēt jau šī gada 1. novembrī un tie palīdzēs aizsargāt valsti pret nekonvencionālajiem draudiem (hibridkarš), tai skaitā pret karavīriem bez pazīšanās zīmēm, nelikumīgu robežas šķērsošanu, militārā tranzīta procedūras pārkāpumiem, bruņotu grupu un organizāciju uzbrukumiem un nacionālo minoritāšu kūdišanu. Prezidente uzsvēra, ka Lietuva ir pirmā NATO dalībvalsts, kura sākusī pildīt NATO samītā Velsā pieņemto lēmumu veidot nacionālos ātrās reaģēšanas spēkus.

Lietuvas prezidente 14. oktobrī apmeklēja Alitā bāzi.

Pēc BS komandiera ģenerālmajora Vitauta Žuka publicētajā informācijā, ĀRS sastāvā būs 2500 īpaši apmācīti un mūsdienīgi ekipēti karavīri. ĀRS reaģēšanas laiks — 2—24 stundas. ĀRS veidos divu bataljonu kaujas grupas ar gaisa spēku, īpašo uzdevumu, izlūkošanas, pretgaisa aizsardzības, inženieru, loģistikas un citu vienību atbalstu. Veicot atbilstošus grozījumus likumdošanā, ĀRS iesaistīšana valsts institūciju atbalstā būs iespējama miera laikā, proti, bez kara stāvokļa izsludināšanas valstī. Tomēr ĀRS karavīri būs pakļauti strikti atļauto un neatļauto darbību noteikumiem, nepieļaujot nesamērīgu pasākumu īstenošanu.

Atsaucoties uz NATO aicinājumu kāpināt militāro resoru finansējumu un reaģējot uz mainīgo ģeopolitisko un drošības situāciju Eiropā, Lietuva jau 2015. gadā būtiski palielinās šīs jomas izdevumus. Aizsardzības ministrija publicējusi informāciju, ka nākamgad militārajai jomai tiks piešķirti 424,5 miljoni eiro. Pārēķinot procentos no iekšzemes kopprodukta (IKP), nākamgad Lietuvas militārie izdevumi sasnies 1,11%. 2014. gadā šie skaitļi atbilda 321 miljonam eiro un 0,89% no IKP. Paredzēts, ka 2020. gadā militārais budžets sasnies 2% no IKP. Galvenie virzieni papildu finansējuma tērēšanai būs armijas un tās infrastruktūras modernizācija, pretgaisa un prettanku ieroču iegāde, kājnieku kaujas mašīnu iegāde, sabiedroto spēku uzņemšanas spēju uzlabošana u.c.

Plānots kājnieku kaujas mašīnu un prettanku vadāmo raķešu iepirkums

Igaunijas aizsardzības ministrs Svens Miksers un Nīderlandes aizsardzības ministre Žanina Henisa-Plasšāta oktobra sākumā Tallinā parakstīja nodomu protokolu par 44 kājnieku kaujas mašīnu (KKM) CV90 pirkšanu, iekļaujot līgumā arī personāla apmācību. Aizsardzības spēkiem (AS) tas būs lielākais apbruņojuma pirkums kopš Igaunijas neatkarības atjaunošanas. Līdz šī gada beigām plānots parakstīt pirkuma līgumu, un pirmais maksājums iekļauts 2015. gada budžetā. Pagaidām nav zināms, kad tehnika ieradīsies Igaunijā. S. Miksers uzskata, ka CV90 ievērojami uzlabos valsts aizsardzības spējas. Tehniku plānots iekļaut AS skautu bataljona sastāvā.

CV90 atrodas dažādu valstu bruņoto spēku ekspluatācijā kopš pērnā gadsimta deviņdesmito gadu vidus. Lai gan igauņi pirms lietotu tehniku, tā ir labā tehniskā stāvoklī. Igaunija plāno ekspluatēt CV90 vairāk nekā desmit gadus.

Igaunijai ir pozitīva sadarbības pieredze ar Nīderlandi jau pēdējos 10 gadus. Kopš 2004. gada Igaunija no Nīderlandes ir iegādājusies 1100 mazlietotas un renovētas kravas un apvidus mašīnas, aptuveni 500 treilerus un personāla konteinerus, kā arī 81 bruņutransportieri «SISU XA-188».

Zviedrija un Somija plāno kopīgi sargāt savas gaisa telpas

Abu ziemeļvalstu aizsardzības ministri Pēters Hultkvists un Karls Hāglunds nākuši klajā ar kopēju paziņojumu, ka apsver ciešāku sadarbību gaisa telpas uzraudzībā un pastiprinātā informācijas apmaiņā par situāciju abu valstu gaisa telpā. Galvenais kopīgais uzdevums būs laikus pamanīt gaisa telpu pārkāpumus, ko Krievijas militārās lidmašīnas tagad veic arvien biežāk.

Nemot vērā pēdējā laika Krievijas armijas aktivitātes Ukrainā, Zviedrijas Karaliskajos bruņotajos spēkos (KBS) ir paaugstināts kaujas gatavības līmenis. Uz Zviedrijas salu Gotlandi drošības uzlabošanai nosūtīti Karalisko gaisa spēku iznīcinātāji «Gripen», kuriem dots uzdevums nekavējoties reaģēt uz notikumiem Baltijas jūrā. Draudi no Krievijas puses ir likuši Zviedrijai atgriezties arī pie obligātās militārās karaklausības atjaunošanas sarunām. Obligātais karadienests Zviedrijā tika atcelts 2010. gadā, pārtraucot 100 gadus ilgu tradīciju. Zviedrijai vajadzēs vairāk karavīru, lai formētu militārās apakšvienības, kas būtu gatavas reaģēt uz pēkšņu Krievijas uzbrukumu. Pašlaik uzbrukuma gadījumā Zviedrijas drošība būtu tieši atkarīga no NATO sabiedroto atbalsta.

Zviedrijas KGS «Gripen».

Ārkārtas aktivitāšu finansēšanai Baltijas jūras reģionā KBS vajadzībām ir papildus iedalīti 1,3 miljardi kronu. Nauda iedalīta uz citu jomu finansējuma samazināšanas rēķina.

ASV karavīri palaik raketu no sistēmas «Javelin».

Aizsardzības spēku modernizācija notiks, arī iepērkot no ASV 3. paaudzes prettanku vadāmo raķešu «Javelin» sistēmas, kuru darbības rādiuss ir no 65 līdz 2500 m. Virkne modernizācijas pasākumu ir iekļauti AS attīstības programmā 2013. — 2022. gadam. ASV Valsts departaments jau ir akceptējis šādu darījumu programmā «Militārā tirdzniecība uz ārvalstīm», taču vēl nav pieņemts galīgais lēmums par iepirkuma nomenklatūru un apjomu. Sistēmas «Javelin» igauņiem piegādās kopuzņēmums «Javelin Joint Venture», kurā apvienojušās korporācijas «Raytheon» un «Lockheed Martin».

Lēš, ka pirkuma līgums būs par 55 miljoniem dolāru, ieskaitot šajā summā arī nepieciešamās iekārtas, treniņierus, rezerves daļas, apmācības un materiāltehniskā nodrošinājuma organizēšanu. Pateicoties sistēmām «Javelin», būtiski uzlabosies Igaunijas spējas atbilstoši reaģēt uz uzbrukuma draudiem un labāk aizsargāt stratēģiskas nozīmes valsts infrastruktūras objektus.

Komentējot jauno sistēmu iegādes plānus, Igaunijas aizsardzības ministrs Svens Miksers uzsvēra, ka ASV kā stratēģiskais Igaunijas partneris apzinās mūsdienās aktualizējošos draudus un nepieciešamību kāpināt agresoru atturēšanas spējas.

Padomju laika bruņutehnikai tiek dota otra dzīvība

Somijas Aizsardzības ministrija paziņojusi, ka realizēs padomju laikā ražoto kājnieku kaujas mašīnu (KKM) BMP-2 modernizācijas programmu. Somija iegādājās šo tehniku 1988.—1992. gadā, un tās remonts un modernizācija izmaksās 25—30 miljonus eiro, un tas būs ievērojami lētāk nekā pirkt jaunu bruņutehniku.

Somija tuvākajā laikā izsludinās konkursu par BMP-2 modernizāciju. Savu daļu konkursā jau pieteikušas vietējās kompānijas «Conlog» un «Oricopa». Abas kompānijas izstrādājušas savus modernizācijas projektus, un pirmās pēc šiem projektiem uzlabotās KKM Somijas Bruņotie spēki testēja šī gada vasarā. Pašlaik notiek testēšanas rezultātu salīdzināšana un analīze, un līdz novembra beigām tiks pasludināts konkursa uzvarētājs. AM plāno slēgt līgumu 2015. gada pavasarī, un tas paredzēs 2015.—2019. gadā veikt vairāk nekā 100 KKM BMP-2 modernizāciju. Šī tehnika tiek izmantota bruņutanku vienību apmācībai, un pēc uzlabojumiem BMP-2 vēl nokalpos Somijas BS aptuveni 15—18 gadus.

Somijas BS BMP-2.

Modernizācijas ietvaros plānots BMP-2 aprīkot ar termovizieriem un maskēšanas komplektiem, kuri kropļo tehnikas izstarotā siltuma kontūras. Svarīgi uzlabojumi tiks veikti arī KKM ritošajā daļā.

Norvēģija izvēlas remontēt veco kara tehniku, samazinot jauno iegāžu īpatsvaru

Šoruden Karaliskie bruņotie spēki testē pirmo modernizēto kājnieku kaujas mašīnu CV9030, ko piegādāja korporācija «BAE Systems Hagglunds AB». Saskaņā ar 750 miljonus dolāru vērtu līgumu korporācijai uzdots modernizēt 103 vecās KKM CV9030, kuras ierindā iekļautas pirms 20 gadiem, kā arī uzbūvēt 144 jaunas šādas kara tehnikas vienības.

Jauno KKM partijā būs arī 74 vienības kājnieku kaujas mašīnu modifikācijā, 21 — izlūkmašīnu modifikācijā, 15 — komandvadības mašīnu modifikācijā, 16 — inženieru mašīnu modifikācijā un 2 — KKM vadītāju apmācības modifikācijā. Līguma nosacījumi paredz līdz 2015. gada beigām paveikt visu lietoto KKM modernizāciju, bet 2016.—2017. gadā uzsākt jauno sērijuveida KKM CV9030 piegādi. Galvenā atšķirība starp modernizētajām un no jauna uzbūvētajām kaujas mašīnām būs elektroniskie komponenti un kaujas sistēmas, kā arī kaujas moduļa «Kongsberg Protector» uzstādīšana.

KKM CV9030.

Pašlaik KKM CV9030 pieskaitāmas pie labākajām savā klasē, vērtējot cenas un kvalitātes savstarpējo attiecību. Šādas KKM atrodas vairāku Eiropas valstu, to skaitā Dānijas, Zviedrijas, Šveices un Nīderlandes bruņoto spēku ierindā.

Vēl viena Eiropas valsts pilnībā atsakās no smagās bruņutehnikas

Beļģijas Bruņotie spēki izslēgs no apbruņojuma visus vācu ražojuma tankus «Leopard-1», kuriem šoruden tika organizēta pēdējā mācību kaujas šaušana Berģenhonas poligonā.

«Piranha 8x8».

remonta un evakuācijas mašīnas vēl saglabāsies inženieru bataljonu sastāvā.

Atteikšanās no tankiem tiek pamatota ar nepieciešamību reformēt Beļģijas armiju un pāriet uz vieglākiem un mobilākiem formējumiem, kas vairāk atbilst mūsdienu kaujas prasībām. Tankus plānots aizvietot ar bruņumašīnām «Piranha-3C» (8x8 riteņu formulu), kurās apvienotas bruņutransportiera, kājnieku kaujas mašīnas un bruņotas komandvadības mašīnas īpašības.

Beļģija būs otra valsts Rietumeiropā, kas atteikusies no smagās bruņutehnikas. Pirms dažiem gadiem analogisku lēmumu pieņēma Nīderlande, izslēdzot no apbruņojuma tankus «Leopard-2A6». Tos par 200 miljoniem eiro pārpirka Somija.

Plānota aizsardzības budžeta ievērojama samazināšana

Neskatoties uz tendencēm Austrumeiropā, kur sācies militāro budžetu palielināšanas maratons, Francija paziņojusi par pretēju lēmumu. Francijas Bruņotie spēki plāno ne tikai apcirt tērīņus, bet arī izformēt vienu artilērijas pulku un likvidēt 7500 darba vietas jau līdz 2015. gada beigām. Aizsardzības ministrs Žans Ivs Lediāns paskaidrojis, ka ar šādiem lēmumiem Aizsardzības ministrija piedalīsies valdības pūliņos uzlabot situāciju valsts budžetā. Ministrs izteicies, ka Francijas suverenitāte līdzīgā mērā atkarīga gan no spējas risināt budžeta problēmas, gan no spējas nodrošināt valsts militāro aizsardzību.

Žans Ivs Lediāns apmeklē franču kontingentu Mali.

Pašlaik Francija dažādās valstīs ir dislocējusi aptuveni 8000 karavīru, no kuriem 3000 piedalās operācijā «Barkhane», kurā notiek cīņa pret islāma nemierniekiem Burkīnāfaso, Čadā, Mali, Maurītānijā un Nigērā. Franču militārais kontingents ir arī Centrālāfrikas Republikā, Kotdivuārā un Afganistānā.

Pēc ārvalstu preses materiāliem sagatavoja kapteine Vizma Kaļčeva.

Foto — <http://www.kam.lt>; <http://en.wikipedia.org>; <http://upload.wikimedia.org>; <http://www.armyrecognition.com>; <http://www.operatorchan.org>; <http://www.army-technology.com>; <http://www.francetvinfo.fr>.

Peldoši roboti saudzēs jūrnieku dzīvības

ASV Jūras spēki (JS) jau sen lolojuši sapni iesaistīties militāro robotu spēlēs, kurās plaši piedalās Gaisa spēku apakšvienības ar visdažādākajiem bezpilota lidaparātiem. Visbeidzot arī Jūras spēku uzdevumā ir konstruēti peldoši roboti — laivas, kuru pirmie praktiskie izmēģinājumi notika šī gada augustā Džeimsas upē (Virdžīnijas štats, ASV). Izmēģinājuma laikā Jūras pētniecības centra (*Office of Naval Research, ONR*) zinātnieki iesaistīja 13 robotizētas piepūšamās laivas, kas aprīkotas ar distanču vadības sistēmām. Piecām robotlaivām bija dots uzdevums eskortēt lielāku gabarītu kuģi, droši izvadot to caur iedomātu jūras šaurumu. Pārējās septiņas laivas saskaņā ar scenāriju aplenca un norobežoja švešinieku kuģi, nepieļaujot, ka tas traucētu savējo kuģim mierīgi turpināt uzņemto kursu. Ar visiem uzdevumiem robotlaivas priekšzīmīgi tika galā.

Taču pēc laivu aprikošanas ar distanču vadības sistēmām viens apmācīts operators būs spējīgs vadīt un kontrolēt vismaz 20 laivas. Tiek plānots, ka robotlaivas apriko ar neletālās iedarbības ierīcēm — skaņas un gaismas signāliem, taču nepieciešamības

nav nepārtraukti jāvada, tās darbojas synchroni viena ar otru, turklāt tās spējīgas izskaitļot piemērotāko maršrutu un apiet šķēršļus savā kursā.

Pēc M. Klandera sniegtās informācijas, parastās JS patruļlaivas ir diezgan vienkārši

Robotlaivas izmēģinājumi Džeimsas upē.

un salīdzinoši lēti apriko ar distanču vadības sistēmām. Vienas laivas aprikošana ar šādu sistēmu izmaksātu vien dažus tūkstošus. Robotlaivas var izmantot ne tikai eskortēšanai, bet arī ostu apsardzei, speciālo spēku apakšvienību transportēšanai un citiem uzdevumiem.

No vienas puses, pēc ASV armijas ekspertu domām, robotizēto laivu izmantošana būtiski paplašinās JS iespējas un ļaus saudzēt jūrnieku dzīvības, uzticot gudrajām laivām bīstamākos uzdevumus. Taču, no otras puses, nāksies atgriezties pie retoriskā jautājuma par robottehnikas lomas pieaugumu karadarbībā kopumā un ar to saistītajiem riskiem. Skeptiķi brīdina par riskiem, ko rada ar ieroču sistēmām aprīkoti robotu skaita palielināšanās gaisā, uz zemes un jūrā, jo to lietošana pasaulē nav stingri reglamentēta. Nav iespējams salīdzināt viena operatora atbildību par 30 bruņotām robotlaivām ar situāciju, kad vienu ieroci kontrolē viens cilvēks. Turklāt jāņem vērā apstākļi, ka šauros jūras ceļos un ostās noziedznieku peldlīdzekļi slēpjas aiz civilajiem kuģiem, kuri apšaudes gadījumā nonāk krustugunīs.

Komentējot robotlaivu perspektīvas, ONR priekšnieks kontradmirālis Metjū Klanders preses konferencē informēja, ka jau līdz nākamā gada beigām JS sāks praktiski ekspluatēt distanču vadības peldlīdzekļus. M. Klanders skaidroja, ka robotlaivu kontrolēšanā ir izmantota no Nacionālās aeronautikas un kosmosa administrācijas (*The National Aeronautics and Space Administration; NASA*) aizgūta tehnoloģija, kas tiek izmantota arī Marsa visurgājēju vadībā.

Parasti Jūras spēkos izmantojamo piepūšamo patruļlaivu apkalpē ir 3—4 jūrnieki.

gadījumā tās var nest arī 50 mm kalibra ložmetēju. Lēmumu par uguns atklāšanu pieņems atbildīgais laivas operators, no distanču pa sakaru kanālu aktivizējot vai deaktivizējot ložmetēja šaušanas funkciju. Gadījumā, kad iespējami galvenā sakaru kanāla traucējumi starp operatoru un laivu, ir paredzēti divi atsevišķi rezerves sakaru kanāli, caur kuriem robotlaiva tiek apstādīnāta. Kā norāda robotlaivu vadības sistēmu izstrādātāji, tās ir autonomākas salīdzinājumā ar bezpilota lidaparātiem — tādiem kā «Predator» vai «Reaper». Robotlaivas

Pēc ārvalstu preses materiāliem sagatavoja
kapteine Vizma Kaļčeva.

Foto — <https://medium.com/war-is-boring/watch-the-navys-robotic-gunboats-swarm-the-james-river-86abe382600f>

NOVEMBRIS — militārās vēstures spoguļi

1894. gada **5. novembrī** dzimis ģenerālis Jānis Ezeriņš, Vidzemes divīzijas komandiera palīgs. Piedalījies Pirmajā pasaules karā latviešu strēlnieku pulka cīņās, no 1918. gada novembra — Latvijas atbrīvošanā. Bijis Ventspils un Bauskas kājnieku pulka komandieris. Viens no nedaudzajiem, kurš apbalvots ar Lāčplēša Kara ordeņa II un III šķiru. Arestēts 1941. gada 14. jūnijā. Miris 1946. gadā gulaga nometnēs.

1874. gada **6. novembrī** dzimis ģenerālis Mārtiņš Peniķis. Viņš ir senas kuršu ķoniņu dzimtas pēctecis. Mācījies Krievijas cara Nikolaja II kara akadēmijā. Piedalījies Krievu — japāņu karā un Pirmajā pasaules karā. Bijis 2. Rīgas latviešu strēlnieku pulka komandieris. Latvijas armijā no 1918. gada decembra. Bijis armijas štāba priekšnieks, armijas inspektors, līdz 1934. gadam — armijas komandieris. Apbalvots ar Lāčplēša Kara ordeņa II un III šķiru. Daudz rakstījis par militārās vēstures problēmām. Miris Rīgā 1964. gadā.

1890. gada **8. novembrī** dzimis jūras virsleitnants Vilis Gelbe, Limbažu iecirkņa pirmais komandants. Kritis varoņa nāvē pret vācu karaspēka pārspēku pie Vidrižu muižas 1919. gadā. Pēc nāves apbalvots ar Lāčplēša Kara ordeņa III šķiru.

1885. gada **10. novembrī** dzimis ģenerālis Roberts Kļaviņš. Piedalījies Pirmajā pasaules karā latviešu strēlnieku pulkos. Latvijas armijā no 1918. gada 18. novembra. Latvijas armijas pārstāvis Dānijā. Robežapsardzības divīzijas štāba priekšnieks. 4. Valmieras kājnieku pulka komandieris, Vidzemes divīzijas komandiera palīgs. Apbalvots ar Lāčplēša Kara ordeņa III šķiru. Arestēts 1941. gada 22. jūnijā, nošauts 1941. gada 16. oktobrī.

1919. gada **11. novembrī** Latvijas karaspēks atbrīvo Rīgu no vācu karaspēka.

1889. gada **13. novembrī** dzimis ģenerālis Rūdolfs Klintonss. Piedalījies Pirmajā pasaules karā latviešu strēlnieku pulkos. 6. Rīgas kājnieku pulka komandieris un Latgales divīzijas komandiera palīgs. Aktīvs 1934. gada 15. maija notikumu atbalstītājs. Arestēts 1941. gada pavasarī, nošauts 1941. gada 16. oktobrī.

1882. gada **18. novembrī** Grobiņas pagastā, Augustes muižā, ievērojamas dzimtas baltvācu ģimenē dzimis admirālis Arhibalds Keizerlings. 1899. gadā viņš beidzis Krievijas jūras kadešu korpusu. Savas jūrnika gaitas sāk kā mičmanis Baltijas jūras flotē, tad seko dienests Klusā okeāna flotē. Piedalījies Cusimas jūras kaujā, pēc kuģa bojāejas — japāņu gūsts. Pēc atbrīvošanās no gūsta turpina dienestu kā vecākais virsnieks uz minū kuģa «Sibirskij strelok», bet pēc tam uz minū kuģa «General Kondratenko». 1908. gadā beidzis flotes zemūdeņu skolu. 1912. gadā pārcelts atkal uz Baltijas jūras floti. 1914. gadā vecākais virsnieks uz minū kuģa «Storoževoj», bet 1916. gadā bijis minū kuģa «Vesna» komandieris. 1918. gadā beidz aktīvo dienestu flotē. 1919. gada 25. augustā iestājas Latvijas vācu zemessargos (landesvērā) kā vecākais adjutants

štābā. 1920. gada 1. aprīlī sāk dienestu armijas virspavēlniecības štābā kā sevišķu uzdevumu virsnieks jūras lietās. 1921. gada 11. septembrī paaugstināts par jūras kapteini. 1924. gadā iecelts par Jūras krasta apsardzes eskadras komandieri. Dienot Latvijas jūras spēkos, Keizerlings lika lietā bagātīgās zināšanas teorijā, praksē un operatīvajā darbā, ko bija ieguvis Krievijas flotē. Viņa vadībā tika izstrādāta ilgtermiņa flotes attīstības programma, kura gan pilnībā nekad netika realizēta dažādu iemeslu dēļ. Pie tās daļas, kas tika realizēta, pieder toreizējās flotes lepnumi: «Virsaitis», «Viesturs», «Imanta», «Ronis» un «Spidola». Latvijas Kara flotes izveidotājs ar savām zināšanām un darba pieredzi ieguva citu valstu flotes komandieru cieņu. Taču viņam bija arī negatīvas īpašības. Latviešu virsniekiem, Latvijas valdības darbiniekiem un Saeimas deputātiem nebija pieņemamas Keizerlinga aristokrātiskās prasības un dzīvesveids, tas, ka viņš lietoja grāfa titulu, parakstot dokumentus kā Latvijas flotes vadītājs. Par flotes virsniekiem viņa laikā tika pieņemti galvenokārt vācieši, vāji latviešu valodas pratēji, un tas arī radīja daudzus sarežģījumus. Lai nodrošinātu vidējā līmeņa kadrus, Latvijas Kara flotē ar Keizerlinga gādību tika izveidota mācību sistēma flotes instruktoru sagatavošanā. Īpašos viengadīgos kursus topošajai flotei tika sagatavoti mašīnistu, kurinātāju, motoristi, telegrāfisti un citi speciālisti. 1925. gadā ar viņa gādību sāk darbu flotes instruktoru skola Liepājā. Savu ideju par stipru Latvijas Kara floti Keizerlings piedzīvoja un redzēja to daļēji realizētu dzīvē. Viņam bija arī tas gods komandēt pirmo Latvijas Kara flotes parādi 1927. gada 20. maijā, ko pieņēma Latvijas prezidents Jānis Čakste. Tā paša gada 18. novembrī par nopelniem Latvijas flotes izveidē viņš pirmais Latvijas flotē tika paaugstināts admirāļa pakāpē. Admirāļa vadībā vairākkārt flote viesojās ārzemēs (Vācijā, Igaunijā, Zviedrijā u.c.), piedalījās arī daudzos starptautiskos jūras spēku manevros. Eskadru komandēja līdz 1931. gada 19. septembrim, kad tika no flotes atvaļināts. Kara flotes veidošana tik vērienīgā stilā, protams, savu iespēju robežās it kā apstājās. Admirālis Keizerlings apbalvots ar daudziem ordeniem, arī ārzemju goda zīmēm. Vienīgais no Latvijas armijas un flotes augstākajiem virsniekiem apbalvots ar Dānijas Danebroga I pakāpes ordeni. Pēc aiziešanas no armijas darbojās saimniecības jomā un dažādās jūrmieciņas organizācijās. 1939. gadā kopā ar citiem vāciešiem no Latvijas repatriējās. Miris Vācijā 1951. gadā.

Vērtējot viņa saikni ar Latvijas Kara floti, jāteic, ka Keizerlings nodibināja un izveidoja to, bet Spāde nostiprināja tajā latvisko garu. Viens admirālis nostiprināja un papildināja otra iedzīvotāju darbu.

1919. gada **26. novembrī** dibināts 12. Bauskas kājnieku pulks.

1919. gada **27. novembrī** dibināta Zemgales kājnieku divīzija.

Sagatavojis **Gunārs Kušķis**.

DAILES TEĀTRIS

VAKARIŅAS AR ELVISU

Lielā zāle

1. S. 18.00 RĪČARDS III Visa zāle - 5 un 7 EUR!
2. Sv. 15.00 PĪTERS PENS
3. P.
4. O. 18.00 PĪTERS PENS
5. T. 18.00 PĪTERS PENS
6. C. 18.00 PĪTERS PENS
7. P. 19.00 M. BUTTERFLY Pensionāriem - 50% atlaide!
8. S. 18.00 VAKARIŅAS AR ELVISU /2. ab./
9. Sv. 13.00 VAKARIŅAS AR ELVISU
10. P.
11. O.
12. T.
13. C.
14. P. 19.00 BOVARĪ KUNDZE Pirmizrāde!
15. S. 18.00 BOVARĪ KUNDZE /1. ab./
16. Sv. 18.00 BOVARĪ KUNDZE /2. ab./
17. P.
18. O.
19. T. 19.00 PRIMADONNAS Pensionāriem - 50% atlaide!
20. C. 19.00 VAKARIŅAS AR ELVISU
21. P. 19.00 VAKARIŅAS AR ELVISU
22. S. 15.00 PĪTERS PENS
23. Sv.
24. P.
25. O. 18.00 PĪTERS PENS Pensionāriem - 50% atlaide!
26. T. 19.00 M. BUTTERFLY Pensionāriem - 50% atlaide!
27. C. 19.00 BOVARĪ KUNDZE /3. ab./
28. P. 19.00 AR VĪRU NAV VIEGLI Pensionāriem - 50% atlaide!
29. S. 18.00 FINITA LA COMEDIA!
30. Sv. 15.00 IZRAIDĪTIE Studentiem - 50% atlaide!

Mazā zāle

1. S. 18.00 SKUDRU SPRINTS
2. Sv. 15.00 PLIKIE UN PUSPLIKIE
3. P.
4. O.
5. T.
6. C. 19.00 SLAZDĀ Pensionāriem - 50% atlaide!
7. P.
8. S. 18.00 DIVI KAPTEIŅI
9. Sv. 15.00 VECPUIŠI UN VECMEITAS
10. P.
11. O.
12. T.
13. C.
14. P.
15. S.
16. Sv. 18.00 VAŅA UN SOŅA UN MAŠA UN SPAIKS
17. P.
18. O.
19. T. 19.00 APGLABĀJĪET MANI ZEM GRĪDAS Vidusskolēniem un studentiem - 50% atlaide!
20. C. 19.00 DIVI KAPTEIŅI
21. P.
22. S.
23. Sv.
24. P.
25. O.
26. T.
27. C. 19.00 VAŅA UN SOŅA UN MAŠA UN SPAIKS
28. P. 19.00 VECPUIŠI UN VECMEITAS
29. S. 18.00 DIEVA INDES UN VELNA ZĀLES Pensionāriem - 50% atlaide! Pedējo reizi!
30. Sv. 15.00 PLIKIE UN PUSPLIKIE

DIVI KAPTEIŅI

DIEVA INDES UN VELNA ZĀLES

Kamerzāle

1. S.
2. Sv.
3. C.
4. O.
5. T. 19.00 LĒNPRĀTĪGĀ Pirmizrāde!
6. C. 19.00 BIEDRE ZARIŅA
7. P. 19.00 PREZENTĀCIJA
8. S. 18.00 AJA PĒC JAUNSDRABAIŅA Vidusskolēniem un studentiem - 50% atlaide!
9. Sv. 15.00 MĪLAIS MELIS Pensionāriem - 50% atlaide!
10. P.
11. O.
12. T.
13. C.
14. P.
15. S.
16. Sv.
17. P.
18. O.
19. T. 19.00 VISAS VIŅAS GRĀMATAS Pirmizrāde!
20. C.
21. P. 16.00 PREZENTĀCIJA
22. S.
23. Sv.
24. P.
25. O. 19.00 LĒNPRĀTĪGĀ
26. T.
27. C. 19.00 VISAS VIŅAS GRĀMATAS
28. P. 19.00 PIRMĀ GRĒKA LĪCIS
29. S.
30. Sv. 15.00 NAKTS VĒL NAV GALĀ
- 18.00 NAKTS VĒL NAV GALĀ

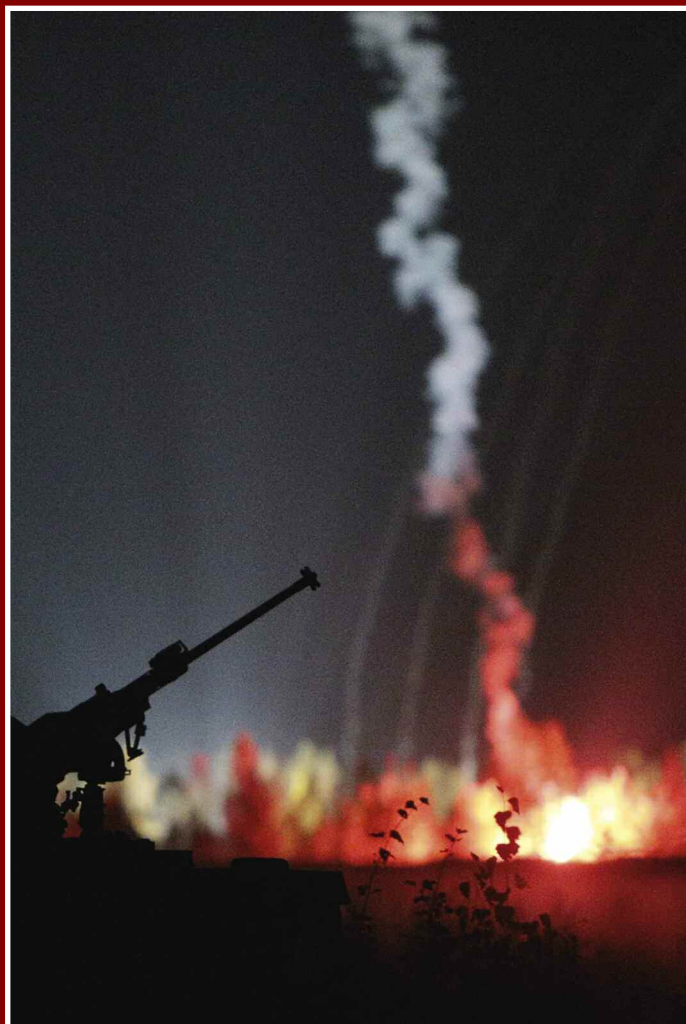
BIEDRE ZARIŅA

AJA PĒC JAUNSDRABAIŅA

* Repertuārā iespējamas izmaiņas!

Kase: 10.00 - 19.00; S. Sv. 11.00 - 18.00
Informācija: 67294444, www.dailiesteatris.lv
www.bilesuparadize.lv

N r . 1 0 | T Ē V I J A S S A R G S | O K T O B R I S | 2 0 1 4

